Cene v domovih za starejše

Oskrba čez prag povprečne pokojnine

Dvig cen načel vprašanje o zasedenosti

Stran 2

Hidroelektrarne na reki Muri

Namesto osmih le dve

Ena na mejni reki z Avstrijo, druga med Hrastjem - Moto in Veržejem

Stran 3

Ljudstvo proti Tušmobilu

»Prišli so s tovornjaki in stroji«

Krajani Gred zahtevajo premestitev – V Sodišincih napovedujejo celo tožbe

Stran 4

Ob nekdanjem mejnem prehodu

Vozniki tovornjakov se ponoči sprehajajo po dvoriščih hiš

Stran 8

Olga Karba vs. Franc Jurša

Zaenkrat ne za isto mizo

Zdajšnja županja in bivši župan komunicirata po medijih – Pogovarjali smo se z obema

Stran 11

VESTNIK

10. MARCA 2011

MURSKA SOBOTA, LETO LXIII, ŠT. 10, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

Zlati fantje – prostovoljci rešujejo življenja v Občini Rogašovci

»Brez njih tudi mene ne bi bilo«

V treh letih pomagali rešiti 70 življenj – Dr. Danilo Türk je prostovoljcem podelil posebno priznanje

Ekipa Društva prve medicinske pomoči Rogašovci deluje četrto leto in v tem času je pomagala rešiti okoli 70 življenj. To je enajst fantov, zdravstvenih tehnikov in reševalcev, prostovoljcev, ki so poleg svoje redne službe v nenehni pripravljenosti, da pomagajo občanom pri hudih poškodbah, nesrečah, krvavitvah ali nezavesti in jim dajo prvo pomoč. Dežurajo 24 ur dvakrat do trikrat ne mesec 365 dni v letu. Zaradi njihove nesebične pomoči jim pravijo, da so zlati fantje, leta 2008 pa jim je predsednik države dr. Danilo Türk podelil posebno priznanje za projekt leta.

»V nujnih primerih je za preživetje ponesrečenca ali pacienta pomembna vsaka minuta ali sekunda, rešilno vozilo iz Murske Sobote s svojo ekipo in zdravnikom pa potrebuje vsaj 22 minut do pol ure do oddaljenih krajev Goričkega. To je za marsikoga lahko usodno, mi pa potrebujemo tri do pet minut, da pridemo do vsake hiše v naši občini,« pove Matej Grah, predsednik DPMP.

Da bi ljudem hitreje in učinkoviteje pomagali, so se v Občini Rogašovci leta 2007 organizirali fantje, ki delajo v reševalni službi v Murski Soboti. V nujnih primerih jih na teren pošlje zdravstveni dispečer iz Murske Sobote, ki prejme klic na pomoč. Medtem ko iz Murske Sobote krene reševalno vozilo, fantje dajo pacientu prvo medicinsko pomoč in ga oskrbijo ter preprečijo najhujše, pri reševanju in dajanju pomoči pa so ves čas v stiku z zdravnikom.

V Občini Rogašovci so zato ponosni na njih in njihovo delo, v reševalni službi v Murski Soboti pa so tudi prepričani, da je njihovo delo neprecenljivo.

Nadaljevanje na 9. strani

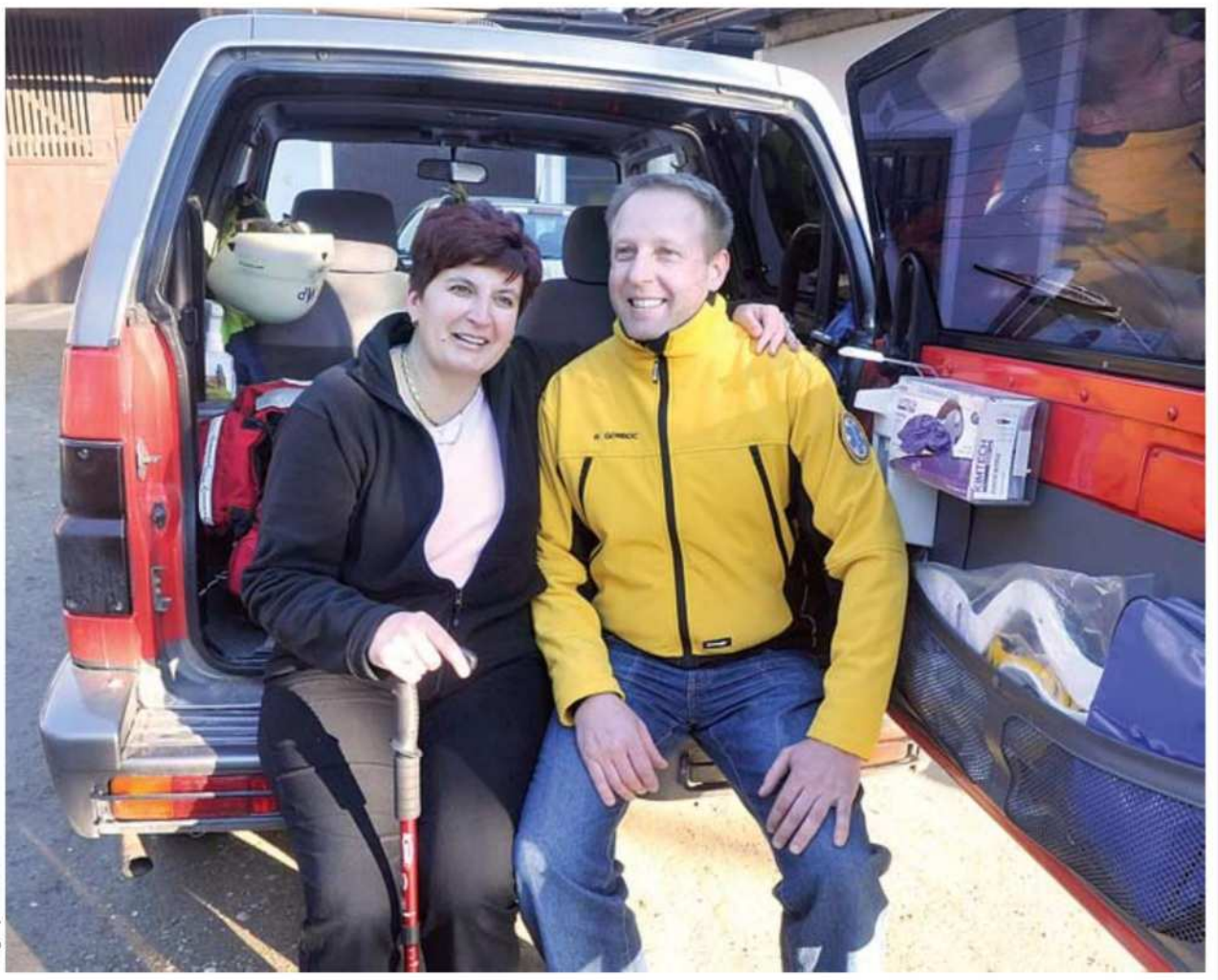

Fotografija Nataša Juhno

»Mene danes ne bi bilo, če ne bi bilo fantov iz Društva prve medicinske pomoči Rogašovci,« pravi nasmejana Tatjana Recek iz Pertoče in s solzami v očeh pogleda Roberta Gomboca, ki ji je pred leti rešil življenje. Del kosilnice ji je sončnega avgustovskega dne priletel v dimlje ter prerezal glavno arterijo in živce na nogi. Kri je brizgala na vse strani, domači pa so v paniki poklicali 112. Reševalci iz Murske Sobote potrebujejo do goričkih krajev vsaj 22 minut. Šlo pa je za minute, za sekunde ... Domači so pomagali po svojih močeh in nemočno opazovali, kaj se dogaja. V treh minutah je bil na dvorišču reševalec, ki se je podal v boj za Tatjanino življenje.

V premislek

Veliki brat Hrvat

Andrej Bedek

Vedno več južnih sosedov na številnih ulicah kriči: »Dovolj je!« Dovolj jim je prenašati, kako je na račun večmilijonskega naroda obogatela peščica političnih in gospodarskih elitnežev, ki so državo hkrati z izropano blagajno pahnili v prepad. Dovolj jim je, da država s črno statistiko brezposelnih, nezadovoljnih delavcev, upokojencev na robu preživetja, izigranih vojnih veteranov in osiromašenih kmetov drvi proti breznu. Deset dni je bilo dovolj, da so protestnike začeli šteti v desettisočih. Zahtevajo zamenjavo oblasti, kličejo boljšo in svetlejšo prihodnost. Za spodobno preživetje, svoje pravice. Tudi le streljaj od meje s Pomurjem si izigrano prebivalstvo, ki se mobilizira po socialnih omrežjih, ne predstavlja več življenja pod aktualno oblastjo. Mirno, korak za korakom, z vzkliki proti vladi in za volitve, so se po čakovskem mestnem jedru sprehodili stari, mladi, upokojenci, študenti, delavci, vojni veterani, kmetje in intelektualna elita. Protestni shodi južno od Kolpe, v katere je padel še panonski melanholični varaš, nosijo tudi sporočilo. Kdaj, če ne zdaj? Saj slabše skorajda ne more biti.

Pa pri nas? Kakšno je razmerje barv na vladnem semaforju? Kako polna je proračunska malha? Bomo že, saj smo v preteklosti prebredli veliko stisk in tegob, je najpogostejši odgovor. Cena preživetja pa ni bila pomembna. Vaš problem je, da ste majhni, in temu sorazmeren je vaš značaj, je bilo slišati v gneči ponedeljkovega shoda. Pa da je značilnost majhnega, da v veliko primerih potrebuje nekoga za zaslombo, velikega brata. In zakaj ne bi bil tokrat veliki brat kar Hrvat? Ne, očitno raje Francoz, saj je šel naš vladar v Pariz. Po naložbe za boljši razvoj. Vendar? Vtipkajte v spletni brskalnik Francija, oktober 2010.

Nepreslišano

Karikatura Anton Buzeti

Zakon o razvoju Pomurja

Sekretar pod lupo kriminalistov

Domnevne nepravilnosti Andreja Horvata pri razpisih

Jožef Prša, tiskovni predstavnik Policijske uprave Murska Sobota, je potrdil, da preiskujejo državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade. Ker poteka šele predkazenski postopek, več informacij ni na voljo. Vseeno smo izvedeli, da je pod drobnogledom tukajšnjih kriminalistov Andrej Horvat, ki je obenem še vodja vladne projektne pisarne za Pomurje. Skoraj zagotovo bo Horvat, tudi vidni član Socialnih demokratov, kriminalistom moral predstaviti morebitne sporne prakse pri javnih naročilih in razpisih po interventnem zakonu o Pomurju. Državni sekretar Horvat o policijskih postopkih pravi, da »o tem ne vem ničesar, mi je pa v interesu, da se vse čim prej razišče in konča«. Kot je še dodal, je odbor državnega zbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj obravnaval poročilo o vseh javnih razpisih v okviru zakona o razvojni podpori pomurski regiji, prav tako je dokumentacijo odstopil komisiji za preprečevanje korupcije.

Andrej Bedek

Naročnik

ISSN 0351-6407

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 2

Višje cene v domovih za starejše

Oskrba čez prag povprečne pokojnine

Dvig cen zopet načel vprašanje o zasedenosti domov – Pomurje je ena redkih regij, kjer je več zasebnih kot javnih domov za starejše

Prvega marca so se povišale cene domov za starejše, kar se bo poznalo pri aprilskih obračunih. Kot pravijo na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, je povišanje v povprečju 3,8-odstotno, v Pomurju pa bo gotovo manjše, po naših izračunih okrog 2,3-odstotno. Razloga sta slabša plačilna sposobnost naših upokojencev in konkurenčnost, saj v Pomurju ponudba institucionalnega varstva starejših že začne presegati povpraševanje.

Fotografija Nataša Juhnov

V Pomurju je vse več ljudi, ki zgolj s pokojnino ne morejo več plačevati oskrbe v domovih.

Dvig cen v Pomurju

Čeprav je dvig cen požel precejšnjo medijsko pozornost, v domovih pravijo, da gre za redno letno uskladitev cen na podlagi standardov za oblikovanje cen. Z ministrstva so sporočili, da pričakujejo dvig cen v razponu od 2,1 do 4,9 odstotka, pri direktorjih pomurskih domov pa smo izvedeli, da se bodo večinoma držali spodnje meje. V Rakičanu bo dvig cen največ dvoodstoten, najnižje priporočene podražitve pa se bodo držali tudi v lendavskem domu. V domu starejših občanov v Ljutomeru je svet zavoda že sprejel nove cene, ki bodo v poprečju višje za 2,5 odstotka, v Lukavcih pa bo povišanje 1,7-odstotno. Tudi zasebni domovi s koncesijo obljubljajo, da ne bodo veliko odstopali od tega. Tako naj bi gornjeradgonski dom cene dvignil za tri odstotke, v Zavodu sv. Cirila in Metoda v Beltincih razmišljajo o največ dvoodstotnem dvigu, podobno tudi v domu Danijela Halasa v Veliki Polani. Zaenkrat ceno še usklajujejo v domu starejših v Kuzmi, kjer ne želijo odstopati od drugih domov. V Radencih bodo s prvim marcem veljale nove cene, vendar ne gre za uskladitev, ampak za odobritev popravljenega izračuna prve cene, ki pa jo bodo z rastjo stroškov usklajevali marca prihodnje leto. Zato je odstotek povišanja pri njih nekoliko višji, vendar ni primerljiv z drugimi domovi.

Med visokimi stroški in nizko plačilno sposobnostjo

Dvig cen ni velik in ga v Skupnosti socialnih zavodov Slovenije (SSZS) ocenjujejo celo kot premajhnega, saj bi bilo po izračunih in upoštevanju rasti stroškov ponekod treba cene dvigniti za več kot šest odstotkov. Večina pomurskih direktorjev pravi, da si tega ne morejo privoščiti predvsem zaradi socialnega položaja stanovalcev. Vijola Bertalanič, direktorica rakičanskega doma, pravi: »Mi moramo gledati na plačilno sposobnost naših ljudi, ki je v Pomurju manjša kot v osrednji Sloveniji. To pa pomeni, da nam ostane recimo manj sredstev za investicijsko vzdrževanje, stroški pa so enaki kot drugod po državi. Največji strošek so predvsem energenti in hrana, ki so se v zadnjem času zelo podražili.« Boris Sunko, direktor ljutomerskega doma, se jezi na poročanje o povprečnem 3,8-odstotnem dvigu, še preden so zbrani podatki iz vseh domov, in dodaja: »Mogoče bodo domovi v osrednji Sloveniji šli čez omenjeni okvir (od dva do pet odstotkov), pri nas pa si tega ne moremo dovoliti glede na ekonomski položaj ljudi. Zato pisanje o skoraj štiriodstotnem zvišanju skrbi naše stanovalce.«

Razlog za manjši dvig cen v Pomurju pa je tudi konkurenčnost v primerjavi z drugimi domovi v Sloveniji. Kot pravi Marjan Žula, direktor radgonskega doma za starejše, je v njihovem domu okrog dve tretjini stanovalcev iz osrednje Slovenije. Ti se v zadnjem času, ko se po Sloveniji odpira več domov, preusmerjajo v tiste bližje svojcem, ob prevelikem zvišanju cen pa bi se to dogajalo še pogosteje.

Pokojnina ne bo dovolj

Ne glede na to, da pri nas domovi napovedujejo minimalna povišanja cen, pa za nekatere stanovalce to pomeni dodatno skrb. Cene oskrbe, ki jih večina domov objavlja tudi na spletnih straneh, niso majhne v primerjavi s pokojninami. Če vzamemo ceno dvoposteljne sobe v kategoriji oskrba I, kar v večini naših domov pomeni osnoven standard, mesečno to znese okrog 500 evrov. Najdražja oskrba pa je tudi čez tisoč evrov. Če pri tem primerjamo cene javnih zavodov in zasebnih domov s koncesijo, imajo slednji v povprečju za okrog sto evrov višjo ceno. To pa je razumljivo, saj je v strošek vračunan vložen kapital v investicijo. Torej že pri tej najnižji ceni pomeni podražitev za dva odstotka dvig med desetimi in 15 evri na mesec. Tolikšna pa je pri nekaterih stanovalcih celotna mesečna žepnina. Se ji bodo morali zdaj odreči? Še posebno pa to na videz majhno povišanje bode v oči, če vemo, da po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji največ upokojencev prejema pokojnino med 400 in 500 evri in da je znašala povprečna pokojnina z varstvenim dodatkom v Pomurju avgusta lani 493 evrov. To pomeni, da bo stanovalcem, ki so do zdaj oskrbo zmogli plačevati sami, v prihodnje potrebna pomoč svojcev ali lokalne skupnosti.

To je potrdil tudi Mirko Lebarič, predsednik pomurske zveze upokojenskih društev, ki pravi, da na zvezi nasprotujejo povišanju oskrbe v domovih, ki je v primerjavi s pokojninami vse višja. Odstotki res niso veliki, toda dolgoročno in pri nadstandardnih storitvah to ni majhen znesek. V Pomurju je vse več stanovalcev v domovih, ki zgolj s pokojnino ne morejo plačevati oskrbe, to pa obremenjuje svojce, lokalne skupnosti in aktivno prebivalstvo. Kot še dodaja Lebarič, razume, da domovi morajo slediti dvigom cen stroškov, toda pri tem bi lahko bolj pomagala država z drugačno politiko.

Težave pomurskih domov

Čeprav so domovi v Pomurju skoraj polno zasedeni, so čakalne vrste vse krajše. Boris Koprivnikar, predsednik upravnega odbora SSZS, pravi, da v Pomurju ponudba začne presegati povpraševanje. »Pred leti, ko so bile čakalne vrste v osrednji Sloveniji zelo dolge, so se starejši preusmerjali v Pomurje. Takrat so se v tej regiji intenzivno gradili zasebni domovi. Zdaj pa se gradi in se podeljujejo koncesije v osrednji Sloveniji in ljudje se vračajo bližje svojcem. Tako so zasebni domovi v Pomurju največkrat čakalnice za starejše, ki čakajo na prosto mesto bližje svojemu domu.« Zaradi tega so zasebni domovi, ki morajo v ceno oskrbe vračunati tudi vložen kapital, nekoliko dražji in nekonkurenčni v primerjavi z javnimi zavodi, še pravi. Ravno Pomurje pa je ena redkih regij, kjer je več zasebnih domov kot javnih, in to bo lahko v prihodnosti velik problem. Zato v skupnosti pripravljajo določene predloge in rešitve, tisto, kar še dodatno teži pomurske domove, tako javne kot zasebne, pa je socialni položaj starejših v tej regiji.

Ciril Kosednar

So šolski okoliši res še potrebni in odločilni pri vpisovanju otrok v prvi razred?

Odločitev, v katero šolo, v rokah staršev … in otrok

Starši imajo pravico vpisati otroka na katero koli osnovno šolo – Že nekaj let se pojavljajo razlike pri vpisu med tremi soboškimi šolami

»Zgodilo se je, da se je celotna skupina otrok iz vrtca odločila, da bodo ostali skupaj, in so se vsi vpisali na isto šolo. Starši so jih pri tem podprli in seveda vpisali otroka tja, kamor se je vpisala večina prijateljev iz vrtca. Te zakonske pravice jim ne more nihče odvzeti. Pri tem jih seveda ne zanima, da po kraju bivanja ne spadajo v šolski okoliš izbrane šole,« je povedala ravnateljica OŠ II Murska Sobota Suzana Fartelj Utroša. Staršev seveda ne zanima, da bo zaradi tega na eni šoli otrok morebiti premalo, na drugi preveč. Bi pa ta problem, ki nikakor ni povezan samo s kakovostjo dela šol, moral zanimati odgovorne na občinskih upravah, kajti težko je načrtovati delo v javnem zavodu, če se ne more natančno predvideti, koliko bo vpisanih otrok.

Fotografija Nataša Juhnov

Otroci so tudi v prvem razredu radi med prijatelji, s katerimi so že obiskovali vrtec.

In kaj vse vpliva na število vpisanih otrok v prvi razred v osnovnih šolah? Prav gotovo je na prvem mestu število rojstev na določenem območju, odločilen pa je tudi vrtec – če je vrtec v istem kraju kot šola, je velika verjetnost, da bo otrok obiskoval tudi šolo v tem kraju. Večkrat je vpis v šolo povezan tudi z zaposlitvijo staršev, katerim ustreza, da odložijo otroka med potjo v službo v določeni ulici ali kraju. Odločilno vlogo ima tudi tradicija – tako na primer otroci iz Ulice ob kanalu v Murski Soboti že tradicionalno obiskujejo prvo šolo namesto druge, kamor spadajo glede na razdelitev šolskih okolišev; tako tudi otroci iz Sebeborec obiskujejo šolo v Puconcih in ne v Bogojini, ki je njihova matična občinska šola.

OŠ II Murska Sobota, ki je imela lani vpisanih 40 prvošolcev, jih ima letos po prvih podatkih vpisanih 25 – po seznamu naj bi jih bilo v šolskem okolišu 22 in na Pušči sedem –, kar bo zadostovalo za dva manjša razreda, zelo dober vpis pa imajo na podružnični šoli v Krogu, kjer bodo imeli jeseni kar 14 prvošolčkov. Vse to dokazuje trditev ravnateljice, da je postal njihov šolski okoliš v mestu okoliš starejših ljudi in da bi morali razmišljati o morebitnem enotnem šolskem okolišu. Manjše število otrok je povezano tudi z odločitvijo MO Murska Sobota, da v vrtce več ne bodo vpisovali otrok iz drugih občin. Tudi Sabina Juhart, pedagoginja na OŠ III Murska Sobota, je prepričana, da sedanji šolski okoliši niso več primerni, prav tako ne zavezujoča razdelitev soboškega območja. Tudi v njihovem šolskem okolišu (npr. Lendavska ulica, Rakičan) se je struktura prebivalstva zelo spremenila, čeprav imajo kar nekaj akcij in dobro sodelujejo z vrtci, pa jim staršev, ki so se odločili za drugo šolo, lani ni uspelo prepričati. Letos so pričakovali vpis 41 otrok, starši pa so jih vpisali 38, kar bo zadostovalo za dva večja razreda. Ravnateljici OŠ I Murska Sobota Tanji Cesnik se vpis treh oddelkov (60 prvošolčkov) v tem času vsesplošnega pomanjkanja otrok v šolah ne zdi nič presenetljivega. Vpis na njihovo šolo je že tradicionalno večji, je pa precej manjši v primerjavi z letom, ko so vpisovali zadnje prvošolčke osemletke in prve prvošolčke devetletke – takrat so imeli kar pet prvih razredov.

Kljub vsemu pa bodo imele mestne šole več prvošolčkov kot šole z obrobja. Na primer DOŠ Prosenjakovci predlani ni imela na matični šoli nobenega prvošolčka, lani jih je bilo vpisanih 11 (enakomerno porazdeljenih po šolah v Prosenjakovcih, Domanjševcih in na Hodošu), letos pa je spet precej slabši vpis, in sicer so vpisani le trije v Prosenjakovcih in eden na Hodošu. Na drugem koncu Pomurja, v OŠ Razkrižje, kjer imajo na šoli 95 učencev, so z letošnjim vpisom 11 prvošolčkov zadovoljni. Kakor je povedala pedagoginja Petra Donša, so jih lani vpisali le pet, letošnji vpis pa je enak predlanskemu. Strinja pa se, da lahko k vpisu na drugo šolo veliko prispevata kraj obiskovanja vrtca in kraj zaposlitve staršev.

Bernarda B. Peček

Gradnja sklenjene verige hidroelektrarn (HE) na reki Muri

Namesto osmih le dve hidroelektrarni

Ena na mejni reki z Avstrijo, druga med Hrastjem - Moto in Veržejem – Gradnja hidroelektrarn ekonomsko in ekološko tvegana?

Pomurski razvojni inštitut (PRI), katerega direktor je dr. Darko Anželj, je obvestil javnost, da so Dravske elektrarne Maribor konec februarja seznanile strateški svet PRI s projektom trajnostne energetske izrabe reke Mure. Pri iskanju primernih lokacij so upoštevali strokovne ugotovitve morebitnih gradenj v povezavi z varstvom narave in sklenili, da je gradnja sklenjene verige elektrarn nesprejemljiva, saj bi bila prekomeren poseg. Zato: »V skladu z zaključki preveritev lokacij z vidika varstva narave se tako za nacionalni energetski program predlaga možnost izkoristka energetskega potenciala na mejnem odseku Mure, v odseku med Sladkim Vrhom (nadomestni objekt HE Ceršak) in Gornjo Radgono, ter na notranji Muri, v rečnem odseku pretoka od izliva Kučnice v reko Muro do avtoceste (predel Hrastje – Mota in Veržej). Za nadaljnje načrtovanje prostorske umestitve posameznih objektov pa bo treba pripraviti z vidika varstva narave številne omilitvene oziroma izravnalne ukrepe.« Predstavniki DEM-a pa priznavajo, da bo dobilo opravljeno strokovno delo pravo veljavo šele ob vključitvi projekta v nastajajoč nacionalni energetski program, šele nato bo sledilo umeščanje objekta HE v prostor s pobudo za Državni prostorski načrt.

Namesto osem torej le dve HE – ali se bo tako velik poseg v prostor z zgolj dvema HE izplačal glede na dobljeno energijo? Pa to ni edini pomislek, ki se poraja. Ena od večjih ovir na mejni reki z Avstrijo bo verjetno tudi območje Natura 2000. Čeprav je Slovenija del območja pred leti izključila iz zaščite Natura 2000, ga je morala na zahtevo evropskih organov ponovno vključiti. Morebiti se prav zaradi te dileme pojavlja nov izraz: nadomestna gradnja.

Dr. Lidija Globevnik, vodja projekta Biomura, ki se začne nizvodno od avtocestnega mostu in s katerim poskušajo oživiti in ekološko sanirati reko Muro na naravi prijazen način, je o zadnjih izjavah DEM-a povedala: »Zame je gradnja HE ekonomsko in ekološko tvegana. Reka Mura ima polovico toliko vode kot reka Sava (obe imata enako prispevno površino: pribl. 11000 kvadratnih kilometrov reka Sava na meji s Hrvaško in 11000 kvadratnih kilometrov reka Mura, ko pride k nam iz Avstrije. Povprečen letni pretok reke Mure je 150 kubičnih metrov na sekundo, medtem ko ima Sava na meji s Hrvaško 280 kubičnih metrov na sekundo. To pomeni, da bi iz reke Mure ob enakih investicijah kot na reki Savi pridobili le polovico toliko električne energije kot jo (ali jo bomo) na reki Savi. Investicija pa je že ne reki Savi na meji rentabilnosti. Okoljski stroški in stroški urejanja prostora so namreč neverjetno narasli.«

Muro je treba obravnavati kot dejavnik ohranjanja sedanje ravni bivanja, ki je pozitivni kapitalski tokovi in potencialna delovna mesta ne morejo spremeniti.

Fotografija Nataša Juhnov

Mnogi so prepričani, da bo načrtovanje HE na Muri ostalo le pri idejnih skicah in študijah.

Že v raziskavi iz leta 2009 so dokazali, da predstavlja hidroenergija le štiri odstotke vse energetske bilance Slovenije, ob izkoriščanju vseh ekonomsko-tehničnih možnosti pa bi dobili dodatne štiri odstotke. Reka Mura bi dajala v okviru tega le odstotek celotne slovenske hidroenergije. Toda pri tem še nihče ni izračunal okoljskih stroškov. Ta odstotek pa bi Slovenija namesto z gradnjo HE na reki Muri lahko prej pridobila z gradnjo energetsko varčnih hiš.

Bernarda B. Peček

Ni vse v vodi in megalomanskih bioplinarnah

V Pomurju se je začela razprava o razvoju energetike in energetskem potencialu regije.

Zelene tehnologije so sicer širok in na prvi pogled razteglјiv pojem, toda ukvarjajo se z naravnimi potenciali regije, ki jih je možno kot alternativne energetske vire izkoriščati in se na ta način aktivno vključevati v reševanje energetske bilance na državni ravni. S povsem drugega izhodišča pa je treba obravnavati energetsko izrabo reke Mure in študijo trajnostnega razvoja. Problem študije je, da ponovno govori o tem, kaj bo in koliko bo. Ob tem pa zanemarja ključen dejavnik, ki bi tej študiji dal verodostojnost in s tem tudi ponovno odprl realno možnost za energetsko izkoriščanje reke Mure. Študija ne omenja posebej vzorca energetskega izkoriščanja reke pri sosedih. Problem pa je, da se, kljub odprtim dilemam predstavnikov prej omenjenih društev, izhodišče na politični ravni -- skozi pogledom nekaterih županov -- primerja z avstrijskimi izkušnjami in se s tega zornega kota poskuša opredeliti do energetske izrabe Mure. Povzetek razprav na svetu regije postavlja lokalne politične voditelje v tri skupine, prva vidi elektrarne kot možnost ureditve vodotoka Mure in s tem posledično rešitev kmetijstva (Kardinar, Kampuš), druga čaka na eksaktno tehnično rešitev (Režonja), tretja pa zahteva, da se ozre v preteklost in oceni zdajšnje mikroklimatske razmere in šele potem razpravlja o energiji (Štihec, Pižmoht). Posebej velja omeniti misel Franca Pižmohta, ki opozarja, da je Apaško polje poskusni zajec za ponovno eksperimentiranje. Ti eksperimenti se dogajajo že dobra tri desetletja in stanje na Apaškem polju je vse slabše. Za to se mu zdi prav, da se ocenijo nekateri zgodovinski posegi v reko Muro in njeno okolico ter njihov vpliv na okolje. Ocena teh posegov in upoštevanje dejstva, da tok reke Mure v Sloveniji ni vzporeden z vetrnim koridorjem, kot je to v Avstriji, zahteva drugačno obravnavo reke Mure v tem prostoru in ne zgolj sklicevanje na dejstvo, da Avstrijci zmorejo energetsko izkoriščati Muro, mi pa ne. Mikroklimatske spremembe so naslednji dejavnik, ki je v tej zgodbi ključen. To sta morda dva dejavnika, ki postavljata kakovost življenja v drugačno luč. Muro je treba obravnavati kot dejavnik ohranjanja sedanje ravni bivanja, ki je pozitivni kapitalski tokovi in potencialna delovna mesta ne morejo spremeniti.

Franc Pižmoht opozarja, da je Apaško polje poskusni zajec za ponovno eksperimentiranje.

Bioplin

Posvet o zelenih tehnologijah odpira neki drug pogled na energetski potencial regije, ki z lahkoto presega »energetski donos« reke Mure in hkrati ne obremenjuje okolja, ampak izkorišča njegove naravne prednosti. V tej zgodbi nekoliko odstopa bioplin. Tega je treba osvetliti z dveh ravni, in sicer kot dopolnitev znotraj zaokroženega kmetijskega obrata, kmetije ali kmetijskega naselja in kotskozi zaradi pritiska »bioplinskih biznismenov«. Ti iščejo glede na svoje predimenzionirane zmogljivosti poti, kako doseči čim večjo pokritost obdelovalnih površin z zeleno biomaso – koruzo za potrebe bioplina – in iz tega na račun subvencioniranega odkupa elektrike ustvarjati super dobičke. Ob sklicevanju na nam tako ljubo avstrijsko izkušnjo ti podjetniki ne povedo, da na podoben način izkoriščene bioplinarne, kot si jih zdaj želijo oni, stojijo opuščene in zanemarjene kot betonske gmote. So pa bile take, ki so delovale, vendar se po izteku subvencioniranega odkupa elektrike ni več vlagalo v njihovo vzdrževanje in so povzročile ekološke katastrofe. Te izkušnje ustvarjajo popoln odpor prebivalstva do tega vira.

J. Votek

Popravek članka »Reševalno vozilo, katerega kilometri tečejo nazaj«

Na podlagi 26. člena Zakona o medijih pošiljamo popravek objavljenega članka v časopisu Vestnik z naslovom »Reševalno vozilo, katerega kilometri tečejo nazaj«, ki je bil objavljen na 3. strani 3. 3. 2011, z naslednjo vsebino: »Popravek omenjenega članka dajemo zaradi napačnih in neresničnih navedb v članku »Reševalno vozilo, katerega kilometri tečejo nazaj«. V omenjenem članku je novinar J. Votek navajal napačne in neresnične navedbe, s katerimi je hotel v celoti diskreditirati nabavo urgentnega vozila v Zdravstvenem domu M. Sobota. V članku so napačne in protislovne navedbe, ki jih je novinar navajal, in sicer:

1. *Napačni so podatki v članku, da je soboška občina skupaj z Ministrstvom za zdravje namenila za nakup reševalnega urgentnega vozila v skupnem znesku 52.855,00 EUR. Pravilni znesek, ki sta ga občina in Ministrstvo namenila za vozilo, je skupno 49.470,00 EUR.*
2. *Neprimerna in za člane komisije ter za vodstvo zdravstvenega zavoda sporna je primerjava cen rabljenega vozila in novega vozila po razpisu Ministrstva za zdravje. Tako je novinar v članku prikazal za rabljeno vozilo skupni znesek z DDV-jem v višini 98.940,00 EUR, za novo vozilo pa je v članku prikazal znesek brez DDV-ja v višini 123.177,95 EUR ter s tem zavajal bralce, da je razlika izredno majhna. Če je navajal za rabljeno vozilo celotni bruto znesek, bi moral tudi za novo vozilo navesti, da bi to zdravstveni dom stalo 147.813,54 EUR. Če bi bila primerjava objektivna, bi se že iz samega članka videlo, da je razlika med rabljenim in novim vozilom 48.873,54 EUR oziroma preko 50.000 EUR s podaljšano garancijo.*
3. *Razlog za nabavo urgentnega vozila je bila dotrajanost vozila, ki ga v zdravstvenem domu uporabljajo, zato je zdravstveni dom že v programu dela in finančnem načrtu planiral nabavo vozila za 135.000 EUR, s tem da bi sredstva zavod v večini prejel od občin ustanoviteljic in od Ministrstva za zdravje, vendar je zdravstveni dom prejel sredstva le od Občine M. Sobota in od Ministrstva, druge občine ustanoviteljice pa za omenjeno investicijo v letu 2010 niso dale nobenih sredstev. Zdravstveni dom je planiral za omenjeno nabavo zaradi likvidnostnih težav minimalna sredstva.*
4. *Menimo, da je kvaliteta modularne izvedbe z opremo rabljenega vozila primerljiva z opremo novega vozila, saj je opremo ter modularno izvedbo izvedla nemška firma Strobel.*
5. *V članku je bilo navedeno, da se rabljena vozila nabavljajo tudi po drugih zdravstvenih zavodih, vendar drugače kot v M. Soboti, in da za nakup vozila z manj kot 50.000 prevoženimi kilometri in podobno opremo, kot ga ima murskosoboško, plača največ 50.000 EUR z DDV-jem. Omenjena navedba je zavajajoča in smo že od novinarja zahtevali, da v članku oz. Vestniku navede, kateri zdravstveni zavod je v Sloveniji nabavil modularno izvedbo reanomobila za takšno ceno, vendar ne v članku niti v naši korespondenci tega odgovora nismo dobili. Zato je nepošteno in zavajajoče tako do bralcev Vestnika kot tudi do članov komisije in vodstva zdravstvenega doma prikazovanje takšnih navedb.*
6. *Na nivo navedb iz naslova članka ter nekaterih drugih enostranskih navedb v članku »Reševalno vozilo, katerega kilometri tečejo nazaj« pa se ne bomo spuščali.«*

Skupnost zdravstvenih zavodov

VESTNIK **Izdaja:** Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih. **Uredništvo:** Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažic Peček, Ludvik Kovač, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šömen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), n. c. 538 17 10, 538 17 40 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 538 17 10, št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Raiffeisen banki SI56 2490 0900 0247 884, SWIFT koda banke; KREKSI22. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Za kona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 13.300 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, Venera: venera@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 4

Bazne postaje: ljudstvo proti Tušmobilu

»Prišli so s tovornjaki in stroji«

Sporni objekt zaenkrat ostaja na svojem mestu – Krajani Gred zahtevajo premestitev – V Sodišincih napovedujejo celo tožbe

Na začetku so bile štorklje

Tri leta traja bitka 25 prebivalcev Gred, zaselka z enajstimi hišami, ki je uradno del Hotize. »Najprej so prišli opravljat meritve z avtomobilskim dvigalom, ker nam je bilo sumljivo, smo se šli pozanimat, kaj delajo. Bilo nam je povedano, da slikajo in merijo poti, po katerih letijo štorklje,« pravi Matjaž Majerič, ki danes vodi Civilno iniciativo Grede (CIG), v kateri se zavzemajo, da bi odstranili Tušmobilovo mobilno bazno postajo iz njihovega naselja. Čez dva meseca so 13. junija 2008 začeli postavljati bazo na zemljišču ob zapuščeni stanovanjski hiši. Nejevoljni krajani so se zopet odpravili na kraj, kjer so začeli delati, saj jih je zanimalo, kaj se dogaja. »Bili smo grobo odpravljeni z besedami, da naj nas to nič ne zanima.« V tej fazi še niso vedeli, da za vsem skupaj stoji Tušmobil. »Nismo vedeli, kdo je investitor, niti kaj se dela, videli smo samo nekakšno konstrukcijo, za katero takrat še nismo vedeli, kaj je.« Ko so začeli pritiskati na delavce, so končno prišli do odgovora, kdo je investitor. Takrat so poslali prijavo na gradbeno inšpekcijo v Mursko Soboto in navezali stike s predstavniki investitorja. Že 27. avgusta 2008 so v CIG-u prejeli odgovor soboške območne enote Inšpektorata RS za okolje in prostor, v katerem so pojasnili, da je uradna oseba inšpektorata že opravila inšpekcijski pregled in ugotovila, da niso kršeni predpisi in ni podlage za ukrepanje zoper investitorja. Krajani so se sestali tudi s predstavniki investitorja, ki jih je zastopal Simon Kokalj, in jim dali jasno vedeti, da si bazne postaje ne želijo, ter predlagali drugo 300 metrov oddaljeno lokacijo. Kot pravi Majerič, je bil s predstavniki Tušmobila dosežen dogovor, da bodo postajo do konca leta 2008 premaknili z obstoječe lokacije. O tem priča tudi dopis, ki so ga člani iniciative prejeli od investitorja, v katerem pišejo, da je nova lokacija tehnično sprejemljiva, da bodo nemudoma prekinili vse aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja na stari lokaciji in začeli pridobivati gradbeno dovoljenje za novo lokacijo, za to potreben čas pa naj bi bil največ šest mesecev. Majerič danes pravi, da so jih pri Tušmobilu šest mesecev vlekli za nos, saj po njegovem mnenju nikoli niso imeli resnih namenov, da bi preselili bazno postajo. pa Alternativna lokacija izpadla iz igre

Ker se po tem dogovoru ni nič premaknilo, so krajani začeli vnovič postavljati vprašanja, nakar so aprila 2009 prejeli odgovor Tušmobila, da gradnja na predvideni novi lokaciji ni možna, ker je zemljišče kategorizirano kot kmetijsko zemljišče prve kategorije. Člani iniciative so septembra 2009 pozvali ministrstvo za okolje, da zadeve uredi bodisi tako, da bazno postajo premaknejo na predlagano lokacijo ali da jo umaknejo s sedanje. Ministrstvo za okolje je odgovorilo oktobra 2009, in sicer da je investitor marca 2009 podal vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja za fiksno bazno postajo na sporni lokaciji. Ta bi bila sestavljena iz telekomunikacijske opreme, ki bi bila nameščena v tipskem zabojniku, oblečenem v lesena bruna in z dvokapnico, iz njega pa bi se dvigal 35 metrov visok antenski stolp. »... Ker je višja, omogoča še boljšo pokritost določenega območja, kar je tudi želja naših uporabnikov na vašem območju in naša zaveza do njih,« med drugim pojasnjujejo na Tušmobilu. Konec septembra 2009 je potekala ustna obravnava, na kateri so predstavniki Občine Lendava opozorili na nasprotovanje krajanov Gred, zaradi česar je upravni organ pozval investitorja, da se opredeli do omenjene pripombe. V začetku oktobra 2009 je tako bila sklicana nova ustna obravnava pred končno odločitvijo v zvezi z gradbenim dovoljenjem. Tam je ministrstvo investitorja vnovič opozorilo na nasprotovanje krajanov in občine ter na njegov predlog odobrilo, da v dveh mesecih sporoči odločitev, ali bo vztrajal pri zahtevku ali bo vlogo umaknil. V dopisu, ki so ga prejeli oktobra 2009 v CIG-u od sektorja za graditev, ki je bil na ministrstvu za okolje odgovoren za izdajo gradbenega dovoljenja, so sicer opozorili, da mora upravni organ izdati gradbeno dovoljenje, če so za to izpolnjeni z zakonom določeni pogoji, kljub nasprotovanju krajanov, in da investitor z nobenim predpisom ni zavezan k obveščanju sosedov ali krajanov o gradnji posameznega objekta niti k pridobitvi njihovega soglasja. Kljub temu so investitorju svetovali, da z občino in krajani skuša doseči dogovor. Februarja 2010 so se tako pri Tušmobilu odločili, da umaknejo vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Mobilna bazna postaja je tako ostala na svojem mestu. Leto dni kasneje so krajani vnovič pozvali ministrstvo za okolje, naj inšpektorat ukrepa, vendar so prejeli odgovor, da je gradbena inšpektorica pregled opravila že leta 2008 in jih o tem tudi obvestila. Hkrati so tudi pojasnili, da mobilna bazna postaja ne predstavlja objekta v smislu določb zakona o graditvi objektov, tako da gradbeni inšpektor v zakonu nima podlage za ukrepanje. Gradbena inšpektorica je o zadevi obvestila tudi Tržni inšpektorat RS, ki opravlja nadzor nad ustreznostjo proizvodov, in prejela odgovor, da oprema v bazni postaji ustreza predpisom.

Krajani pred izvršenim dejstvom

»Občina pravi, da niso pristojni, da nam pomagajo v tej zadevi, ministrstvo za okolje se spreneveda. Inšpekcija pravi, da je vse legalno,« je razočaran Majerič, ki pravi, da krajane moti predvsem to, da so bili postavljeni pred izvršeno dejstvo. Starejši ljudje pa naj bi se bali tudi sevanja. Po strokovnem mnenju, ki ga je za Tušmobil izdelal Inštitut za neionizirana sevanja iz Ljubljane in ki so ga prejeli tudi v iniciativi, obremenitev okolja z elektromagnetnimi sevanji zaradi delovanja bazne postaje na človeku dostopnih lokacijah ne bo presegla vrednosti, ki jih določa uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju in je zato sprejemljiva za okolje. Ko so želeli kljub dogovoru iz leta 2008 pri Tušmobilu pridobiti gradbeno dovoljenje za gradnjo na lokaciji mobilne bazne postaje, so opravili tudi sestanek s člani krajevne skupnosti, kjer naj bi po besedah Majeriča krajanom ponujali različne ugodnosti v zvezi z dostopom do interneta in mobilne telefonije, če bi dopustili, da postaja ostane na prvotni lokaciji. »Predstavniki Tušmobila so na sestanku med drugim predstavili tudi ponudbo in produkte podjetja. Predstavili so nove tehnologije telekomunikacij, ki bi lahko bile zanimive,« investitor odgovarja na vprašanje, kaj natančno so jim ponujali v zameno za soglasje. Majerič trdi, da je že danes pod mobilno postajo navoženega veliko gramoza, ker gre za močvirnato območje, kjer se zemlja pogreza, zaradi česar bi po njegovem mnenju potrebovali dovoljenje, saj da gre za poseg v prostor. »Zakon o varovanju okolja in tudi evropske direktive ščitijo okolje in to je grob poseg v prostor, če ne drugega, kazi kraj. Kdo v Sloveniji bi bil zadovoljen, če bi mu postavili bazno postajo pred hišo? S tem tudi pada vrednost sosednjih nepremičnin,« je prepričan Majerič.

Mariborčan Matjaž Majerič je pred petnajstimi leti kupil hišo v zaselku Grede, kjer danes živi z ženo in tremi otroki.

Fotografiji Timotej Milanov

Sporna bazna postaja

Bazna postaja razburja tudi v Sodišincih

Podobna zgodba se je lani dogajala tudi v Sodišincih v Občini Tišina, kjer so predstavniki tamkajšnjega gasilskega društva predlagali Tušmobilu, da postavi bazno postajo na zemljišču v neposredni bližini gasilskega doma. Po besedah predstavnice Civilne iniciative Sodišinci Majde Erjavc so krajani za to izvedeli tako, da je Erjavčevo kot predsednico vaške skupnosti poklical prejšnji župan in jo vprašal, ali ve, da bo odslej v Sodišincih stal babilonski stolp. Ogorčeni krajani so nato zahtevali sestanek s predstavniki investitorja, ki so se ga udeležili številni vaščani, na katerem naj bi predstavniki gasilskega društva in predstavnik investitorja Simon Kokalj, ki se je pojavljal že v primeru Gred, zagotovili, da bazne postaje ne bo, če je vaščani ne želijo. Kljub temu so kasneje gasilci oziroma takratni predsednik Branko Flisar podpisali pogodbo o ustanovitvi stvarne služnosti za gradnjo fiksne bazne postaje, ki bi prav tako dosegla višino 35 metrov. Služnost bi se sklenila za dobo 15 let, za kar bi gasilci od Tušmobila letno »pokasirali« 2740 evrov letno pod pogojem, da bi društvo sklenilo še naročniško razmerje Vesolje, v nasprotnem primeru pa 2500 evrov. »Sklicali smo sestanek gasilskega društva, kjer so se vsi navzoči izrekli za postavitev bazne postaje, samo jaz sem se vzdržal pri glasovanju, vendar sem kot predsednik društva moral podpisati pogodbo,« pravi zdaj že nekdanji predsednik PGD Sodišinci Branko Flisar. Ko so za to izvedeli vaščani, so ponovno sklicali sestanek, na katerem so gasilci obljubili, da bodo pogodbo prekinili. Gasilci so kmalu po sestanku res podali odstopno izjavo od pogodbe, vendar je pri investitorju niso sprejeli. »Občina je sprejela takšen prostorski načrt, ki je pisan na kožo Tušmobilu, saj omogoča, da se takšen objekt postavi na vsakem zazidljivem zemljišču, tudi sredi vasi. Tega se je prejšnji župan zavedal in nam je hotel na neki način pomagati, saj je ponudil dve drugi lokaciji,« pravi Erjavčeva. Civilna iniciativa nasprotuje bazni postaji iz več razlogov. Po njihovem mnenju je zaradi sevanja postaja škodljiva za zdravje živečih v bližini, naprava naj bi bila moteča zaradi hrupa, vizualno naj ne bi bila primerna za vaško okolje, bojijo pa se tudi, da bodo bližnje nepremičnine izgubile vrednost. Kot pravi članica civilne iniciative Darja Dšuban, naj bi si en potencialni kupec zemljišča že premislil, ko je izvedel, da bo v bližini bazna postaja. Sedanji predsednik PGD Sodišinci Viktor Andrejč pravi, da o prekinitvi pogodbe ne razmišljajo več: »Če bazna postaja ne bo pri nas, bo pa na 15 metrov oddaljenem zasebnem zemljišču ali v sosednjih Gederovcih.« O bojaznih krajanov meni, da so neupravičene, saj je po njegovih besedah bazne postaje možno videti povsod. Kot pravi Erjavčeva, so gasilcem celo obljubili, da bodo sami vsako leto zbrali denar, ki bi ga gasilci dobili po pogodbi. »Ne gre za vse gasilce, temveč za štiri ali pet ljudi, ki se hočejo dokazati s kljubovanjem in nerazumevanjem sovaščanov,« pravi Erjavčeva, ki je s somišljeniki zbrala že 107 podpisov krajanov proti gradnji, nekateri prebivalci Sodišinec pa napovedujejo celo tožbo, če bi se gradnja začela.

Timotej Milanov

Kaj so bazne postaje?

Kot je možno prebrati v študiji, ki so jo za Tušmobil pripravili na Inštitutu za neionizirana sevanja v Ljubljani, so bazne postaje nepogrešljiv sestavni del omrežja mobilnih telekomunikacij. Gre za tehnološko kompleksne sprejemno-oddajne naprave, katerih namen je vzpostaviti kakovostno dvosmerno radijsko postajo med mobilnim omrežjem in uporabnikovim mobilnim telefonom. Oddajna moč baznih postaj je nizka in dosega nekaj deset vatov na sektor v najmočnejših konfiguracijah. V mobilnih komunikacijah je vsaka povezava med omrežjem in uporabnikom dvosmerna, zato bazne postaje niso bistveno močnejše od oddajnih moči mobilnih telefonov, ki dosegajo do dva vata oddajne moči. Vsaka bazna postaja s signalom pokriva določeno geografsko območje oz. celico. Celice so različnih velikosti, od nekaj sto kvadratnih metrov do nekaj sto kvadratnih kilometrov. Celice so večje tam, kjer je gostota uporabnikov nizka, denimo na ruralnih območjih, manjše pa tam, kjer je gostota uporabnikov visoka, denimo v mestih. Bazna postaja tako kot mobilni telefon stalno prilagaja oddajno moč tako, da med zvezo oddaja še z ravno dovolj visoko močjo, da pri tem ohranja kakovostno radijsko povezavo. Danes deluje v Sloveniji skoraj 2000 baznih postaj treh mobilnih operaterjev. Največ, več kot 300, jih je v Ljubljani. Čim bližje uporabniku je bazna postaja, tem manjša je moč, s katero oddajata uporabnikov mobilni telefon in njemu najbližja bazna postaja. V obsežni študiji med uporabniki mobilnih telefonov na Švedskem so ugotovili, da mobilni telefoni v povprečju v večjih mestih oddajajo z 0,1-vata, medtem ko v ruralnih območjih oddajajo skoraj desetkrat močneje. Gostejše omrežje baznih postaj tako omogoča manj skupne oddajne moči in manj sevanja mobilnih telefonov. Člani Civilne iniciative Sodišinci sicer dvomijo, da so tovrstne raziskave slovenskih institucij res neodvisne.

Heinrich Kiefer o EMS-ju

Dovoljeno sevanje stvar političnega kupčkanja

Elektromagnetna sevanja so v zadnjem desetletju povsod, posledice bomo čutili ljudje, živali in rastline – Otroci do 16. leta naj ne bi uporabljali mobitelov

Konferenčna soba PIŠK-a v Murski Soboti je bila minulo sredo presenetljivo polna. Še bolj zanimiva je bila struktura slušateljev, saj so se predavanja samostojnega podjetnika iz Gradca, Heinricha Kieferja, člana združenja Haus der Baubiologie, ki se poklicno ukvarja z meritvami elektrosmoga in valovanja mobilne telefonije, niso udeležili le občani, ki jih ta tema zanima iz osebnih razlogov in zaradi obvarovanja zdravja. V skupnem prostoru so več kot dve uri preživeli tudi predstavniki civilne iniciative iz Občine Puconci, ki nasprotujejo gradnji nadzemnega daljnovoda, in tudi zaposleni na soboški enoti Elektra Maribor, ki bo investitor gradnje daljnovoda, pa tudi občani, ki živijo v bližini oddajnikov mobilne telefonije.

Fotografija Bernarda B. Peček

Heinrich Kiefer je v PIŠK Murska Sobota predaval zelo pestremu občinstvu, predstavil pa je tudi učinkovitost zaščitnih materialov.

Kiefer, ki ima dostop do mnogih rezultatov meritev škodljivosti EMS-ja v Evropi, je bil zelo prepričljiv in njegove predstavitve rezultatov posledic sevanja so si nekateri celo fotografirali. Še vedno pa drži, da velika podjetja takšne rezultate skrivajo ali jih celo razglašajo za neresnične (čeprav so nekatere raziskave sama naročila).

Heinrich Kiefer je najprej predstavil, kaj so nizke frekvence in kaj je sploh električno in kaj magnetno polje. Sevanje električnega polja se meri v V/m in se imenuje jakost polja. Seva prav vse, kar je priključeno na električno omrežje, tudi če ne obratuje, zato je najbolje vse kable potegniti iz vtičnic. Če samo pomislimo, koliko tankih kablov imamo v hiši, ki pa so najbolj nevarni, npr. za lučke, gospodinjske aparate in druge naprave, ki imajo motorček ... Magnetno polje se ustvari takrat, ko je pretok energije, se pravi, ko je priključen uporabnik električne energije. Sevanja magnetnih polij oziroma gostota pretoka se merijo v enoti tesla oziroma njenem delčku: mikro- (milijoninka) in nanotesla (milijardinka). Sevanje električnega in magnetnega polja hkrati se imenuje elektromagnetno valovanje (žice, aparati, daljnovodi ...). Močno elektromagnetno sevanje povzročajo tudi halogenske svetilke na stropu, zato bi bilo dobro upoštevati evropski predpis, da bi LED-svetilke v prihodnjih letih zamenjale klasične žarnice in svetila. Če imate v pisarni ob nogah osem ur na dan večje število kablov, si čim prej omislite dodatno zaščito. Vsaj meter in pol ali dva metra bi morali biti oddaljeni od žarišč sevanja. Ko gre za elektromagnetno valovanje v povezavi z visokimi frekvencami (radio, televizija, telefonija, radarji), pa govorimo o magnetnem sevanju in gostoti pretoka moči, ki se meri v enoti W/m2. Dejstvo pa je, da so zakonsko predpisane omejitve glede dovoljene višine sevanje še vedno predmet političnega kupčkanja in mešetarjenja – pa ne le na lokalni in državni, ampak tudi na evropski in svetovni ravni.

Poslušalci so postavljali veliko vprašanj, tako tudi, kako nevarna je električna omarica na zunanji strani sobe, kjer spi otrok. Pomaga že to, da je postelja nekaj metrov oddaljena, na steno pa obesimo sliko ali postavimo drugo oviro sevanju. Med najbolj nevarnimi viri sevanja so brezžični hišni telefoni, seveda pa se pred nakupom katerega koli mobilnega telefona splača pogledati, ali ima aparat ustrezne certifikate in dokazila o primernosti.

Seveda je padlo vprašanje, povezano z gradnjo daljnovodov; investitorji zagovarjajo nadzemeljsko gradnjo; evropskih smernic, ki bi priporočale način gradnje daljnovodov, še ni, lahko pa so zgled območja z najbolj strogimi predpisi, npr. v Salzburgu in Švici. Navzoče je zanimalo tudi to, kaj je s panelnimi grelniki, statično elektriko in škodljivostjo npr. sončnih elektrarn in električnih avtomobilov. Krajani iz Pečarovec so opozorili na njihov problem, saj se je v zadnjih letih na Sebeščanu število raznih oddajnikov povečalo na skoraj 60, skrbi pa jih, da je od 53 krajanov na tistem hribu 43 bolnih. Oglasili so se tudi občani iz krajev, ki živijo v neposredni bližini telefonskih oddajnikov.

Bernarda B. Peček

Veliko dokazov o posledicah EMS-ja za živčni sistem

Danes je že dokazano, da so s prevelikim sevanjem povezani pojavi določenih bolezni pri otrocih, znano pa je tudi, da so lobiji v Nemčiji zaradi vpliva sevanja na govedo (siva mrena, popačeni zarodki) dosegli zvišanje dovoljenih vrednosti.

Čeprav politika še vedno ignorira vsa znanstvena spoznanja, je danes veliko dokazov o posledicah EMS-ja na živčni sistem, predvsem majhni otroci mobilnih telefonov sploh naj ne bi uporabljali, saj jim med telefoniranjem EMS seva skozi vso glavo. Raziskave več evropskih držav z imenom Reflexstudie in razvpiti test z imenom Comet Assay prinašajo dokaj prepričljive dokaze o škodljivosti izpostavljenosti človeka in živali, pa tudi rastlin (prikazane so bile fotografije o rasti smrek) sevanju. Od vsakega posameznika pa je odvisno, ali jim verjame in se poskuša zaščititi. Vsekakor bi se splačalo upoštevati nekaj osnovnih pravil, na primer da nikoli ne telefoniramo v dvigalu ali avtu, kajti v teh zaprtih prostorih je signal najmočnejši. Tudi ko se zveza šele vzpostavlja, telefona ne smemo držati ob ušesu.

Zdravilišče Radenci in Terme 3000 v združenju Femtec

Zaposleni so že začeli obiskovati tečaj ruščine

Od članstva si obetajo predvsem izmenjavo znanj, prirejanje strokovnih kongresov za člane Femteca, pa tudi nove goste in morebitne nove investitorje

Svetovna organizacija Femtec (World Federation od Hydrotherapy and Climatotherapy) se je odločila podeliti članstvo skupini Sava Turizem potem, ko se je njen predsednik dr. Nikolay Storozhenko na lastne oči prepričal, da tradicionalna zdraviliška dejavnost v teh turističnih centrih temelji na izjemnih naravnih danostih, predvsem pa na vrhunskem, strokovnem in gostoljubnem osebju. Prvi pogovori so se začeli po obisku slovenskih gospodarstvenikov, ki so spremljali slovenskega predsednika dr. Danila Türka v Moskvi. Ker ima po pravilniku možnost vključitve v Femtec le ena družba, se včlanjuje družba Sava TMC, d. o. o., ki je bila ustanovljena pred dobrim letom za vodenje finančnih in organizacijskih poslov Savinih turističnih družb, torej družbi s sedežem v Kranju, ki nima nobene od teh naravnih danosti in ne dejavnosti. Če bi v resnici upoštevali pravila včlanjevanja, bi članstvo pripadalo le Zdravilišču Radenci, ki se z zdraviliško dejavnostjo ukvarja že 130 let in se tako tudi imenuje.

Direktor Zdravilišča Radenci Mladen Kučiš je minuli mesec bogato 130-letno zdraviliško dejavnost kraja Radenci v povezavi z naravno mineralno vodo (tega pa nima vsako zdravilišče) predstavil na znanstveno-izobraževalnem kongresu Cardiology 2011 v Moskvi. »Hkrati pa aktivno iščemo nove priložnosti v okviru članstva v Femtecu in s tem krepimo našo prepoznavnost na ruskem trgu ter med drugimi članicami te svetovne organizacije,« je povedal Mladen Kučiš, ko je v imenu zdravilišča prevzel certifikat o članstvu.

Oktobra naj bi bila v Radencih generalna skupščina Femteca, saj jim je predsednik že predal zastavo, to pa pomeni, da bodo v Radencih gostili 250 članov in strokovnjakov Femteca, ki prihajajo iz vse Evrope. »To je za nas tudi priznanje, da imamo res kaj ponuditi. Tudi radenska mineralna voda bo kot izvozni artikel šla na ruski trg. Marca se predstavljamo v Moskvi na turistični sejmu in v okviru tega bomo podpisali pomembno pogodbo o sodelovanju s pozavarovalniško družbo Gazproma, ki skrbi za zdravstveno sprostitev in rehabilitacijo zaposlenih,« je sogovornik predstavil prihodnje dejavnosti na ruskem trgu.

Bernarda B. Peček

Fotografija Bernarda B. Peček

Zahodni Slovani navdušili Ruse

Mladen Kučiš: »Mi se v Rusiji predstavljamo kot najbolj zahodni Slovani, kar jih zelo razveseli. Ko govorimo o Rusih, ne smemo videti le tistih najbogatejših. Mi vidimo svoje goste v normalnem srednjem razredu. Mislim, da imamo vse, kar Rusi zahtevajo. V prvi vrsti so najpomembnejši naravni faktorji: termalna in mineralna voda, peloid, klima ... Že aprila, maja in junija bomo sprejeli prve tri skupine okrog 40–50 ljudi, ki bodo ostali pri nas dva tedna. Smo res butična destinacija, v nekaj dneh bodo lahko spoznali vse naše terme in hotele, pa tudi Bled, morje ... Naši zaposleni so že začeli obiskovati tečaje ruščine, pa tudi spletna stran je v ruskem jeziku.«

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 150 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, storitvah in gostinstvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:
cestni gradbeni delavec – 30, elektrikar – 30, elektrikar elektronik – 6, kuhar – 6, natakar – 4, osnovnošolska izobrazba – 4, zidar – 4, ključavničar – 3, prodajalec – 2, slikopleskar – 2, tesar – 2, univ. dipl. pravnik – 2.

Iščejo se tudi:
dipl. inž. strojništva (vs) – 1, inž. gradbeništva – 1, inž. strojništva – 1, profesor razrednega pouka – 1, univ. dipl. inž. gradbeništva – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Mariborski Stavbar Gradnje v stečaju

Pomurska podjetja ob tretjino milijona evrov terjatev

Nedograjena stanovanja v Lendavi končuje podjetje velenjskega poslovneža Tomaža Ročnika – Domačih obrtnikov in podjetnikov zdaj na gradbišču ni

Mariborsko gradbeno podjetje Stavbar Gradnje je na predlog uprave, torej direktorja in večinskega lastnika Miroslava Temnika, od 25. januarja v stečaju, to pa pomeni, da se za tretjinsko plačilo skoraj milijon evrov priznanih terjatev v postopku prisilne poravnave lahko obriše tudi 27 pomurskih gospodarskih družb in podjetnikov.

Poznavalci razmer v gradbeništvu so ves čas govorili, da je prisilna poravnava na trhlih nogah, a, kot kaže, je bila potrebna vsaj toliko, da so še pred stečajem določene posle verjetno po dogovoru z bankami »spravili na varno«. Že decembra se je razširil glas o stečaju mariborskega gradbinca, kar je Miroslav Temnik odločno zanikal, potem pa januarja na mariborsko okrožno sodišče vložil predlog za stečaj.

Podjetje Stavbar Gradnje je v Pomurju dokončalo gradnjo murskosoboške kinodvorane in obnovo osnovne šole v Lendavi, nedokončane pa pustilo stanovanjske bloke v Gornji Radgoni in Lendavi. A, kot kaže, ne za dolgo. Po uvedbi stečajnega postopka je gradbišče v Lendavi spet oživelo, čeprav na njem zdaj skorajda ni domačih izvajalcev, stanovanja pa prodaja podjetje Toming-Consulting, ena izmed družb v posredni lasti podjetnika Tomaža Ročnika iz Velenja. Podjetje Toming-Consulting je v stoodstotni lasti podjetja Fraktal-Consulting (prav tako v stoodstotni lasti Tomaža Ročnika), ki pa je imelo 40-odstotni delež tudi v podjetju Stavbar Gradnje (60-odstotni lastnik je bil Miroslav Temnik).

Premetanko so naredili tudi v lendavskem podjetju Stavbar Lendava, ki se je od ustanovitve leta 2008 ukvarjalo samo z upravljanjem stanovanj. Na dan objave stečajnega postopka za Stavbar Gradnje se je podjetje Stavbar Lendava preimenovalo v Stanovanjsko podjetje Lendava, upravljanje z nepremičninami, d. o. o., kot družbenika pa od takrat nastopata Fraktal-Consulting, ki je prišel do 80-odstotnega lastništva s prevzemom poslovnega deleža od Toming- Consultinga, in Igor Kolenko, ki ima v podjetju 20-odstotni lastniški delež. Podjetje Fraktal-Consulting je Lendavčanom znano tudi kot investitor pri gradnji pokritih tribun in nogometnega stadiona.

Majda Horvat

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 6

pobirki

Soboška bolnišnica je res hvalevredna institucija, ki skrbi predvsem za barvo svoje fasade. Tako so nekoč skrbniki za manikiranje in pedikuro bolnico prelepili z letaki, ki so oznanjali dobro počutje bolnikov. Zdaj pa so prišli specialisti za novo postavitev predalov – v sodobnem jeziku rečeno za novo in racionalno organizacijo dela. Pričakovali bi, da bi po izkušnjah, ki jih ima prvi mož bolnice, ta že moral vedeti, kako najbolje razporediti predale, da bodo dosegljivi predvsem bolnikom.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici naj bi prišlo do pobota. Namesto zemlje, ki naj bi jo bil občini dolžan Dars, je ta ponudil dvigalo za kulturni dom. Dvigalo naj bi vozilo do prestižnega prvega balkona, namenjenega VIP-obiskovalcem. Drugi se bodo vzpenjali peš.

Strokovno najbolj podprta dejavnost v mestni občini je športna. Ta ima zdaj dve pisarni. Ena skrbi za strokovne podlage, druga pa te podlage spravlja v razumljiva navodila za gibanje množicam, potrebnim športne rekreacije.

Zdaj ko je znameniti Mirko Krašovec, donedavni ekonom mariborske nadškofije, ostal brez vseh funkcij in ima veliko prostega časa, se je že ponudil za morebitnega svetovalca škofijskim ekonomom. Toda ti se ne odzivajo. Odzval pa naj bi se njegov prijatelj in večinski lastnik doma starejših v Kuzmi. Tako se lahko zgodi, da bo nekdanji škofijski ekonom veliki sanator doma v Kuzmi. Vizija razvoja doma je smela, saj naj bi ta dobil dve izpostavi, eno na Braču in drugo na elitni lokaciji v Opatiji. V Opatiji so luksuzna varovana stanovanja že vseljiva.

- Novozgrajene bioplinske kupole v Vučji vasi dajejo kraju novo prepoznavnost. Trenutni problem je le biomasa za izkoriščanje kupol. No, če zelene biomase ne bo, je že pripravljena alternativa. Objekt bodo prekvalificirali v letalski muzej. Prvi razstavljen eksponat naj bi bil upokojen raketoplan Discovery, ki je včeraj končal svoj zadnji polet v vesolje.

Županovanje v popoldanskem času je za majhno Občino Hodoš povsem dovolj

Dovolj neodgovornega početja

Hodoška občina bo morala vzpostaviti normalno delovanje mladinskega doma in doma starejših

Rudolf Bunderla, ki je postal župan Občine Hodoš v drugem krogu jesenskih volitev, je kljub izvolitvi obdržal svojo službo na Slovenskih železnicah. Prepričan je, da je za tako majhno občino neprofesionalno opravljanje županske funkcije v popoldanskem času povsem dovolj, če so v občinski upravi in v ekipi komunalnih delavcev zanesljivi ljudje in če župan dobro sodeluje s člani občinskega sveta. Tako lahko župana Bunderlo najdete v občinskih prostorih v glavnem popoldne. Zaenkrat vse poteka tako, kot se dogovorijo in je načrtovano. Opravili so tudi nadomestne volitve in dobili novega člana občinskega sveta, to je Geza Kerčmar ml. Še vedno pa imajo veliko dela z inšpekcijskimi prijavami iz leta 2010, predvsem o gradnji in delu mladinskega doma, katerega skrbnica je v letu 2011 Milena Tamaško. Seveda pa je pred njimi velika sprememba, saj bo na Hodošu začel delovati dom starejših, ena največjih državnih investicij v tem delu Slovenije, kar bo velika sprememba za lokalno skupnost in tudi za Cerkveno občino Hodoš. Župan Rudolf Bunderla je odgovoril na nekaj aktualnih vprašanj.

Fotografija Bernarda B. Peček

Rudolf Bunderla, župan Občine Hodoš: »Infrastruktura v naši občini je večinoma zgrajena, res je, da smo bili v preteklosti uspešni na raznih javnih razpisih, treba pa bo urediti še mnogo formalnopravnih zadev, kajti v preteklosti se je pozabljalo na podzakonske akte, informacije javnega značaja in drugo.«

V kakšnem finančnem stanju ste pravzaprav prevzeli hodoško občino?

»Višina prihodkov proračuna za 2011 je slab milijon evrov. Imamo dva dolgoročna kredita, kratkoročne obveznosti pa smo uspeli odplačati. Pri prevzemu poslov od dosedanjega župana je bilo za 40 tisoč evrov neporavnanih obveznosti. Je pa res, da nismo dobili sredstev, ki so bila že odobrena z mednarodnim projektom, katerega nosilec je na madžarski strani. Infrastruktura v naši občini je večinoma zgrajena, res pa je, da smo bili v preteklosti uspešni na raznih javnih razpisih, treba pa bo urediti še mnogo pravno-formalnih zadev, kajti v preteklosti se je pozabljalo na podzakonske akte, informacije javnega značaja in drugo.«

Kaj bo z muzejem, mladinskim domom in domom za starejše občane?

»Etnografski muzej v Krplivniku je v pristojnosti madžarske narodne samoupravne skupnosti, ki skrbi za ta objekt. Mladinski dom je bil deležen mnogih očitkov in inšpekcijske prijave, ki jih moramo zdaj reševati. Po natančno pregledani dokumentaciji ugotavljamo, da je bilo veliko neodgovornega početja. Dom je bil zgrajen s sredstvi Interrega, zato ga bomo morali tako obravnavati in predstavljati. Dom starejših je res zgrajen, v minulih mesecih smo uspeli tudi rešiti problem nabave opreme, ki jo bo dom dobil v spomladanskih mesecih. Upravljavec doma je tudi znan, in sicer bo to lendavski dom starejših. Gradnjo doma je financirala država, poleg nje pa sta še dva domača partnerja, in sicer Občina Hodoš in Cerkvena občina Hodoš, mi smo prevzeli komunalno urejanje in druge storitve lokalnega značaja. Do otvoritve moramo skrbeti tudi za kurjavo in elektriko ter stroške začasnega skrbnika. Seveda računamo, da bodo dobili zaposlitev predvsem domači ljudje in pripravljen imamo osnutek kadrovskih zahtev. V domu bodo tudi ambulanta in velika kuhinja, v spodnjem delu pa poseben oddelek za oskrbo dementnih starostnikov.

Mladinski evangeličanski dom že imamo, to je mladinski duhovni dom, ki je namenjen raznim skupinam in organiziranim delavnicam. Ta novi objekt pa bo namenjen starejšim občanom in ljudem s širšega območja. Otvoritev bo verjetno ob občinskem prazniku, prej pa bomo seveda začeli širšo promocijo. Vsekakor je pomembno, da ga čim prej in čim bolj napolnimo in da začne normalno delovati. Skratka: vsi ti objekti v naši obmejni občini na skrajnem severovzhodu naj bi končno začeli normalno funkcionirati – to si zares želimo.«

Imate tudi ekološko kmetijo v Krplivniku, ki ima pestro zgodovino in zdaj primernega najemnika.

»To je združenje ŠENT, s katerimi je podpisana pogodba v zadovoljstvo obeh strani. Zaradi ostre zime smo jim morali zagotoviti ustrezne bivalne razmere, saj vsi prostori v hiši niso bili opremljeni z radiatorji. Seveda upamo, da bomo dobro sodelovali in se v prihodnje uspešno prijavljali na mednarodne razpise in širili dejavnost. Naša občina se je prijavila tudi na projekt čezmejnega sodelovanja s povezovalno cesto Krplivnik–Kercaszomer. Če bomo uspešni, bomo nadaljevali dela, kajti nismo tako zadolženi, da tega ne bi zmogli. Čakajo nas še tretja komasacija, ureditev mrliških vežic, asfaltiranje delov občinskih cest in ureditev manjkajoče uličnе razsvetljave.«

Kaj pa večje naložbe v gospodarsko dejavnost, je sploh kaj zanimanja?

»Potencialni kupci zemljišč za postavitev obratov so. V preteklosti so se že oglasili razni gospodarstveniki, ki bi radi tukaj odprli podjetja in ponudili zaposlitev. Občina jim pušča odprta vrata. Na tem območju imamo po znanih informacijah tudi možnost za pridobitev sredstev in gradnjo večnamenskega centra – to so namreč centri, kjer lahko potekajo razne medgeneracijske dejavnosti, torej kulturne, mladinske, ustvarjalne. Vsi si želimo, da bi za pestrejše družabno življenje dobili skupni prostor, vsekakor pa se bo v prihodnje občina lotila tistega projekta, za katerega bo menila, da ga je sposobna izpeljati. Vedno pa je treba realno oceniti upravičene in neupravičene stroške sofinanciranja.«

Bernarda B. Peček

Zahteve za spremembo Zakona o romski skupnosti vse glasnejše

Več vrst politik znotraj romske politike

Svet bo upošteval Lukšičev predlog, 40 članov in sodelovanje romskih intelektualcev

Konec prejšnjega tedna je bila v Ljubljani na pobudo Foruma romskih svetnikov sklicana izredna seja Sveta romske skupnosti Republike Slovenije, na kateri naj bi ovrednotili dosedanjo uspešnost dela sveta, pregledali imenovanja članov sveta v različne organe in začeli spreminjati deseti člen Zakona o romski skupnosti v RS. Ta določa, da ima Zveza Romov Slovenije kar štirinajst predstavnikov v enaindvajsetčlanskem Svetu romske skupnosti. Kot so zapisali, so sejo sklicali, ker so priče nevzdržnemu stanju v svetu, kjer je določena skupina članov načrtno in vztrajno diskriminirana, večina pa naj bi zlorabljala svoj položaj. Na sejo so prišli na povabilo foruma tudi predstavniki nekaterih drugih romskih društev, kot so Romski akademski klub, Zveza Romov za Dolenjsko, Zveza Sintov itd., vendar je predsednik sveta Marjan Drvarič klub dejstvu, da so po poslovniku seje sveta javne, povedal, da morajo sejo zapustiti. Sejo so nato zapustili tudi predstavniki Foruma romskih svetnikov, kot pravi njegov predsednik Darko Rudaš iz solidarnosti do tistih, ki so jim onemogočili prisostvovanje na seji. Drvarič pravi, da omenjenim predstavnikom romskih društev ni dovolil biti na seji, ker se mu ni zdelo smotrno takoj začeti tako široke razprave. Na seji je bil tudi minister za šolstvo dr. Igor Lukšič, ki je predlagal ustanovitev komisije, ki bi pripravila predlog spremembe Zakona o romski skupnosti v RS. Po Drvaričevih besedah bodo predlog upoštevali: »Vse romske organizacije smo že obvestili, da naj nam pošljejo predloge o spremembi zakona. Na podlagi prejetih predlogov bomo organizirali javno razpravo.« Rudaš poudarja, da se odslej ne bodo več pogovarjali na ravni sveta, temveč samo še z vladno komisijo za zaščito romske skupnosti, ki jo vodi Lukšič. Če se v treh mesecih ne bo začelo izvajanje Lukšičevega predloga, Rudaš ne izključuje niti protestnega shoda pred sedežem sveta v Murski Soboti. Za spremembo zakona si prizadevajo tudi v Romskem akademskem klubu. »Obstaja več vrst politik znotraj romske politike in ena od teh je politika izobraževanja, kjer se čutimo poklicane, saj imamo največ izkušenj,« pravi predstavnica kluba Samanta Baranja. Lukšič je še predlagal, naj se število članov v svetu poveča na 40, to pa bi omogočalo tudi sodelovanje romskim intelektualcem.

Timotej Milanov

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 7

V Lendavi primanjkuje neprofitnih najemnih stanovanj

Že nekaj časa stanovanjski vakuum

Občanom, ki ne morejo plačevati režijskih stroškov v večstanovanjskih stavbah, bodo ponudili prazne hiše zunaj Lendave

Občina Lendava je lastnica 87 stanovanj, oziroma bo, ko bo končan likvidacijski postopek Razvojnega javnega sklada Lendava, druge občine pa bodo dobile 81 stanovanj. Vsa stanovanja je imel v lasti Razvojni finančni in nepremičninski javni sklad občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Turnišče, Velika Polana in Dobrovnik, ta pa po novem Zakonu o javnih skladih iz leta 2008 ni imel dovolj premoženja za življenje, zato so se ustanovitelji odločili za njegovo likvidacijo. Ta se je začela leta 2010 in do danes še ni končana, vendar je sklad tik pred izbrisom iz sodnega registra, za kar mu manjka le še sklep občinskega sveta k Aneksu k Sporazumu o razdružitvi premoženja, pravic, obveznosti in terjatev Razvojnega javnega sklada Lendava, pravi Aleksandra Kreslin.

Omenjeni javni sklad oziroma postopek njegove likvidacije pa je tudi vzrok, da v Lendavi že od konca leta 2007 ni bilo razpisa za najem neprofitnih stanovanj. Vmes je namreč nastal vakuum, pravi Aleksandra Kreslin, vodja oddelka za proračun in finance na lendavski občini. Vodenje sklada je po uvedbi likvidacijskega postopka prevzel likvidacijski upravitelj, katerega glavna naloga seveda niso bili razpisi, ampak razdelitev premoženja in čim prejšnje dokončanje likvidacije. »Bilo je ogromno podatkov, usklajevanj, urejanja papirjev, vsi smo mislili, da bo to hitreje končano, pa ni šlo,« dodaja Kreslinova. Tudi razpis za najem neprofitnih najemnih stanovanj je za občine ustanoviteljice objavljal Razvojni javni sklad Lendava, vendar jih zaradi pričakovanih zakonodajnih sprememb od leta 2008 ni več. Čeprav tri leta ni bilo razpisov, so se stanovanja po tem, ko so se sprostila, podelila, in sicer na podlagi zadnjega razpisa. Kmalu pa bo lendavska občina spet lahko upravljala svoja stanovanja in nato objavila razpis.

Primanjkuje majhnih stanovanj

Struktura lendavskih stanovanj, meni Aleksandra Kreslin, je kar primerna. Večina je srednje velikih, trisobnih je malo, enosobnih pa premalo. Ugotavljajo namreč, da ljudje raje najemajo majhna stanovanja. Prav tako, pravi Kreslinova, primanjkuje tako imenovanih bivalnih enot, ki so primerne za začasno reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih. So pa nekatera stanovanja v Lendavi že stara, z letnico gradnje 1950, najnovejša pa nosijo letnico 1995. Razpis za najem bo lendavska občina predvidoma objavila letos. »Razpis bomo verjetno izpeljali. Že zato, da vidimo potrebe in strukturo prosilcev – koliko jih je –, da lažje načrtujemo razvoj na stanovanjskem področju,« pravi sogovornica. »Prav tako bomo morali začeti pridobivati dodatna oz. nova neprofitna najemna stanovanja. Trenutno bi potrebovali vsaj 15 stanovanj.« V preteklosti je bila ponudba stanovanj večja od povpraševanja, saj so občani najemali stanovanja tudi od drugih lastnikov po t. i. tržnih najemninah. Pričakujejo pa tudi, da se bo razpoložljivo število neprofitnih najemnih stanovanj v prihodnjih dveh letih še zmanjšalo, saj bodo druge občine, ko bodo dobile stanovanja nekdanjega sklada, gotovo kakšno prodale. Nekaj njihovih stanovanj je namreč tudi v lendavski občini.

V naslednjih štirih letih 20 stanovanj letno

Lendavska občina načrtuje gradnjo stanovanj po dinamiki približno 20 stanovanj letno v naslednjih štirih letih, predvidoma na podlagi javno-zasebnega partnerstva: »Občina bi pri gradnji zagotovila komunalno opremljeno zemljišče, investitor pa bi zgradil stavbo in po dogovoru občini za vrednost zemljišča prepisal delež stanovanj.« Poleg tega bi občina kupila še pet do deset stanovanj letno, to je od 300 do 500 kvadratnih metrov, oziroma za 500 tisoč evrov na leto. Dodatno bodo morali zagotoviti še približno deset bivalnih enot za samske oziroma tiste, ki se znajdejo v hudi socialni stiski.

Povečuje se tudi delež neplačnikov

Neplačnikov neporavnanih najemnin za neprofitna stanovanja imajo okrog 20 odstotkov, zadnje čase pa se je ta številka dvignila na kar 27 odstotkov, kar je verjetno tudi posledica slabšanja socialnega položaja najemnikov. Nekateri ne plačujejo tudi že več mesecev. »Terjati moramo vsekakor, to nam nalaga zakon. Zato bomo vlagali izvršbe,« pravi Aleksandra Kreslin. Vedno več pa je tudi prosilcev subvencij za najemnine, to pa dodatno obremenjuje občinski proračun. Tistim občanom, ki ne morejo plačevati režijskih stroškov v večstanovanjskih stavbah, bodo ponudili kot alternativo prazne hiše, ki jih je občina podedovala v naseljih zunaj Lendave in jih bo urejala za te namene.

Vida Toš

Turnišče

Avtocestna povezava koristna

Kulturnozgodovinske zanimivosti slabo izkoriščene

Tri vprašanja smo postavili tudi prebivalcem Turnišča. Vprašali smo jih, ali se je avtocestna povezava, ki razpolavlja Občino Turnišče, doslej pokazala za občane in podjetja v občini v gospodarskem smislu kot koristna pridobitev. Zanimalo nas je tudi, ali menijo, da bi okoljsko in kmetijsko ministrstvo morala dovoliti, da bi bila kmetijska zemljišča ob dovozu na avtocesto zazidljiva, in ali so kulturnozgodovinske zanimivosti kraja dovolj izkoriščene v turistične in promocijske namene občine.

Da se je avtocestna povezava, ki razpolavlja Občino Turnišče, doslej pokazala za občane in podjetja v občini v gospodarskem smislu za koristno pridobitev, je prepričanih 53 odstotkov sodelujočih, 47 odstotkov pa meni nasprotno.

Dve tretjini vprašanih menita, da bi okoljsko in kmetijsko ministrstvo morala dovoliti, da bi bila kmetijska zemljišča ob dovozu na avtocesto zazidljiva, in 30 odstotkov jih meni, da bi zemljišča morala ostati kmetijska. Dva odstotka sta ostala neopredeljena.

Triinosemdeset odstotkov sodelujočih je prepričanih, da so kulturnozgodovinske zanimivosti kraja premalo izkoriščene v turistične in promocijske namene občine, 14 odstotkov jih meni, da so izkoriščene dovolj, in trije odstotki nam na to vprašanje niso znali odgovoriti.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste si vzeli čas in sodelovali v anketi. Za vse, ki bi želeli časopis Vestnik naročiti, smo v Klicnem studiu slepih dosegljivi po telefonu, številka je 04 51 16 440.

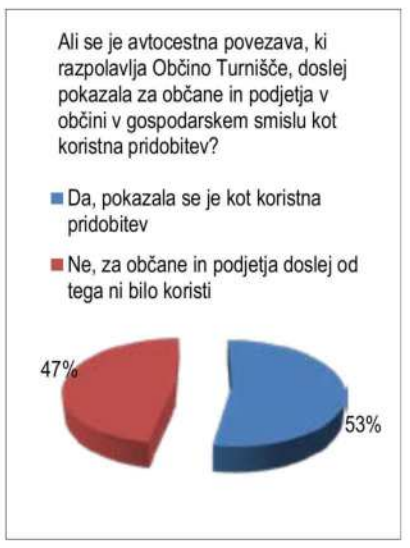

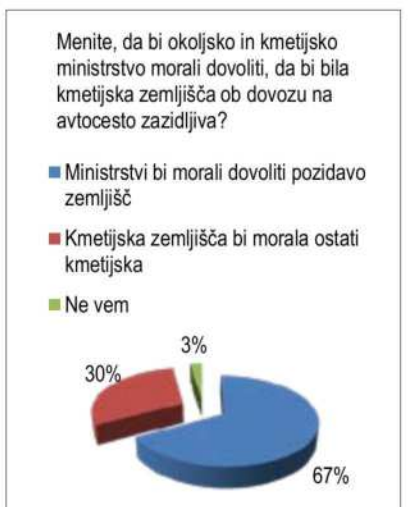

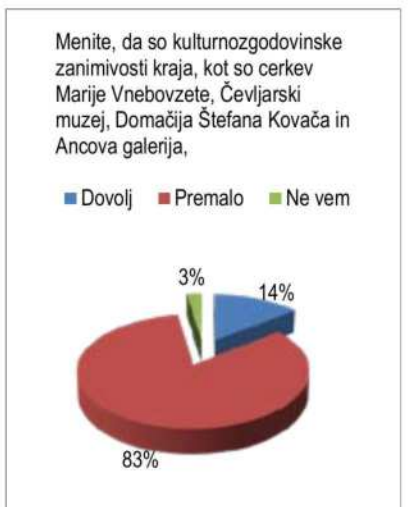

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 8

barometer

Bojan Roposa, igralec namiznega tenisa, ki nastopa za NTK Kema Puconci, je postal prvič v svoji dolgoletni športni karieri državni prvak v posamični konkurenci.

OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, kjer je ravnateljica **mag. Marija Horvat**, je gostila rekordnih 54 predavateljev in 97 slušateljev mednarodnega strokovnega posveta Avtonomija učitelja med možnostmi, izzivi in priložnostmi.

Na volilnem zboru Društva menedžerjev Pomurja so člani predsedniško funkcijo ponovno zaupali **Andreju Gerenčerju** in s tem potrdili, da so bili zadovoljni z njegovim vodenjem v preteklem obdobju.

Timi Bencak, učenec četrtega razreda Glasbene šole Murska Sobota, je na osmem mednarodnem tekmovanju pihalnih instrumentov Davorina Jenka v Beogradu v svoji kategoriji dosegel prvo mesto in lavreat.

V tednu boja proti raku je murskosoboški Zavod za zdravstveno varstvo pripravil dan odprtih vrat, **mag. Branislava Belović** pa je poudarila, da za svoje zdravje lahko veliko naredimo tudi sami.

Neznosne razmere ob nekdanjem mejnem prehodu Dolga vas

Vozniki tovornjakov se ponoči sprehajajo po dvoriščih hiš

Za dvajset let trpljenja zaradi tovornjakov doslej niso dobili še nobene odškodnine

Tomas Škafar in Štefan Graj se z nostalgijo spominjata otroških let, ko sta živela v mirnem, tihem okolju ob mejnem prehodu Dolga vas. Zadnji dve desetletji pa je popolnoma drugače, saj živita za betonsko ograjo ob nenehnem hrupu tovornjakov.

Tomas pravi, da so se razmere začele spreminjati prva leta po osamosvojitvi Slovenije, potem pa je bilo iz leta v leto hujše, pa tudi po dograditvi avtoceste se niso izboljšale: »Tako družine, ki živimo za to betonsko ograjo, prenašamo neznosen hrup že več kot petnajst let. Čeprav smo se v preteklosti veliko pritoževali, nam nihče ni znal prisluhniti in doseči, da bi kdo kaj ukrepal. Ves čas smo bili prepuščeni sami sebi. Pred leti nas je podpirala poslanka Marija Pozsonec, vendar tudi na njene zahteve ni bilo odziva. Tudi ta betonska ograja je slabo zgrajena, tako da jo pogosto polomijo vozniki tovornjakov, ko se zaletijo vanjo. Kot vidimo, je nizka, tanka in še zdaleč ni tako kakovostna, kot jih postavljajo na avtocesti in drugje, kjer so imeli podobne težave.

Naša hiša je na začetku zaselka, ob bencinski črpalki, tako da se vozniki kamionov ponoči večkrat sprehajajo po našem dvorišču. Tako se že leta ne počutimo varne v svoji hiši in na svojem dvorišču. Zato sem se odločil, da se bom preselil in že tudi gradim hišo v Čentibi. Obupal sem. Mislim, da še dolgo ne bo bolje.«

Pravi, da tudi po tistem, ko so zgradili avtocesto, ki gre kakih sto metrov mimo zaselka, ni bolje. Še vedno se kamioni vozijo mimo in parkirajo na parkirišču ob nekdanjem mejnem prehodu in tik ob njegovi hiši, v katerih vso noč ropotajo hladilniki. Meritve so pokazale, da je največji hrup prav ob njegovi hiši: »Ob gradnji avtoceste se je vse Pomurje rešilo teh neznosnih razmer, le pri nas se ni nič spremenilo. Tako so v teh osmih hišah ostali v glavnem starejši, mladi pa izkoristijo prvo možnost, ki se jim ponudi, da se odselijo. Tudi sam bom naredil tako. Vendar pa to zahteva dodatne stroške za gradnjo hiše ali bivanje v bloku.«

V preteklosti so bili vsi gluhi za njihove pritožbe

Štefan Graj pravi, da so prosili vse mogoče državne organe, da ukrepajo in jim omogočijo normalno bivanje v tem okolju, vendar so ti le prelagali odgovornost drug na drugega in se ni nič uredilo. Ko je bil mejni prehod, so vozili nekoliko počasneje, zdaj pa pogosto drvijo po cesti: »Kljub ograji je hrup neznosen, še posebej, ko vozijo prazni kamioni. V bistvu se počutimo še manj varno kot prej, ko so bili na mejnem prehodu še cariniki in policija. Mejni prehod pa je ostal tak, kot je bil prej. Nobene zgradbe niso podrli kot drugje po Sloveniji in tudi parkirišč niso primerno uredili, tako da ob koncih tedna vozniki parkirajo tovornjake ob cesti vse do mejnega prehoda.«

Tovornjakov sicer ni toliko, kot je bilo pred leti, ko so jim ti pogosto zaparkirali edini vhod v naselje in z avtomobili niso mogli domov. Pogosto pa se je bilo težko prebiti med parkiranimi kamioni do doma ali zjutraj oditi v službo: »Sicer razumem, da se morajo vozniki tovornjakov po zakonu nekje ustaviti, vendar bi država vseeno morala glede tega nekaj urediti. Če bi ob gradnji dovozne ceste na avtocesto to premaknili nekoliko nižje in tam tudi speljali cesto na Madžarsko, bi bile vse naše težave rešene. Tako pa so pri gradnji naredili ovinek in je ostalo vse po starem. Mislim, da bi brez večjih težav lahko speljali cesto petdeset ali dvajset metrov nižje in bi mi lahko spet normalneje živeli.

Ob vsem našem trpljenju pa nam nihče na prisluhne in tudi naš zahtevek za odškodnino še ni bil rešen. Tudi zaradi tega smo imeli že precej stroškov in tudi na sodišču nas zasliševajo, kot da smo mi sami krivi za vse naše težave.« Pravi, da je zdaj v zimskih mesecih, ko so okna zaprta, hrup nekoliko lažje prenašati, poleti pa je prav neznosno. Ker je cesta slabo urejena, se ob hitrejši vožnji kakega večjega tovornjaka pogosto trese vsa hiša. Vozniki kamionov, ki parkirajo ob betonski ograji, pa smeti in druge odpadke pogosto vržejo kar čez ograjo, pred njihove hiše.

Jože Gabor

»Ob gradnji avtoceste se je vse Pomurje rešilo teh neznosnih razmer, le pri nas se ni nič spremenilo. Tako so v teh osmih hišah ostali v glavnem starejši, mladi pa izkoristijo prvo možnost, ki se jim ponudi, da se odselijo.«

Tomas Škafar: »Obupal sem, ne verjamem, da bo v prihodnje bolje. Vsega imam dovolj in sem se odločil, da se bom odselil.«

Fotografije Jože Gabor

Štefan Graj: »Ko so bili na mejnem prehodu še policisti in cariniki, smo se počutili bolj varno.«

Nekdanji mejni prehod v Dolgi vasi še vedno vsak dan prevozi veliko tovornjakov.

Poldrugi milijon tovornjakov na avtocesti

Leta 2009 je pomursko avtocesto prevozilo 1.411.893 tovornjakov, leta 2010 pa 1.495.707. Januarja letos je tukajšnjo najmodernejšo prometnico prečkalo 114.960 tovornjakov, februarja pa že 120.936. Dnevno so torej prejšnji mesec na Pomurki našteli 4319 tovornjakov.

Preden je bil tovorni tranzitni promet preusmerjen na novo pomursko avtocesto, ki so jo dokončno odprli oktobra 2008, je mimo hiš krajanov na cesti Gornja Radgona–Dolga vas, nekatere so od ceste oddaljene le dober meter, prav tako vozilo okoli 1,4 milijona tovornjakov na leto. Mejni prehod v Dolgi vasi je tako recimo marca 2007 prečkalo 119.077 tovornjakov: samo 14. marca 2007 so jih našteli 5036. Marca 2006 je bilo tovornjakov 80.881, dva meseca pred slovenskim vstopom v EU leta 2004 pa »le« 32.353.

A. B.

Zlati fantje prostovoljci rešujejo življenja v Občini Rogašovci

»Brez njih tudi mene ne bi bilo«

V treh letih pomagali rešiti 70 življenj – Dr. Danilo Türk je prostovoljcem podelil posebno priznanje

Stojijo od leve: Boštjan Turza, Stanko Oblak, Robert Gomboc, Simon Frčko, Damjan Slekovec, Matej Grah. Čepijo od leve: mag. Zoran Kranjec, Milan Zorjan, Vito Nemec, Robert Bertalanič. Manjka novi član, ki se je pridružil nedavno, Leon Borovnjak.

Nadaljevanje s 1. strani

Pri Reckovih na Pertoči še danes kdaj pa kdaj obujajo grenke spomine na dan, ko se je zgodila nesreča. Tatjana se je s sestro in njenim možem sprehodila po travniku, kjer je vsaj 20 metrov vstran mož kosil travo. Del kosilnice jo je poškodoval in obležala je v krvi, domači pa so v paniki in ihti izmenično pomagali in poskušali z brisačami ustaviti krvavitev. »Jaz nisem mogla biti poleg, le od daleč sem opazovala, kaj se dogaja z mojo Tatjano,« vsa solzna pripoveduje mama Emilija Kozel. Spominja se, kako se je na dvorišče pripeljal reševalec Robert Gomboc in s težko torbo tekel do poškodovanke in kako je ob tem občutila olajšanje, da ji bodo pomagali. »Najprej sem ji ustavil krvavitev in poskrbel za najnujnejše,« se ene prvih akcij spominja Robert Gomboc. Čez čas so že prispeli reševalci in zdravnica iz Murske Sobote, ampak če ji ne bi dali pomoči prej, bi bilo zanjo prepozno. V teh letih so reševalci s svojimi akcijami pomagali še mnogim.

Da so fantje ljudem v veliko pomoč, potrdi tudi Viktor Zrim, vodja reševalne službe v Murski Soboti. Pri hujših poškodbah gre velikokrat za dragocene minute in sekunde, da so fantje na prizorišču v nekaj minutah, pa je pomembno iz več razlogov. Domači po telefonu velikokrat ne vedo natančno povedati, kaj se je zgodilo, oni pa ocenijo in sporočijo reševalni ekipi, da ve, kam prihaja in kaj jo čaka. Njihova prisotnost in takojšna medicinska pomoč pomirita domače, ki so v paniki in ne znajo pravilno pomagati. Ta občutek varnosti je pomemben, seveda pa so marsikomu s hitro in pravilno akcijo rešili življenje.

Zavedajo se, da je čas, ko domače zajame panika, ker nekdo leži nezavesten ali v krvi, neskončno dolg, zato naredijo vse, da čim prej pridejo na kraj dogodka. Sekunde so kot minute, minute kot ure. Ampak ko je treba reševati, ni časa za čustva, osredotočen si na to, da narediš vse, da nekomu pomagaš in rešiš življenje, pravijo reševalci. »Pri svojem delu smo navajeni marsičesa, ampak ni enostavno, ker te ljudi osebno poznaš, lahko se zgodi, da prideš na dom koga od domačih, hudo je tudi, ko so udeleženi majhni otroci ... Hudo je, ko nas sprašujejo, ali bodo preživeli,« razlaga Gomboc.

Fotografije Nataša Juhnov

Matej Graj, predsednik Društva prve medicinske pomoči Rogašovci: »Mi pridemo do hiše v treh do petih minutah, reševalna ekipa iz Murske Sobote pa za svoj prihod na Goričko potrebuje najmanj 22 minut ali celo pol ure. In to je ob kapi ali hudi krvavitvi lahko prepozno.«

Robi Gomboc, Tatjana Recek in mama Emilija Kozel se danes z nasmehom in solzami v očeh spominjajo nesreče.

Na njih smo lahko ponosni

»Reševalci DPMP skrbijo za okoli 1500 gospodinjstev ali približno tri tisoč občanov v občini, ki ima 140 kilometrov cest. Ker so fantje domačini, ceste dobro poznajo in tudi hiše, tako da z iskanjem ne izgubljajo časa. Res sem zelo ponosen in srečen, da jih v občini imamo in da si podobnih ekip želijo tudi v drugih občinah,« pravi župan Edvard Mihalič. Pripoveduje, kako je pred štirimi leti zaradi oddaljenosti nastala potreba, da bi kupili defibrilator, ki je stal 2000 evrov, z dobrodelnim koncertom so zbrali veliko več, 12 tisoč evrov, in kupili dva defibrilatorja ter še opremo za prvo pomoč, poleg tega pa so se za medicinsko prvo pomoč organizirali tudi fantje. V začetku so se vozili s svojim avtomobilom, s pomočjo občine in občinske gasilske zveze pa so kasneje kupili avto in manjkajočo opremo. Sedaj imajo profesionalno opremo, potrebovali pa bi nov terenski avto, ker jih petnajst let star rad pusti na cesti.

Občani so hvaležni

Občani, ki so jim pomagali, so jim resnično hvaležni. Ljudje jih prepoznajo v trgovini, pri maši, na cesti in hvaležnost, ki se včasih niti ne da povedati z besedami, izrazijo drugače. To se vidi na njihovih obrazih, to izžarevajo na svoj način. Saj besede niti niso potrebne, pove Matej Grah. Potem ko se spet srečajo, so to ganljivi trenutki, doda Gomboc. Takrat tečejo solze, pri vseh. Hvaležna jim je tudi Tatjana Recek in ob tem le pravi: »Nikoli si ne bi mislila, da bom potrebovala njihovo pomoč. Zdaj bolj cenim življenje.«

Fantje že četrto leto delajo prostovoljno, brez plačila. Če ne bi bilo tako, ne bi bili več prostovoljci, pravijo. Občina in gasilska zveza jim vzdržujeta avto in dajeta za bencin, nekaj dobijo od donatorjev. Ker pa podobnih društev v Sloveniji ni, se na nacionalnem nivoju ne morejo odločiti, ali bi lahko spadali pod Ministrstvo za zdravje ali Ministrstvo za obrambo, ali bi jih vzeli gasilci, ali kdo tretji. Župan razmišlja, da bi bilo najboljše, da bi delovali kot podobne ekipe v Avstriji v okviru gasilskih društev, tako bi bila rešena njihov status in financiranje.

Do takrat pa bodo fantje še naprej pomagali in bodo v pripravljenosti 24 ur na dan in 365 dni v letu. Veliko jim pomeni že to, da se jim kdo z vso hvaležnostjo nasmehne, jim stisne roko. Vse besede bi bile premalo. Pogled in stisk roke povesta več. Tudi solze, ki se zaiskrijo v očeh. To je tisti pravi občutek zadovoljstva, pristnega zadovoljstva, da si nekomu nekaj dobrega naredil.

A. Nana Rituper Rodež

barometer

Anton Tonček Kos, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota, se je na zadnjem zboru članov zavzel, da bi bili napisi na izdelkih in cene v braillovi pisavi.

Lendavski vinogradniki so že dvignili glas, ker je **dr. Stanko Kapun** zavzeti pospeševalki vinogradništva v Lendavi Mariki Feher odvzel svetovanje vinogradnikom, pustil pa ji je sadjarstvo.

Občina Dobrovnik bo na čelu z županom **Marjanom Kardinarjem** še ta mesec prvič objavila javni razpis za podeljevanje štipendij, za katere se bodo lahko potegovali študenti iz občine.

Stanislav Škalič, direktor Muralesa, je v postopku likvidacije podjetja število zaposlenih že zmanjšal za trideset. Kot pravi, je z likvidacijo odpuščanje lahko izpeljal hitro in hkrati obdržal najboljše delavce.

Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci, ki mu predseduje **Karči Holec**, je s predsednico KUD-a Budinci Suzano Škodnik v Monoštru podpisalo listino o prijateljstvu in sodelovanju.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 10

EPK se predstavlja v tujini

Javni zavod Maribor – Evropska prestolnica kulture 2012 si v tujini s promocijskimi akcijami prizadeva predstaviti aktivnosti, ki bodo v času EPK-ja potekale v vzhodni kohezijski regiji, tudi v Murski Soboti. Čeprav še sami natančno ne vemo, kaj vse se bo dogajalo, so predstavniki že obiskali sejem v Londonu, predstavili pa se bodo še na turistični borzi v Berlinu in Sarajevu. S tem želijo privabiti tudi obiskovalce z drugih koncev Evrope, da bi se udeležili kulturnih dogodkov in da bi spoznali znamenitosti regije

Sozvočje slovanskih jezikov in poetike

V naši pokrajini, kjer živijo različni narodi in kjer se prepletajo različne kulture, jeziki in verstva, delujejo tudi ustvarjalci in pesniki. S svojimi razmišljanji, pesmimi ali prozo se predstavljajo na literarnih večerih. Tako se na medjezikovnih prireditvah sozvočja slovanskih kultur predstavljajo Trajan Jovanovski, ki ustvarja v makedonskem jeziku, Velimir Turk v hrvaškem jeziku, Evgen Titan v prekmurskem jeziku in Avgust Ošlaj v slovenskem jeziku. Želijo pa si, da bi se jim pridružili tudi ustvarjalci v madžarskem in porabskem jeziku.

Vrhunski trenutki

Včasih pravimo, da se pri nas nič ne dogaja, toda v tem trenutku si lahko na časovni razdalji slabe pol ure ogledamo vrhunske umetnine treh umetnikov s svetovnimi referencami: dela Duchampa in Maljeviča v soboški ter dela Muche v lendavski galeriji.

Manjšinska nagrada za pripadnico manjšine

Judit Zagorec Csuka zmagala z esejem o Szechenyiju

Najbolje ocenjena dela bodo izšla v knjigi

Fotografija osebni arhiv

Judit Zagorec Csuka s prvo nagrado manjšinskega natečaja

Judit Zagorec Csuka je za esej o pisatelju in politiku Istvanu Szechenyiju prejela literarno nagrado Jokai-dij v Komarnu na Slovaškem. Literarni natečaj z naslovom »Szechenyi kot luč naroda« so razpisali v Komarnu, slovaškem mestecu tik ob madžarski meji, kjer živi madžarska manjšina.

Szechenyi je pisatelj in politik, ki je živel v začetku 19. stoletja. Ustanovil je znanstveno društvo Madžarov za razvijanje madžarskega jezika. Iz tega društva se je kasneje razvila Madžarska akademija znanosti in umetnosti, v katero je vlagal tudi denar. On je tudi tisti, ki je dal v Budimpešti čez Donavo zgraditi znameniti verižni most, simbol madžarskega glavnega mesta. Csukova pravi, da jo navdušuje njegovo delo in kar dvakrat si je ogledala razstavo o njem, ki je bila postavljena v Narodnem muzeju v Budimpešti. Brala je tudi njegov dnevnik in določene ideje, citati in esejistični deli dnevnika – pravi Judit Zagorec Csuka – so še vedno aktualni. Spominska plošča Szechenyiju je tudi na Dvojezični šoli II Lendava. Na literarni natečaj v Komarnu se je prijavilo 11 avtorjev iz celotne Karpatske kotline. Šest del je komisija uvrstila v ožji izbor in za najboljše podelila eno nagrado, drugim pa pet plaket. Teh šest del bo izšlo tudi v knjigi.

Vida Toš

Premiera Kulturnega društva Sandorja Petöfija

Pot do zločina na dobrovniškem odru

Režiser in igralec Bela Laci ne izbira komedij, ampak drame, ki predstavijo nekdanje življenje in razmere

V soboto zvečer se je domače Kulturno društvo Sandorja Petöfija v Kulturnem domu Dobrovnik predstavilo s premiero skoraj dve uri trajajoče drame v treh dejanjih Pot do zločina, ki jo je pred šestimi desetletji napisal Miško Kranjec. Režiser je Bela Laci, ki je v predstavi poleg osmih igralcev uigrane ljubiteljske gledališke skupine tudi nastopil.

Za tragedijo Miška Kranjca smo se odločili, ker želimo predstaviti življenje pred drugo svetovno vojno, je povedal Bela Laci. Poleg tega pa lahko tudi v tistem času in drugačnih razmerah najdemo kakšne podobnosti s sedanjostjo.

To so bili časi, ko so bili na eni strani zelo revni, na drugi pa nekaj zelo bogatih. Za doseganje ciljev, kako priti do bogastva, pa se ne izbira vedno sredstev.

V zgodbi se glavni junak poroči z veliko starejšo bogato žensko. Oko pa vrže na deklo, s katero pričakuje otroka, in da bi se znebila bogate žene in prišla do njenega bogastva, ženo zastrupita. Kako se vse skupaj rešuje v sodnem procesu, boste izvedeli ob ogledu predstave.

Pri izbiri Kranjčeve drame Pot do zločina smo stremeli k temu, da generacijam, ki jih takrat še ni bilo, pokažemo in predstavimo neprijazen čas med dvema vojnama, pravi režiser.

Zanimivo pa je, da se na dobrovniškem gledališkem odru že vrsto let ne odločajo za komedije ali burke, ampak izbirajo med bolj resnimi temami in zgodbami, kar sicer ni prevladujoč trend na ljubiteljskih odrih pri nas. Sami so v preteklosti med drugim zaigrali več tragedij, dram ali grotesk, tudi Cankarjevih.

»Publika naše predstave odlično sprejema,« meni Bela Laci, »zato niti ne razmišljamo, da bi jih bilo treba po vsej sili nasmejati in zabavati. Na gostovanja jih vabijo tudi v sosednje kraje, poleti pa bodo zaigrali tudi na prenovljenem odru v rojstni vasi Miška Kranjca v Veliki Polani.

Na predstavo so se pripravljali skoraj tri mesece, gledališčniki pa so bili skupaj kar 50 večerov. To jim je tudi uspelo, ker so dobro uigrana ekipa, za kakšen nasvet pa se režiser včasih posvetuje tudi z Rajkom Stuparjem ali igralcem Evgenom Carjem.

A. Nana Rituper Rodež

Fotografija Petra Kranjec

Poleg režiserja Bele Lacija so v predstavi nastopili še Miran Podgorelec, Marjeta Casar, Anita Sekereš, Edit Varga, Branko Bakan, Brigita Vogrinec, Tomaž Horvat in Jožef Varga.

7. Flavtin fest – festival v Murski Soboti

Fotografija Felicita Heric Taškov

Na Glasbeni šoli Murska Sobota je potekal sedmi Flavtin fest – festival, namenjen mladim flavtistom, katerega so se udeležili učenci glasbenih šol Murska Sobota, Ljutomer, Ormož in Lendava, dijaki Konservatorija za glasbo in balet Maribor, dijaki srednje glasbene šole iz Varaždina ter študenti Akademije za glasbo iz Ljubljane. Učenci so ustvarjali v glasbeni delavnici pod mentorstvom Felicite Heric Taškov, Marije Ignjatović in Melanije Gradečak, seminar za flavtiste pa je vodil priznan slovenski flavtist Aleš Kacjan. Na koncertu ob koncu festivala pa sta se predstavila flavtist Aleš Kacjan in pianist Blaž Pucihar, ki sta izbrala za svoja nastopa francoske skladatelje Roussela, Debussya, Messiaena in Dutilleuxa, poslušalcem pa sta njihovo glasbo in skladbe približala in predstavila z zabavnimi komentarji ter manj znanimi podrobnostmi o njihovem delu in življenju. A. N. R. R.

Osumljen

Nov mladinski roman Olge Pavšič

Tudi zgodba o življenju in tegobah najstnikov – Mladi radi posegajo po knjigi

Slovenistka in ljubiteljska gledališčnica Olga Paušič iz Lendave je izdala pri založbi VED svojo šesto knjigo, mladinski roman Osumljen, ki ima 240 strani. Gre za zgodbo srednješolca, ki se mora vpisati v dvojezično šolo, a ne zna niti besedice madžarsko. Zaljubi se v devetošolko, ki pa ima kopico lastnih težav; njena mama je po mnogih letih nepričakovano noseča, dekle pa se pri svojih letih ne želi obremenjevati z dojenčkom. Med prvomajskimi prazniki se pojavijo hujskajoči plakati, naperjeni proti Madžarom. Okolica takoj posumi, da bi krivec lahko bil »močvirnik«, ki se je preselil k njim. Knjiga je bila februarja med tremi najbolj branimi slovenskimi mladinskimi deli v Knjižnici Lendava.

Avtorica je doslej izdala zbirko kratke proze in pesmi Obrazi, avtobiografsko prozo Imejmo jih radi, mladinski roman Junaki, zbirko odrskih besedil Šolski štosi in mladinski roman Skrivnosti, za katerega je prejela priznanje Javnega sklada za kulturne dejavnosti Slovenije. Njena dela pogosto uprizarjajo na odrih ljubiteljskih gledališč.

A. N. R. R.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 11

Olga Karba vs. Franc Jurša

Zaenkrat ne sedeta za isto mizo

Na novinarske prispevke in navedbe zdajšnje županje o ljutomerski občini donedavni župan odgovarjal prav tako po medijih

Ker so se v medijih pojavili njegovi odgovori na članke, v katerih je omenjala stanje v občini, ki ga je podedovala, sem ju obiskala. V Ljutomeru. Najprej enega, nato drugega. Vsakega posebej. Zdajšnjo županjo, Olgo Karba. Ter donedavnega župana in poslanca Franca Juršo. Vsakega na njegovi strani ljutomerskega glavnega trga.

Kdaj se je začelo?

Na moje vprašanje, kdaj se je začela njuna korespondenca po medijih, mi je Franc Jurša dejal: »To boste morali vprašati gospo Karba. Jaz sem odgovoril komaj pred kratkim, po preteku sto mišljujem podatkov, ne govorim na pamet. Vsi podatki, ki sem jih povedala, držijo. Ne želim pa z njim nič razpravljati po medijih. Tudi nimam časa za to.«

Je stanje v občini dobro ali slabo?

Franc Jurša: »Odlično. To trdim glede na obseg investicij, pripravljenih projektov, pripravljenih nepovratnih sredstev za naslednje obdobje in glede na obseg zadolžitve. Karbova po mojem mnenju nima težkega dela, ampak zelo lahko. Njena največja rana je očitno športna dvorana. Ker če gledamo dol-

Mag. Olga Karba: »Na to, kar pišejo mediji, nimam vpliva. Moram pa ljudem povedati, kje smo.«

Franc Jurša: »Mar to pomeni, da moram poslušati samo očitke in ne smem odgovoriti na obtožbe?«

Fotografiji: Vida Toš

dni vladanja.« Na moje vztrajanje, zakaj se mu zdi dobro in koristno pogovarjati ob pomoči medijev, pa je dejal: »Mar to pomeni, da kot poslanec državnega zbora in bivši župan moram poslušati samo očitke in ne smem odgovoriti na obtožbe? Poleg tega – kdo pa je prvi dal podatke medijem?«

Čez slabe pol ure sem bila pri njej. Enako vprašanje. Olga Karba: »Jaz se z njim nič ne pogovarjam po medijih. Jaz nisem nič sama napisala za medije, kaj pišejo novinarji, pa je njihova stvar. Pisali so to, kar sem jaz javno, na sejah občinskega sveta, povedala. Jaz si ne izgoročno zadolžitev občine, je ta dva milijona 200 tisoč evrov, to je 183 evrov na prebivalca, kar je minimum. Dvorano smo gradili na osnovi podelitve stavbne pravice, ta možnost je zakonsko opredeljena in zdaj imamo najemnino za 14 let, nato bo dvorana v lasti občine. Takrat ne bo treba plačati nič.«

Olga Karba: »Na to, kar pišejo mediji, nimam vpliva. Moram pa povedati ljudem, kje smo. Že pri pripravi obračuna sem povedala, da imamo likvidnostne težave in moramo vzeti kredit. Moje načelo je, da delam transparentno, in ljudje me plačujejo, prav tako občinsko upravo, in podatke je pač treba povedati.«

»Zato je treba delati halo?«

Franc Jurša: »Govori se o obveznostih, terjatvah raznih investitorjev. Vsi so bili poplačani. Vse občine, ki intenzivno investirajo, imajo take terjatve, saj so zakonsko možne in za mene to ni problem. In zato je treba delati tak halo?! Jaz sem tudi imel obveznosti iz projektov, ki so se komaj začeli, ko sem prevzel županovanje, pa ni bilo denarja. Pa nisem delal 'frke'. Prevzel sem funkcijo, vedel sem, kaj me čaka, in odgovornost, ki jo imam. Če je gospa vedela, da jo vse to čaka, zakaj je potem želela biti županja? Ampak jaz tega ne bi spraševal, če se ne bi v medijih pojavljalo to, kar se pojavlja. Sto dni nisem odgovoril na nič.«

Olga Karba: »Nikoli nisem rekla, da niso veliko naredili. Imam pa težave, ker sta dve investiciji, pri katerih je občina res bila uspešna na razpisih, ampak glede na to, da so se nekateri prihodki prikazovali fiktivno, je denarja zmanjkalo. In zdaj se pogajam na ministrstvu za šolstvo in šport za investicijo v športni center in za zadružni dom na Cvenu, za kar bomo zagotavljali lastna sredstva. Sedimo več ur skupaj in ne vemo, kaj naj delamo.«

Revizija je končana

Franc Jurša: »Revizijsko poročilo? Vemo, kako se dela revizijsko poročilo. Vemo tudi, da se bo to revizijsko poročilo strašno dolgo delalo in za velike denarje.«

Olga Karba: »Ne razumem, da bo nekdo jezen, ker razkrijem ugotovitve revizije. Ljudem moram povedati, kje sem začela, saj me bodo čez štiri leta vprašali, kaj sem naredila. To ni kritika. Tudi revizija je pokazala, da to, kar se tiče zadolževanja, ne drži. Revizorji so zapisali, da je ta zloglasna najemnina za športni center dolg in da bi morali imeti soglasje ministrstva za finance. In to je treba ljudem povedati. Da revizija pokaže to, kar jaz želim? No, mogoče kdo govori iz svojih izkušenj, ne vem. Dejstvo je, da so imeli moji sodelavci možnost, da so svoje povedali. Jaz na revizijo nisem vplivala in nočem. Je pa malo nerodno za tistega, ki to govori, ker tisti, ki so podpisani pod revizijsko poročilo, kazensko in materialno odgovarjajo. Tako da ne verjamem, da bi kdo upal pisati poročilo po mojem diktatu.«

Poslanska pisarna v hotelu ali na občini?

Franc Jurša: »Ja, pogovarjala sva se, da bom imel poslansko pisarno na občini. Menda je nekje na nekih vratih zapisano, da je tam poslanska pisarna, ampak mene nihče o tem ni nič obvestil. To je tako, kot če se ženska pogovarja s fantom in se dogovorita, da bo pri njem stanovala. Potem pa verjetno mora priti čas, da on reče: 'Draga moja, zdaj pa pridi k meni.' Jaz sem čakal 60 dni, nihče ni odgovoril. Nič. Pa sem čakal in čakal. Potem ti udarci iz medijev. Blatenje na vseh nivojih.«

Olga Karba: »Ko mi je predal posle, me je prosil, ali ima lahko tu pisarno in prostore še naprej, ker je namreč sklenjena pogodba z državnim zborom. Jaz sem takoj rekla: 'Normalno, da boste imeli tukaj pisarno.' Takoj sem mu povedala, kje bo to. Že naslednji dan je bila nameščena tabla z napisom 'poslanska pisarna' in nihče se je ni dotikal. Konec januarja smo dobili njegovo pismo, da odpoveduje najemno razmerje. V začetku februarja pa še dopis iz državnega zbora, prav tako o odpovedi najemnega razmerja. Ampak v pogodbi piše, da sopogodbenika pogodbe pred potekom dogovorjenega časa ne moreta odpovedati, razen v primeru sporazuma obeh strank. Človek bi pričakoval, da bi bil sklenjen aneks k najemni pogodbi, stvari pač morajo biti pravno urejene. In jaz sem si rekla – ljudje mi bodo očitali. Zavedam se namreč, da je prav, da občani pridejo sem v poslanske prostore, prav je, da tudi mi med sabo komuniciramo, da poslanec komunicira z občinskimi službami, in jaz nisem upala prevzeti odgovornosti, da bi sama podpisala prenehanje pogodbe. Zato sem se odločila, da bom dala to na sejo sveta. Naj da občinski svet zeleno luč, ali podpišem sporazumno prenehanje. Ne želim očitkov, da nisem dala prostorov, saj je občinska stavba od vseh. Pisarna ga še čaka in jaz si želim, da pride sem. Se bo pa on sam odločil, kakor želi.«

Povabilo na sestanek

Franc Jurša: »Pred nekaj dnevi sem dal pobudo, da se srečava in pogovoriva. Rekla je, da ta konec tedna nima časa. Da naj pokličem drugič. Mogoče jo bom klical. Upam pa, da na občini niso izgubili moje številke.«

Olga Karba: »Mene osebno ni klical, niti ni klical moje tajnice. Vsakemu, ki želi priti k meni, lahko določimo termin. Še nikogar nisem zavrnila. Še najmanj pa bi poslanca. Mislim pa, da ima mojo številko, in zelo lepo bi bilo, da bi me poklical.«

Ko sem po trgu korakala od enega k drugemu, sem razmišljala, da bi bilo lepo, če bi ju lahko intervjuvala in fotografirala skupaj. Ne vsakega posebej. Porabili bi manj časa. Manj bi bilo negativne energije. Ljutomerčani pa bi imeli več od tega.

Vida Toš

O upravljanju doma starejših na Hodošu

Je ministrstvo lendavski dom potisnilo ob zid?

Načrtovali dom na Hodošu, torej v regiji, ki ima največji presežek zmogljivosti – Postopki glede upravljanja naj bi bili končani v štirih mesecih

Hodoški župan Rudolf Bunderla pravi, da je upravljavec novega doma na Hodošu že znan, to naj bi bil Dom starejših Lendava, Franc Špilak, direktor lendavskega doma, pa tega še ni dokončno potrdil, saj da bosta o tem odločala svet zavoda ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je tudi glavni investitor novega doma.

Naj spomnimo, objekt, namenjen domu starejših na Hodošu, je bil zgrajen lansko leto, v njem pa bo prostora za 52 stalnih oskrbovalcev doma in deset uporabnikov dnevnega varstva. Po nekaterih podatkih pa naj bi bilo v njem zaposlenih okrog 19 ljudi. Za dom se že nekaj časa išče upravitelj, saj je znano, da se upravljanja v tem času, ko v Pomurju začne ponudba v domovih za starejše presegati povpraševanje, plačilna sposobnost pri nas pa je slabša kot drugod po Sloveniji, mnogi otepajo. Zato smo naslovili tudi nekaj vprašanj na ministrstvo za delo, ki je, kot že rečeno, glavni investitor.

Kot pravijo na ministrstvu, je predviden upravljavec enote na Hodošu lendavski dom za starejše. O tem odloča predvsem ustanovitelj lendavskega zavoda, to je prav omenjeno ministrstvo, svet zavoda pa mora pobudo obravnavati. Na vprašanje, ali se jim ne zdi, da se domovi – prav zaradi prej omenjenih težav – upravljanja otepajo in da to pomeni svojevrstno breme za te domove, odgovarjajo, da medsebojni pogovori ne izkazujejo nobenega dvoma glede upravljanja nove enote, aktivnosti in sodelovanje vseskozi potekajo. Kot še dodajajo, trenutno montirajo opremo, predvidevajo pa, da bodo postopki končani v štirih mesecih, tako da bo enota začela delovati še v prvi polovici letošnjega leta. O tem smo se pogovarjali tudi z Borisom Koprivnikarjem, predsednikom upravnega odbora pri Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. »Ministrstvo je načrtovalo dom na Hodošu, torej v regiji, ki ima največji presežek zmogljivosti. Prav zaradi tega zdaj težko najde upravljavca, saj vsak direktor ve, da bo ta dom težko napolniti, in tega noče sprejeti. Kot kaže, je ministrstvu uspelo ob zid pritisniti lendavski dom.«

C. K.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 12

V zbiralnici mleka v Hrastju - Moti

Manj prinašalcev, več mleka

Želijo si, da zbiralnica v vasi ostane, niso pa zadovoljni z odkupnimi cenami mleka

Fotografija Ludvik Kramberger

V zbiralnico mleka v Hrastju - Moti prinaša mleko le enajst kmetov.

V vasi Hrastje - Mota je ena najstarejših zbiralnic mleka v tem delu Slovenije. V tej izrazito kmetijski vasi so zbirali mleko že v predvojni Jugoslaviji, takrat v vaški gostilni Strniša. V sedanji moderni zbiralnici s hladilnikom zbirajo mleko od kmetov, ki se še ukvarjajo z rejo krav molznic.

Že četrt stoletja mleko v tej zbiralnici prevzema Marta Hoheger, ki nam je povedala, da je še ne tako davno mleko prinašalo veliko več rejcev, danes pa jih le 11. Čeprav jih je bilo več, ga sedaj zberejo več kot takrat. Dnevno ga zberejo okrog 850 do 900 litrov mleka, zbirajo ga zjutraj in zvečer, in ker v okolici ni zbiralnice, ga pripeljejo tudi iz štiri kilometre oddaljenih krajev Murskega, Rožičkega in Hrašenskega Vrha. Želijo si, da bi zbiralnica ostala v vasi, saj lahko na ta način mleko oddajajo tudi manjši pridelovalci, čeprav odkupna cena ni spodbudna.

Ludvik Kramberger

Manj mleka tudi v Gančanih

Pred desetimi leti petdeset, zdaj le sedem kmetov

Zaradi cene mleka bodo krave šle iz hleva

Fotografija Jože Žerdin

V zbiralnici mleka v Gančanih

V Gančanih je pred desetimi leti v vaško zbiralnico mleka vsak dan zvečer in zjutraj prineslo mleko 50 kmetov, sedaj mleko oddaja le sedem kmetov. Trenutno v zbiralnico nosijo mleko trije večji in trije manjši kmetje, eden pa prinaša mleko iz sosednjih Lipovec, kjer zbiralnice mleka že nekaj časa ni. Ker z odkupno ceno mleka kmetje ne pokrivajo stroškov, se lahko zgodi, da bodo še ti rejci opustili rejo krav molznic.

Jože Žerdin

Subvencijska kampanja 2011 se je začela

Kršitelji bodo kaznovani

Za vsak zamujen delovni dan odstotek nižji znesek

Letošnja kampanja izpolnjevanja zbirnih vlog in zahtevkov za subvencije v kmetijstvu se je začela 1. marca, kar je nekoliko prej kot v preteklih letih, trajala pa bo do 6. maja. Zamudniki bodo zbirne vloge lahko oddali še v 25-dnevnem zamudnem roku do 31. maja 2011, vendar se jim bo znesek odobrenih sredstev za vsak delovni dan zamude znižal za en odstotek. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja vse vlagatelje, ki so vključeni v kmetijsko-okoljski program KOP, opozarja, naj bodo še posebej pozorni na vodenje evidenc o delovnih opravilih za izvajanje podukrepov KOP. Svetujejo jim, da za vodenje evidenc uporabljajo pripravljene obrazce, ki naj jih natančno in pravočasno izpolnjujejo, saj se neizpolnjevanje šteje za kršitev. Vlagatelji naj bodo pozorni tudi na pravočasno sporočanje morebitnega pojava višje sile na kmetiji, za kar je prav tako na voljo ustrezen obrazec.

L. K.

Panvita ne bo podaljšala najemne pogodbe za MIP-ov obrat

Trajna rešitev je nakup obrata v Kromberku

Z ustavitvijo proizvodnje bo delo izgubilo 41 delavcev, ki so jim doslej dvakrat za šest mesecev podaljšali pogodbe o zaposlitvi

Konec marca bo potekla tretja polletna najemna pogodba med družbo Panvita, d. d., in stečajnim upraviteljem MIP-a Nova Gorica v stečaju o najemu MIP-ovega obrata v Kromberku. Uprava družbe Panvita je šestmesečno pogodbo o najemu tega obrata prvič podpisala 1. oktobra 2009 in jo je do zdaj že dvakrat podaljšala. Mesec dni pred iztekom pogodbe pa je uprava družbe Panvita sprejela odločitev, da najemne pogodbe ne bo podaljšala, saj to ne predstavlja trajne rešitve za nobenega od deležnikov. Po prepričanju vodstva Panvite lahko trajno rešitev prinese le uspešno končan postopek prodaje obrata. S svojo odločitvijo so seznanili tudi stečajnega upravitelja Miroslava Benedejčiča.

Do odločitve za podpis najemne pogodbe za MIP-ov obrat v Kromberku sta vodstvo Panvite jeseni 2009 vodila dva glavna razloga: prepoznane tržne vrednosti blagovne znamke MIP ter kompatibilnost in sinergije z obstoječo dejavnostjo družbe pri predelavi mesa.

Na podpis najemne pogodbe je bil vezan tudi podpis pogodb z zaposlenimi v obratu v Kromberku za določen čas šest mesecev. S podaljševanjem najemne pogodbe so tako dvakrat za šest mesecev podaljšali tudi pogodbe o zaposlitvi za določen čas 41 delavcem, ki so delali v tem obratu. S tem ko Panvita ne bo podaljšala najemne pogodbe za obrat v Kromberku, bo teh 41 delavcev ostalo brez zaposlitve.

Ker se bo s prenehanjem pogodbe proizvodnja ustavila, bodo MIP-ovi izdelki, ki jih izdelujejo v tem obratu, na voljo le še do prodaje zalog. Predstavniki družbe Panvita bodo vsakega velikega kupca posebej nagovorili, hkrati pa jih bodo tudi podrobno obvestili o naslednjih korakih pri prodaji MIP-ovih izdelkov.

V Panviti pravijo, da so vzroki za to, da se niso odločili za podaljšanje pogodbe, ekonomski. V poldrugem letu najema so namreč ugotovili, da glede na trenutne najemne pogoje poslovanje obrata v Kromberku doslej ni bilo in tudi v prihodnje ne more biti rentabilno. Lokacija obrata ni ugodna in je energetsko potraten, ni pa tudi možnosti za popolno izkoriščanje trženjskega potenciala znamke MIP.

Po besedah mag. Petra Polaniča, predsednika uprave družbe Panvita, je imela ta kot najemnik precej omejene možnosti vplivanja na rentabilnost poslovanja tega obrata, zato nadaljnje podaljševanje najemne pogodbe ni dolgoročna rešitev za nobenega od deležnikov. Pravi odgovor na MIP-ov izziv je lahko kvečjemu nakup obrata, ki bi mu lahko sledila popolna integracija nove pridobitve v proizvodno strukturo in trženjske procese Skupine Panvita.

Predsednik uprave Panvite pravi, da nepodaljšanje najemne pogodbe še ne pomeni konca te zgodbe. Nadaljnja usoda obrata, MIP-ovih izdelkov, znamke in zaposlenih bo namreč odvisna od uspešnosti postopka prodaje tega obrata.

Prvi korak naj bi bil poziv stečajnega upravitelja za zbiranje nezavezujočih ponudb za odkup obrata. Družba Panvita ima še vedno poslovni interes za izdelke in znamko MIP in bo predvidoma ob javnem pozivu za oddajo nezavezujočih ponudb za nakup obrata tudi dala svojo ponudbo.

Ludvik Kovač

Namesto neposrednega vstopa v lastništvo MIP-a najem obrata v Kromberku

Že leta 2008, ko je Skupina MIP zašla v težave, se je med predlagatelji za njeno reševanje znašla tudi Skupina Panvita, vendar z MIP-ovimi lastniki in upniki niso našli skupnega jezika. Neposredni vstop v lastništvo bi bil takrat preveč tvegan, so menili v vodstvu Panvite, pogovore o sodelovanju pa so po stečaju MIP-a nadaljevali z njegovim stečajnim upraviteljem. Po dvomesečnih intenzivnih pogovorih o najemu proizvodnih zmogljivosti v Kromberku jim je uspelo najti skupni jezik in podpisali so pogodbo o šestmesečnem najemu proizvodnih prostorov in blagovne znamke za proizvodnjo mortadele, kuhanega in pečenega pršuta ter narezkov iz vseh treh programov. Panvita je zagotovila sredstva za proizvodnjo, družba MIG, ki so jo ustanovili nekdanji zaposleni v MIP-u, pa znanje. Najemnik je v Kromberku za določen čas zaposlil tudi okoli 40 delavcev, ki so že dotlej delali v tem obratu.

Končno zakon o promociji kmetijskih in živilskih izdelkov

Denar za promocijo država, kmetje in živilska industrija

S sprejemom zakona močno zamujamo, saj bi ga potrebovali že pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo

Poslanci državnega zbora so včeraj opravili drugo obravnavo Zakona o promociji kmetijskih in živilskih izdelkov, ki naj bi prispeval k temu, da bi slovenski potrošniki bolj kupovali domačo hrano. Ideja o takšnem zakonu se je porodila že pred dobrim desetletjem, vendar je moralo miniti kar 11 let, da bo končno tudi udejanjen. Mnogi so mnenja, da zakon dobivamo prepozno, vendar bolje pozno kot nikoli.

Zadnji spodleteli poskus sprejema zakona se je zgodil ob koncu mandata prejšnje vlade, ko so zakonskim rešitvam nasprotovale kmečke organizacije. Največkrat se je zatikalo pri vprašanjih, kako financirati samopromocijo. Kaže, da je vsem vpletenim zdaj vendarle uspelo najti ustrezen dogovor. Tako je to tretji poskus zakonske ureditve tega področja, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa je med vsemi dejavniki v kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji uspelo doseči vsaj minimalno soglasje, ki je nujno, da bodo zakonske rešitve lahko zaživele tudi v praksi. Škoda je le, da takšnega zakona nismo dobili že pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo, saj bi razdrobljena slovenska kmetijska proizvodnja in majhna slovenska živilskopredelovalna industrija takšno promocijo v razmerah odprtega trga potrebovala že prej.

Zakon govori o dveh vrstah promocije. Prva je skupna splošna ali tako imenovana generična, ki bo zagotavljala splošne informacije o proizvodih, a ne navaja njihovega porekla, blagovnih znamk ali posameznih proizvajalcev. Druga je promocija shem kakovosti, prostovoljnih oznak in zaščitenih proizvodov. Skupna splošna promocija naj bi se do 50 odstotkov financirala iz državnega proračuna, 50 odstotkov bo prispevala živilskopredelovalna industrija.

Promocijo izdelkov iz shem kakovosti in izdelkov, označenih s prostovoljnimi oznakami, bo do 50 odstotkov financiral državni proračun, druga polovica pa se zagotovi s prispevki sektorja – od kmetov in predelovalnih podjetij.

Promocija ni poceni, zato pa je združevanje javnih in zasebnih sredstev nujno. Le tako se bo mogoče zoperstaviti tuji konkurenci, ki za promocijo svojih izdelkov na slovenskem trgu namenja ogromna sredstva. Večja promocija naj bi prispevala k večji porabi domačih izdelkov, vplivala naj bi na prehranjevalne navade Slovencev, prispevala pa bi tudi k razvoju domačega kmetijstva in živilstva.

Ludvik Kovač

Ideja o takšnem zakonu se je porodila že pred dobrim desetletjem, sedaj pa jo končno tudi udejanjajo.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 13

Mešalnica Ljutomer je od začetka marca v lasti družbe Jata Emona

Novi lastnik prevzel vseh devet delavcev

Z nakupom Mešalnice Ljutomer želijo izboljšati konkurenčnost in kakovost oskrbe živinorejskih kmetij

Ko sta brata Vladimir in Janez Puklavec pred dvema letoma kupila podjetji Ljutomerčan in Jeruzalem Ormož VVS, sta napovedala, da se bosta ukvarjala le z vinogradništvom in vinarstvom, zato bosta prodala vse druge dejavnosti, ki so bile v okviru nekdanjega Ljutomerčana. Njune napovedi se uresničujejo in ljutomerska mešalnica tako od 1. marca ni več v njuni lasti, saj sta jo prodala družbi Jata Emona iz Ljubljane.

Podjetje Jata Emona, d. o. o., je največji tržni proizvajalec krmil za gospodarske domače živali v Sloveniji s proizvodnimi obrati v Ajdovščini, Ljubljani, Škofji Loki, Novem mestu in Skokah pri Mariboru. Kot nam je zatrdil direktor Stojan Hergouth, želijo z nakupom Mešalnice Ljutomer izboljšati konkurenčnost in kakovost oskrbe živinorejskih kmetij in farm v severovzhodni Sloveniji ter okrepiti svoj položaj pri odkupu slovenskih žit. Nakupne cene nam ni razkril, saj pravi, da je to stvar zaupnosti med njimi in prodajalcem, povedal pa je, da je bila kupnina že v celoti plačana in da so tudi že uredili zemljiško vknjižbo lastništva. Z Mešalnico Ljutomer v preteklosti niso poslovno sodelovali, je pa Jata Emona že ped leti pokazala zanimanje za nakup, vendar so bili pogovori neuspešni.

Fotografija Nataša Juhnov

V ljutomerski mešalnici zaenkrat ne načrtujejo večjega obsega proizvodnje, ki znaša zdaj okoli 16 tisoč ton letno, saj želijo najprej zagotoviti sodobne in stabilne proizvodne procese.

Mešalnica v Ljutomeru je začela poslovati v okviru družbe Jata Emona 1. marca, s tem datumom so prezaposlili v to družbo tudi vseh devet zaposlenih. Z njimi so sklenili delovna razmerja za nedoločen čas in jim ohranili vse do zdaj pridobljene pravice. Ob tem obljubljajo, da jih bodo v čim krajšem času seznanili s svojo družbo, direktor Hergouth pa trdno verjame, da so z njimi dobili dobre in vestne sodelavce. Kadrovskih sprememb ne načrtujejo, bo pa proizvodnja pod budnim očesom direktorja proizvodnje mag. Jožeta Draganjca, vodje tehnološke službe Nataše Jelerčič in vodje kakovosti Mateje Kalan. Za posodobitev in investicije bo skrbel direktor investicij Drago Kisilak, za prodajo direktor prodaje Andrej Kotar in za nabavo direktor nabave mag. Aleš Zavadlal.

V Jati Emoni pravijo, da je ljutomerski obrat za njihovo družbo strateškega pomena, saj z njim izpopolnjujejo svojo mrežo regionalnih mešalnic. V pripravi je načrt investicij za tehnološko posodobitev mešalnice, s katero želijo dokončati investicijo predzadnjega lastnika v novo proizvodno linijo, avtomatizirati proizvodne procese, urediti sušilnico in dvorišče ter obrat informacijsko povezati s centralnimi službami. Povečanja obsega proizvodnje ne načrtujejo prav kmalu, saj želijo najprej zagotoviti sodobne in stabilne proizvodne procese, ki bodo lahko strankam zagotavljali varno, kakovostno in cenovno konkurenčno oskrbo s krmili. Trenutni letni obseg proizvodnje je okrog 16 tisoč ton, prevladujejo pa krmila za prašiče. Kratkoročno bodo nabor krmil v vrečah in mineralno-vitaminskih dodatkov dopolnili s proizvodi iz drugih njihovih obratov, po prenovi pa bo mešalnica proizvajala vsa popolna in dopolnilna krmila za vse vrste gospodarskih domačih živali, po katerih bo v regiji povpraševanje.

Čeprav časi niso naklonjeni živinoreji, si želijo, da jih regija sprejme kot dobrega in koristnega poslovnega partnerja, v družbi Jata Emona pa se bodo potrudili, da z vlaganji, kakovostjo in znanjem pridobijo zaupanje tako kupcev, lokalnih dobaviteljev kot lokalne skupnosti.

Ludvik Kovač

Iz obrata Proizvodnja krme v Lipovcih letno 60 tisoč ton krmil

Zdaj sklepajo pogodbe za odkup pridelka

S prodajo se usmerjajo tudi na tuje trge, v Bosno in Hercegovino pa že zdaj prodajo letno dva tisoč ton krmil

Obrat Proizvodnja krmil Lipovci, ki po reorganizaciji nekaterih Panvitinih družb deluje v okviru Kmetijstva, se uvršča med tri največje slovenske mešalnice močnih krmil, po proizvodnji krmil na eni lokaciji pa je največji. Osemindvajset zaposlenih letno izdela 60 tisoč ton krmil, največ za krmljenje prašičev, sledijo krmila za piščance in govedo. Mešalnica je opremljena s sodobno linijo, kjer krmilo toplotno obdelajo in pripravijo za trg v obliki peletov. V takšni obliki prodajo kar 75 odstotkov vseh krmil, kot pravi Rihard Peurača, direktor komerciale v družbi Panvita Kmetijstvo, imajo takšna krmila daljši rok trajanja, zato se zanje zanima vedno več kupcev.

Mešalnica v Lipovcih zadovoljuje potrebe po krmilih v okviru Skupine Panvita, kjer imajo lastne farme prašičev in piščancev, slednje za potrebe soboškega Agromerkurja pitajo tudi zasebni rejci,

Fotografija Nataša Juhnov

Skupino Panvita so pred kratkim obiskali rejci piščancev in govedi iz Bosne in Hercegovine, ki jim krmila zagotavlja Panvitina tovarna močnih krmil iz Lipovec.

Fotografija Ludvik Kovač

Rihard Peurača, vodja komerciale v družbi Panvita Kmetijstvo, zagotavlja, da so žita za krmila, izdelana v Proizvodnji krmil v Lipovcih, pridelana na domačih poljih.

s krmili pa oskrbujejo tudi partnerske reje, ki se ukvarjajo z rejo prašičev. V treh kmetijskih centrih v Lipovcih, Lemerju in Žihlavi se z njihovimi krmili oskrbujejo še drugi rejci, v zadnjem času pa iščejo kupce tudi na tujih trgih. Vse bolj se uveljavljajo na bosanskem tržišču, kamor preko zastopnika v Cazinu zdaj letno prodajo že okoli dva tisoč ton krmil, predvsem za perutnino in govedo. Pred petimi leti so na tem tržišču začeli s 60 tonami, prodajo so vsako leto povečevali, v prihodnje pa želijo obseg prodaje še povečati. Možnosti za to so, pravi Peurača, saj mešalnica v Veliki Kladuši ne obratuje, na tem območju pa je precej kmetij, ki se ukvarjajo z rejo perutnine in govedi.

Pred kratkim se je na dvodnevnem strokovnem obisku v Skupini Panvita mudilo okoli 60 rejcev piščancev in goveje živine iz Bosne in Hercegovine, ki jim krmila zagotavlja Proizvodnja krmil Lipovci. Po ogledu proizvodnje močnih krmil v tamkajšnji tovarni so gostje obiskali kmetijo Cigütovih v Noršincih pri Murski Soboti in si ogledali farmo govejih pitancev, v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Murska Sobota pa so jim predstavili osemenjevalni center. Gostje iz Bosne in Hercegovine so naslednji dan obiskali še Motvarjevce, kjer so si ogledali bioplinarno in tamkajšnjo piščančjo farmo, sledil je ogled zasebne piščančje farme v Zenkovcih, obisk v Pomurju pa so gostje iz Bosne in Hercegovine sklenili z ogledom farme krav molznic v Občini Sveti Jurij ob Ščavnici.

Krmila, ki jih izdelajo v tovarni v Lipovcih, so iz slovenske surovine, uvozijo le potrebne dodatke, ki jih v Sloveniji ni. Lani so pridelali in odkupili 15 tisoč ton pšenice, 22 tisoč ton koruze, pet tisoč ton ječmena in tri tisoč ton oljne ogrščice, zdaj še sklepajo pogodbe za odkup pšenice letine 2011, ta teden pa so začeli sklepati tudi pogodbe za odkup koruze. Doslej so sklenili pogodbe za odkup pet tisoč ton pšenice, računajo na še dodatnih dva tisoč ton, pogodbeni pridelovalci pa naj bi jim letos prodali okoli 15 tisoč ton koruze. Pogodbenim pridelovalcem zagotavljajo višje odkupne cene, v njihovih kmetijskih centrih pa se pridelovalci lahko oskrbijo tudi z reprodukcijskim materialom. Pridelovalci, ki se bodo odločili za setev priporočenih sort koruze, imajo možnost, da semensko koruzo plačajo ob prodaji pridelka.

Ludvik Kovač

izobraževanje kmetovalcev

11. 3. 2011: dvorana KGZS Murska Sobota, ob 10.00, predavanje KOP – EK, Pridelava nekaterih tržnih zelenjadnic in poljščin v kolobarju na ekoloških kmetijah, Ekološko sadjarstvo – izkušnje pri prehodu iz integrirane v ekološko, Predstavitev koncepta in pravnih podlag za nadzor kmetij v ekološki pridelavi ter delovanja organizacij za kontrolo in certificiranje v ekološki pridelavi

11. 3. 2011: dvorana KGZS Murska Sobota, ob 17.00, ne velja za KOP, Urejanje vrta – Ureditev kmečkega vrta

11. 3. 2011: Fleisingerjeva kmetija, Spodnji Ivanjci 31, ob 9.00, ne velja za KOP, Vinarstvo – Ocenjevanje vin DV Radgonsko-Kapelskih goric

14. 3. 2011: dvorana KGZS Murska Sobota, ob 10.00, ne velja za KOP, Ekonomika – Pravice kmetovalcev iz socialnega transferja

14. 3. 2011: vaški dom v Čentibi, ob 14.00, ne velja za KOP, Ocenjevanje vin DV Čentiba

16. 3. 2011: vaški dom v Filovcih, ob 14.00, ne velja za KOP, Vinarstvo – Ocenjevanje vin VSD Filovci, DV Strehovci (DV Beltinci)

17. 3. 2011: dvorana Občine Turnišče, ob 14.00, ne velja za KOP, Vinarstvo – Ocenjevanje vin VSD Turnišče

KRAJINSKI PARK GORIČKO
www.park-goricko.org

Dvoživke

S prvim toplim pomladnim dežjem se prebudijo dvoživke, ki prilezejo iz zemlje in romajo svatovat na svoja mrestišča v najbližje mlake. Na svoji poti prečkajo ceste, po katerih se vozimo ljudje in jih nehote pobijamo. Zato jih je čedalje manj in zato ljudje moramo poskrbeti za njihovo preživetje.

V ta namen na nekaterih črnih točkah na Goričkem vsako leto postavimo ob cesti mreže, ki dvoživkam preprečijo prečkanje ceste, in jih na drugo stran prenesemo ljudje. Vabimo vsakogar, ki se nam želi pri tem plemenitem delu pridružiti, da pokliče Kristjana Malačiča, naravovarstvenega nadzornika, po telefonu, številka je 041 670 956.

Prosimo vse voznike, da dvoživkam prizanesete s počasno vožnjo na odsekih, kjer boste ponoči opazili njihovo skakljanje.

Javni zavod Krajinski park Goričko
Grad 191, 9264 Grad
park.goricko@siol.net
T: 02 551 88 61, F: 02 551 88 63

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 14

Lendavski upokojenci ponosni na dosežke

Razgibali so širšo javnost

Skrb medgeneracijskemu sodelovanju

Fotografija Milan Jerše

Nagrajenci Angela Hozjan, Marija Feher, Karel Bračič in Dušan Peric

»Nad tem priznanjem, ki sem se ga zelo razveselila, sem bila zelo prijetno presenečena. Navsezadnje to pomeni, da so ljudje z našo institucijo nadvse dobro sodelovali. In ravno zaradi njih sem se sama karierno potrjevala. Ker so bili z našim delom stanovalci zadovoljni, je bilo težko oditi iz okolja, s katerim si stkal izredno tankočutne odnose, na kar velikokrat pomislim.« Tako je v imenu nagrajencev izjavila novopečena upokojenka Angela Hozjan, ki je prejela posebno plaketo za zasluge. Donedavna direktorica Doma starejših Lendava je, kot je zapisano v obrazložitvi, znala prisluhniti težavam svojih varovancev, bila pa je tudi pobudnica in nosilka aktivnosti medgeneracijskega druženja prostovoljcev.

Pisno priznanje Zveze društev upokojencev Slovenije so izročili Mariji Feher, vodji krožka ročnih del, ki je zelo aktiven, kar dokazujejo številne organizirane razstave. Lani je sekcija ob kulturnem prazniku prejela tudi občinsko priznanje. Prejemnik male plakete ZDUS-a je Karel Bračič, na čigar pobudo sta bili ustanovljeni sekciji za pohodništvo in kolesarjenje. Pri njunem vodenju ima čut za rekreativne potrebe članov. Praporščak Dušan Peric, ki dosega vidne rezultate zlasti v kegljanju, pa je dobil pisno priznanje ZDUS-a. Poleg tega je aktiven v sekcijah balinarjev in ribičev.

Sicer pa ima Društvo upokojencev Lendava, ki ga vodi Aleksander Marič, 719 članov, od tega 433 žensk in 286 moških. Kot so izpostavili na letnem občnem zboru v hotelu Lipa, kjer so ob prazniku žena vse navzoče upokojenke obdarili z nageljni, je bil glavni poudarek dan socialnemu področju. V tem okviru se je uveljavilo izvajanje projekta Starejši za starejše in medgeneracijsko sodelovanje. Slednje so uspeli razviti skupaj z dvojezičnima osnovnima šolama v Genterovcih in Lendavi ter dvojezično srednjo šolo v občinskem središču. Poseben odnos pa so vzpostavili z domom starejših, centrom za socialno delo in Rdečim križem.

Tudi na kulturnem področju je bil dosežen velik premik. Z nastopi gledališke skupine Kofetarji, mešanega pevskega zbora Nimam časa in krožka ročnih del so razgibali celo širšo javnost. S pridobitvijo novih prostorov pa se vse bolj uveljavljajo različne oblike druženja lendavskih upokojencev.

Milan Jerše

Mladi izdelovali beneške maske

Fotografija Jože Žerdin

Klub mladih Turnišče je pred dnevi organiziral delavnico za izdelovanje beneških mask, katere se je udeležilo okoli 20 mladih iz Turnišča in sosednjih krajev. Projekt so si zamislili že lani, letos pa so ga uresničili. Maske so izdelovali ročno iz mavca in jih porisali z različnimi barvami. Razstava okoli 100 različnih beneških mask je na ogled v Ancovi galeriji v Nedelici do 20. marca. Poleg razstave poteka tudi prodaja teh mask, ki so lahko lep okras. J. Ž.

Društvo diabetikov Murska Sobota

Priprave na organizacijo športnega srečanja

V Društvo diabetikov Murska Sobota, ki bo letos junija praznovalo četrt stoletja ustanovitve, je trenutno vključenih 245 ljudi. Člani društva so diabetiki, njihovi svojci, prijatelji in drugi, ki sprejemajo program društva. Srečujejo se vsako prvo sredo v mesecu ob 17. uri v prostorih kluba PAC v Murski Soboti. To soboto ob 16. uri pa se bodo v restavraciji Zvezda v Murski Soboti sestali na občnem zboru. Na njem se bodo med drugim pogovarjali tudi o 16. športno-rekreativnem srečanju diabetikov Slovenije, katerega organizator bo prav murskosoboško društvo. Na športni prireditvi, ki bo 26. maja na letališču v Rakičanu, pričakujejo več kot dva tisoč udeležencev iz 41 društev diabetikov iz celotne Slovenije.

C. K.

Simon Benko – ljudski godec in izdelovalec diatoničnih harmonik

Prevzel ga je pogled v notranjost frajtonarice

»Igranje na instrument, ki ga sam izdelaš, je nekaj posebnega«

V Sloveniji je več kot sto izdelovalcev diatoničnih harmonik. Konkurenca je torej velika in ravno zaradi tega se je izdelave harmonike treba lotiti z več občutka, ročne spretnosti in intuicije, da se temu instrumentu vdihne lasten pečat. Kot smo se lahko prepričali, ravno to počne Simon Benko iz Gornjih Črnec, izdelovalec diatoničnih harmonik Godec.

Simon, ki je po poklicu kuhar, dela pa kot monter stavbnega pohištva, pravi, da so ga harmonike navduševale že od otroštva. Stric mu jo je večkrat posodil, da je lahko zaigral nanjo.

Fotografiji Ciril Kosednar

Simon Benko pravi, da pri izdelavi harmonike pridejo do izraza predvsem modelarske spretnosti, vztrajnost in posluh.

Po nekaj letih si je sam kupil diatonično harmoniko oziroma frajtonarico in se učil igranja pri enem izmed učiteljev diatonične harmonike na Goričkem. Ker je bila harmonika starejša, jo je bilo treba večkrat popravljati. Tega se je lotil kar sam. Pogled v njeno notranjost mu je razkril mehaniko delovanja in ta ga je tako »okužila«, da se je iz glasbenika spremenil v izdelovalca harmonik. »Premišljevati sem začel, kako bi izdelal takšen instrument. Igranje na instrument, ki bi ga sam izdelal po lastnih željah, bi bilo nekaj posebnega,« se spominja Simon. Po kakšnem letu si jo je zares izdelal. Odločil se je, da bo z izdelavo in s popravilom harmonik nadaljeval in tako pred tremi leti tudi registriral popoldansko obrt.

Vendar ni šlo vse tako enostavno, kot se zdi. Izdelovanje diatonične harmonike ni poklic, ki bi se ga lahko naučil v šoli ali pri mojstrih. Večina teh ima namreč svoje skrivnosti. Zato se je vsega naučil predvsem s preizkušanjem. »Posamezne dele harmonike sem tako dolgo oblikoval, sestavljal, brusil, vrtal, lepil in še kaj, da sem prišel do oblike in zvoka, ki se mi je zdel primeren. Če nisem bil zadovoljen, sem se dela lotil ponovno, vse dokler nisem prišel do izdelka, ki me je res zadovoljil,« pripoveduje Simon.

Večina dela je ročnega, to pa pomeni, da sestavne dele, predvsem tiste iz lesa, izrezuje, oblikuje in sestavlja sam. To zahteva od izdelovalca različne ročne spretnosti. Les za notranjost harmonike izbira sam, saj je pomemben za zven harmonike. Prav tako si sam pripravi nekatere druge materiale, kot je na primer posebna zmes voska za lepljenje. Vse to pa so že skrivnosti, ki jih Simon ne izda, in prav te naredijo izdelek samosvoj. »Poseben poudarek dajem dobremu izboru lesa, kar daje harmoniki poseben čar. Moje boste prepoznali po naravnem lesu, unikatni obliki in posebnem okovju,« še pojasnjuje Simon. Določene dele, ki jih je nemogoče narediti doma, kupi v tujini, pri tem pa pazi, da gre za preverjene izdelovalce. Na okovju harmonike je vgraviran njegov zaščitni znak, in sicer žitno klasje in logotip, v katerem sta upodobljeni štorklji. Prekmurski simboli torej. K zaščitnemu znaku spada tudi ime harmonike Godec. Kot pravi, je nenavadno, da pri toliko izdelovalcih ni še nihče izbral tega imena. Simon ga je zaradi tega, ker ta beseda največkrat označuje ljudskega glasbenika in samouka, kakršen je tudi sam.

Na zaščitnem znaku Simonovih harmonik so: žitno klasje, štorklji in ime Godec.

Njegove harmonike so unikaten izdelek in jih izdeluje le po naročilu strank, te pa so predvsem tisti glasbeniki, ki želijo poseben in kakovosten instrument. Slovenska obrtno-podjetniška zbornica mu je leta 2008 podelila certifikat domače in umetnostne obrti Art & Craft. Naročila prihajajo predvsem s štajerskega konca, pa tudi iz drugih krajev Slovenije in sosednje Avstrije. Seveda pa mora miniti kar nekaj časa, da se o novem izdelku razve še širše.

Na vprašanje, ali se predsodki mladih do narodnozabavne glasbe kaj spreminjajo, pa odgovarja, da se v Prekmurju stvari spreminjajo na bolje, vendar ne tako kot drugod po Sloveniji, kjer je frajtonarica pomemben instrument vsake zabave in prireditve. Verjetno zaradi tega tudi toliko izdelovalcev harmonik drugod po Sloveniji, na levi strani Mure pa je Simon uradno edini.

Ciril Kosednar

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 15

Nekdaj viničarski Hercegovščak postaja predmestje Gornje Radgone

Za Bouvierjevo vilo raste ena od dveh velikolistnih magnolij v Evropi

Kraj je bil do konca druge vojne tipično viničarsko naselje, kjer so domačini skrbeli za vinograde tujih lastnikov

Kje je meja med Gornjo Radgono in Hercegovščakom, je težko določiti, saj sta se obe naselji zlili in je Hercegovščak tako rekoč radgonsko predmestje. Domačini pravijo, da je nekoč vas segala vse do šole in celo do avtobusne postaje v mestu, danes pa se začenja s pokopališčem in od tod se naselje vleče med Grajskim hribom in Noričkim Vrhom po ozki dolini ob potoku, ki ga loči od Polic. Večina hiš je ob glavni cesti, druge so ob pobočju hriba, ki se proti severozahodu spušča h kraju Podgrad. Ob tem je morda zanimivo, da tudi opuščena farma Prašičereje Podgrad, ki je v stečaju, za nepremičnine pa iščejo novega lastnika, leži v hercegovški katastrski občini.

Kraj je bil do konca druge svetovne vojne tipično viničarsko naselje, saj je jugovzhodna polovica hriba, ki se spušča proti Podgradu, zasajena z vinsko trto, vinogradi pa so bili v glavnem v tuji lasti. Tudi večina zemlje je bila v lasti avstrijskih Nemcev, ki so imeli tu svoja poletna stanovanja, za vinograde pa so skrbeli viničarji. Tistih časov se še dobro spominja Ana Grajfoner, ki je bila rojena v viničarski družini v Hercegovščaku in je ena najstarejših krajank. Oče je bil po poklicu čevljar, vendar sta oba z mamo delala kot viničarja v vinogradih, ki so bili v lasti benediktincev iz Gradca. Grajfonerjeva družina je bila edina v kraju, ki je skrbela za vinograde tega cerkvenega reda, ki jih je upravljal Franc Hurjak iz Radgone, več viničarskih družin pa je obdelovalo vinograde drugih lastnikov.

Življenje v tistih časih ni bilo lahko, se spominja Grajfonerjeva, saj je bilo pri hiši deset otrok, ki jih je bilo treba prehraniti in obleči. Ko je starejši otrok prerasel obleko, jo je dobil mlajši, podobno je bilo tudi s čevlji, pripoveduje Ana. Čeprav je bil oče čevljar, tudi čevljev ni bilo v izobilju. K jutranji maši je šel s čevlji eden od otrok, k naslednji maši pa v istih čevljih spet drugi.

Ob agrarni reformi bi Grajfonerjevi viničarsko hišo, v kateri so stanovali, lahko dobili v last, vendar je Anin oče ni hotel prevzeti. Hiša je zato postala last kmetijskega kombinata, Ana in mož Ivan pa sta jo leta 1986 odkupila. Bila je v slabem stanju, vendar so Ano nanjo vezali lepi spomini iz otroštva, zato sta jo zakonca Grajfoner obnovila in v njej preživljata jesen življenja. Slab lučaj od Grajfonerjevih je dom radgonske lovske družine, za njim pa majhen park z vilo avstrijskega majorja Bouvierja, sorodnika nekdanjega proizvajalca penin iz Gornje Radgone, ki je v parku zasadil redka drevesa. Nekatera so še ohranjena in zaščitena, vendar le še s težavo kljubujejo zobu časa.

Vilo avstrijskega majorja Bouvierja so kupili domačini in si v njej uredili domovanje. V vili pa je tudi klet, v katero so se okoliški prebivalci po pripovedovanju Ane Grajfoner zatekli ob Hitlerjevem napadu na Jugoslavijo.

Dediščino preteklosti je v kraju čutiti še danes, večina vinogradov in kmetijskih zemljišč je v lasti sklada kmetijskih zemljišč in z njimi gospodari družba Radgonske gorice, zato v Hercegovščaku ni večjih zasebnih vinogradnikov ali drugih kmetij. Izjema je radgonski vinogradnik Jernej Frangež, ki je v tem kraju zgradil Hišo penin Frangež in vanjo že preselil proizvodnjo penečih in drugih vin. Življenje v Hercegovščaku se zdaj ne more več primerjati s tistim v preteklosti, saj je modernizacija segla tudi v ta kraj. Asfaltno cesto skozi osrednji del naselja so dobili leta 1978, je pa še vedno nekaj makadamskih cest, ki bi jih bilo treba modernizirati, pravi Jože Makovec, ki je bil v prejšnjem mandatu član sveta Krajevne skupnosti Gornja Radgona, tokrat pa Hercegovščak v njem nima svojega predstavnika. Razmišljajo o modernizaciji ceste, ki vodi proti Podgradu in bi lahko bila obvoznica Gornje Radgone, če bi v mestu prišlo do zastoja, vendar v občinskem proračunu zaenkrat za to ni sredstev. Večino del so v kraju v preteklosti opravili s prostovoljnim delom in sredstvi krajevnega samoprispevka. Imajo urejen vodovod in telefonijo, zgradili so kabelsko omrežje, nerešen je problem kanalizacije, pa tudi plinovodno omrežje ni speljano do vsake hiše.

Ludvik Kovač

V tej viničarski hiši je bila rojena Ana Grajfoner in v njej preživela vse življenje. Nanjo jo vežejo lepi spomini, zato sta jo z možem Ivanom obnovila in v njej zdaj preživljata mirno jesen življenja.

Jože Makovec nam je pokazal park za Bouvierjevo vilo, kjer rastejo redka in dragocena zaščitena drevesa. Velikolistna magnolija je eden od dveh primerkov v Evropi, žal pa ne rodi več semena in so se izjalovili vsi poskusi za rešitev njene vrste.

Fotografije Ludvik Kovač

Spomin na Elrad pred 50 leti

Zdravko Ravnikar iz Gornje Radgone, ki je bil vrsto let zaposlen v Elradu v Gornji Radgoni, po »razpadu« tega podjetja pa je deloval kot samostojni podjetnik, nam je dal fotografijo zaposlenih, ki so v podjetju delali pred natanko petdesetimi leti. Fotografija je bila namreč narejena 15. marca leta 1961. Takrat je bilo v Elradu zaposlenih več kot 70 delavcev, ob koncu osemdesetih let preteklega stoletja, ko je bilo podjetje na vrhuncu, pa je v Elradu delalo natanko 1.614 ljudi. F. K.

Fotografija Zdravko Ravnikar

Gornji Petrovci

TD Vrtanek v Izoli

V hotelu Zveze društev upokojencev Slovenije Delfin v Izoli so bili v gosteh že številni upokojenci iz Pomurja, le redke pa so tam nastopile pomurske ljubiteljske glasbene ali plesne skupine. V letošnji jesensko-zimski turistični sezoni je ta čast doletela skupino ljudskih pevcev in godcev iz turističnega društva Vrtanek iz Gornjih Petrovec, ki so v hotelu gostovali trikrat, nazadnje pa so prekmurski godci razveseljevali skoraj 400 gostov. Na gostovanje jih je povabil direktor hotela Branko Simonovič, saj je bil na julijskem srečanju upokojencev Pomurja, kjer so nastopili prav gornjepetrovski pevci in godci.

F. K.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 16

Nismo muha enodnevnica

Komite občinske konference Zveze komunistov Gornja Radgona in delavska univerza sta se letos lotila obširnih priprav za razvejano idejno politično usposabljanje komunistov in ostalih občanov. V ta namen so se že začela predavanja v prvi letošnji večerni politični šoli. Šolo, v kateri že tečejo predavanja, obiskujejo v glavnem mladi ljudje iz delovnih organizacij. Predavanja potekajo ob torkih in četrtkih popoldne. S to šolo bodo končali v začetku aprila. Učni program obsega 70 ur predavanj. Med drugim predavajo o sociologiji, gospodarstvu, družbeno političnem sistemu SFRJ, sodobnem svetu in Jugoslaviji in religiji, cerkvi in klerikalizmu. **Vestnik, 11. februarja 1971**

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Pafkač o kmetijski mehanizaciji. »Zakaj bi dal popravljati mehanizacijo v dragi mehanični delavnici, če ti lahko šušmar isto stvar naredi za veliko manj denarja?«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Fotografija Oste Bakal

Pust in osmi marec sta – mogoče zato, ker sta bila skupaj – pustila posledice. Tudi v Gornji Radgoni so neznanci (ali so bili v maskah, ne vemo) od veselja (ali od alkohola?!?) podirali. Pa ne česa prijetnejšega, ampak korita z rožami, pravkar posajena drevesa in koše za smeti. Pod močnejšimi (a ne tudi pametnejšimi) pa je padel stolp za plakatiranje na avtobusni postaji.

Malo manj pestro, pa zato bolj prijetno je bilo na prireditvi ob dnevu žena, ki so jo pripravile mestne četrti v Murski Soboti. Vsako leto povabijo in pogostijo predvsem ženske, letos so zahvalno listino za dolgoletno delo na področju vzgoje, izobraževanja in zaposlovanja oseb z motnjami v duševnem razvoju podelili Mariji Gruškovnjak. Čestitkam se pridružujemo.

Fotografija Jure Zauneker

Fotografija Rudi Stegmüller

Sožitje je krasna beseda, je pa tudi program, v katerem se učijo izboljšanja komunikacije v družini, pogovarjajo o vzgoji, osebnostni rasti in ustvarjalno skupaj preživljajo prosti čas. Sožitje poteka tudi v Mladinskem centru Prlekije na Spodnjem Kamenščaku. Tokrat so cele družine izdelovale glasbila, starši so risali skupaj z otroki in jim pomagali lepiti ... In nastale so ne le lepe, pač pa tudi uporabne stvari.

Fotografija Matejа Leskovar

Pomurski otroški parlament – kot vidite, je bil ta v Ljutomeru zelo zanimiv, saj so jih »samo ušesa«, kot se temu lepo pravi – tokrat obravnava vpliv medijev in družbe na razvoj mladostnika. V to so vključili tudi razprave o uporabi medmrežja Facebook, o nevarnostih na spletu, o druženju v »resnici« in drugih zanimivih temah. Nacionalni otroški parlament bo marca v Ljubljani.

Fotografija Matej Vučko

Pa še ena o debatah. Na Zimski debatni akademiji v Fiesi je bilo tudi kar nekaj mladih iz Pomurja, v okviru akcije Mladi za demokracijo pa so spoznavali prednosti in slabosti demokracije ter debatirali o aktualnih političnih, socialnih in mladinskih temah. Tudi dijakinje Dvojezične srednje šole Lendava so po akademiji spremenile pogled na politiko. Pravijo, da jih je začela zanimati. Glede na to, da je v politiki premalo žensk – držimo pesti!

Fotografija Jasna Koren

Po praznovanju dveh velikih praznikov, ki smo ju preživeli ta teden, se vam bo prilegel kak sprehod. Po Kapeli in okolici, recimo. V nedeljo bo tako spet Atilov pohod, vreme bo lepo – pridružite se jim! Fotografija pa je z lanskega pohoda, ko se je zbralo 150 pohodnikov iz vseh vetrov. Poleg dvonožnih so bili posebnost gotovo štirinožni pohodniki – konji, ki so združeni v Radensko konjenico.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 17

Varovanje kulturne dediščine

Dragocene umetnine za tuje goljufe vse bolj mamljive

Policijska uprava Murska Sobota s preventivnim projektom nad kazniva dejanja, povezana s kulturno dediščino – Nepridipravi služijo tudi s ponarejanjem iskane ali dražje umetnine

»Vodilni motiv tovrstnih kaznivih dejanj je dragocenost umetniških del in antikvitet oziroma predmetov kulturne dediščine. Storilce vodi želja po umetnini ali ustvarjanju dobička,« je med predstavitvijo policijskega preventivnega projekta Varovanje kulturne dediščine v Pomurju uvodoma dejal Srečko Vrbnjak, kriminalist Policijske uprave Murska Sobota. Do konca marca bodo pomurski policisti poskušali zbrati čim natančnejše podatke o tem, kje vse se hrani kulturna dediščina. »Na območju naše policijske uprave je več cerkva, galerij, muzejev, trgovin, zastavljalnic, starinarnic, zasebnih zbirateljev z umetniškimi predmeti neprecenljive vrednosti in s posebnim kulturnim pomenom. Ker pa storilci kaznivih dejanj ne prizanašajo niti tem predmetom in se na račun njih poskušajo materialno okoristiti, smo se odločiti za preventivno akcijo,« je pojasnil kriminalistični inšpektor Vrbnjak.

Kazniva dejanja, povezana z umetninami in kulturno dediščino, ki jih policija najpogosteje obravnava, so tatvine predmetov iz sakralnih, posvetnih in stanovanjskih objektov, nedovoljena oziroma nenadzorovana arheološka izkopavanja in tatvine arheoloških najdb, namerno poškodovanje ali uničevanje objektov in predmetov kulturne dediščine, tihotapljenje oziroma nedovoljen uvoz in izvoz umetnin, goljufije ter nelegalna trgovina s kopijami in ponaredki del priznanih domačih in tujih mojstrov, ki se prodajajo kot originali.

Po besedah sogovornika nepridipravi najpogosteje oprezajo »za slikami, grafikami, ikonami, kipi, rezbarskimi izdelki, stavbno plastiko, starinskim pohištvom, starim orožjem in novci, predmeti umetne obrti, arhivskim gradivom in predmeti arheoloških najdb«. V pokrajini ob reki Muri v zadnjem času tukajšnji policisti sicer ne beležijo kaznivih dejanj, povezanih z umetninami, vendar previdnost ni odveč, saj ima »pokrajina razgibano zgodovino in bogate zaklade preteklosti, ki jih našteta kazniva dejanja vse bolj ogrožajo«.

In kako delujejo tatovi? »Med seboj se razlikujejo po načinu izvedbe kaznivega dejanja in interesu, ki jih vodi v to dejanje. Ločimo profesionalne in priložnostne tatove. Prvi običajno izvršujejo dejanja po naročilu, se nanje vnaprej pripravijo, tako da se s predmetom dobro seznanijo, preučijo njegovo varovanje in vnaprej pripravijo lažno spremljajočo dokumentacijo, medtem ko druge, kamor spadajo recimo narkomani, naključno premami lahko dostopen predmet v hiši, stanovanju, cerkvi, kapeli, galeriji, muzeju, pisarni ali zapuščenem gradu, za katerega si obetajo denar od prodaje,« je bil natančen kriminalistični inšpektor. Zelo znane ukradene umetnine običajno romajo neposredno k naročniku in se na trgu ne pojavijo. Širši javnosti manj znane ukradene predmete pa največkrat prodajajo na črnem trgu.

Goljufi služijo vrtoglave zneske tudi s ponarejanjem iskane ali dražje umetnine. Ponaredek skuša čimbolj posnemati original – po slogu, temi, obliki, tehniki, materialih in značilnostih določene dobe. »Dobre ponaredke je težko odkriti oziroma jih lahko odkrijejo le strokovnjaki s pomočjo dragih in zahtevnih postopkov, ko s kemičnimi sredstvi ugotavljajo starost pigmentov ali z rentgenskimi žarki odkrivajo nanose barv.« Obstajajo pa tudi slabši ponaredki in enostavnejši načini njihovega odkrivanja s pomočjo razstavnih katalogov, monografij posameznih avtorjev ali drugih tovrstnih virov, ki so koristen pripomoček za ugotavljanje avtentičnosti in porekla predmeta. »Informacije o ukradenih in najdenih umetninah ter priporočila o tem, kako zavarovati objekt, v katerem hranimo dragocene umetnine, so dostopne na spletni strani Policija.si,« je še pristavil kriminalist Vrbnjak.

Andrej Bedek

Popis vrednih umetnin

Kot pravi Srečko Vrbnjak, kriminalistični inšpektor, lahko »občani na policijskih postajah v Pomurju zaprosijo za poseben identifikacijski obrazec, kamor bodo vpisali značilnosti umetnine, ki jo hranijo doma«. Izpolnjene obrazce bodo hranili imetniki dragocenosti. Ob prijavi morebitnega kaznivega dejanja bodo policijski preiskovalci tako imeli »enotne podatke o predmetu za lažjo identifikacijo in tudi za lažjo vodenje evidence odtujenih umetniških predmetov«. Obrazce bodo na terenu delili tudi vodje policijskih okolišev, ki bodo po Vrbnjakovih besedah »občane seznanjali s samozaščitnimi ukrepi za preprečevanje kaznivih dejanj tatvin in vlomov«. Na voljo bo še zloženka.

Fotografija Nataša Juhnov

Policisti vsake toliko časa obravnavajo primere vandalizma, ko se spravljajo vandali nad objekte – kulturne spomenike, grobove in spominske plošče – z različnimi sredstvi: pisali, barvo, ognjem, strelnim orožjem, eksplozivom in noži.

okc poroča

Varnostni pas – vez z življenjem

Tudi pomurski policisti v okviru evropsko usklajenega nadzora nad uporabo varnostnih pasov po vsej pokrajini intenzivneje preverjajo, ali so vozniki in potniki v vozilih med vožnjo pripeti z varnostnim pasom in ali vozniki pri prevozih otrok uporabljajo ustrezne zadrževalne sisteme. Policisti izvajajo aktivnosti na avtocesti, lokalnih cestah in mestnih ulicah. Nadzor bo zajemal vse vrste vozil, poudarek pa bo na prevozih otrok. Ob tem bodo policisti ugotavljali tudi druge prekrške in zoper kršitelje ukrepali v skladu s svojimi pristojnostmi. Namen usklajenega nadzora je zmanjšati število mrtvih in telesno poškodovanih oseb v prometnih nesrečah, ki med vožnjo ne uporabljajo varnostnih pasov.

Občani in policisti z roko v roki

Policijska uprava Murska Sobota (PU MS) v sodelovanju s Fakulteto za varnostne vede in lokalnimi skupnostmi pripravlja okroglo mizo Sodelovanje lokalne skupnosti in policije za varnejšo skupnost. Okrogla miza bo danes ob 11. uri v sejni sobi na Policijski postaji v Murski Soboti. Svojo udeležbo na okrogli mizi so potrdili Janko Goršek, generalni direktor policije, dr. Gorazd Meško, redni profesor in dekan Fakultete za varnostne vede, župani pomurskih občin in Drago Ribaš, direktor PU MS.

Radgončan s pravcato orožarno

Kriminalisti PU MS in policisti iz Gornje Radgone so opravili hišno preiskavo pri 45-letniku z radgonskega konca. Pri hišni preiskavi so našli in zasegli malokalibrsko puško znamke Winchester, puško z gladko cevjo znamke Marocchi, kalibra 16, puško z gladko cevjo neznane znamke in kalibra, malokalibrsko puško znamke Voere, revolver znamke Mayer & Sohne, kalibra šest milimetrov, tri cevi vojaških pušk z zaklepišči in 151 nabojev različnih kalibrov. Domač ilegalen orožar bo ovaden zaradi suma storitve kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje orožja ali eksploziva in prometa z njima.

Fotografija PU MS

Pozor, vlomilci ne počivajo

V Murski Soboti in okolici so konec pustnega tedna zaenkrat še neznanci iz več odklenjenih osebnih avtomobilov odnesli navigacijsko napravo, avtoradio, denar in dokumente. Nekaj stvari je bilo ukradenih, nekaj pa odvrženih v bližini. Zato policisti vse opozarjajo, da primerno zavarujejo svoje premoženje in v vozilih na vidnih mestih ne puščajo vrednejših predmetov.

Anonimne prijave zelo uspešne

Ker so se policijske anonimne e-prijave korupcije in nasilja v družini izkazale za uspešne, se jim zdaj pridružujejo tudi možnosti prijav trgovine z ljudmi, pogrešanih in iskanih oseb, nepravilnosti pri delovanju avtošol, tehničnih pregledih in zasebnem varovanju. S klikom na enotno vstopno točko se odpre spletna stran, kjer uporabniki spleta enostavno izberejo področje prijave. Prijaviteljem se zagotavlja popolna anonimnost. To pomeni, da jim ni treba napisati svojih osebnih podatkov in da ti tudi niso razkriti.

Dan civilne zaščite

Hvala prostovoljcem, poklon reševalcem

V Pomurju je v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami vključenih 5826 ljudi

V Murski Soboti so podelili enaintrideset priznanj civilne zaščite za Pomurje. Z dnevom civilne zaščite želijo krepiti zavest javnosti o ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ter o vlogi civilne zaščite pri varstvu pred njimi, želijo pa tudi poudariti pomen mednarodnega sodelovanja pri razvoju zaščite človeka in njegovega okolja.

Kot je dejal vršilec dolžnosti generalnega direktorja Uprave republike Slovenije za zaščito in reševanje Darko But, se moramo vsem prostovoljcem, ki so se izkazali v zadnjih nesrečah, zahvaliti, ne smemo pa niti pozabiti poklicnih reševalcev, ki se vsak dan srečujejo z nevarnostmi pri svojem delu. Po Butovih besedah so priznanja posameznikom poklon njihovemu življenjskemu delu, društvom pa za njihovo dolgoletno delovanje.

Plakete civilne zaščite so prejeli Janez Bošnak in Miroslav Hunjadi ter prostovoljni gasilski društvi Beltinci in Ljutomer – prvo za 130, drugo pa za 140 let aktivnega delovanja. Zlati znak civilne zaščite so prejeli Janez Merica ter Prostovoljni gasilski društvi Križevci in Martjanci za 120 let delovanja. Srebrni znak civilne zaščite so prejeli Franc Olaj, Štefan Sočič, Stanislav Wolf in Dušan Utroša.

Največ je bilo prejemnikov bronastega znaka civilne zaščite. Znak so prejeli Roman Bek, Janez Fajhtinger, Vinko Gošnik, Albina Knapp, Ivan Kraljič, Majda Lipič Prosič, Avgust Marič, Andreja Novak Görkeš, Jože Rituper, Karel Rituper, Zdravko Rižnar, Ciril Sečkar, Martin Smodiš, Anton Štihec, Branko Trstenjak, Gasilska zveza Mestne občine Murska Sobota, Območno združenje Rdečega križa Murska Sobota, Prostovoljno gasilsko društvo Rakičan in Mestna občina Murska Sobota.

V Pomurju je v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami vključenih 5826 ljudi; približno 2146 je pripadnikov dolžnostnih formacij civilne zaščite tako na regijskem nivoju, lokalnih skupnostih, zavodih, gospodarskih družbah in drugih organizacijah, približno 3615 je operativnih pripadnikov operativnih gasilskih enot, v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pa je v Pomurju vključeno tudi večje število pripadnikov prostovoljnih formacij: taborniki, skavti, RK Slovenije, radioamaterji, potapljači in drugi.

Andrej Bedek

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 18

Umetna inteligenca

Bodo čez 35 let vladali stroji?

Napovedi znanstvenofantastičnih filmov postajajo realnost – Inteligenca strojev omejena s človekovo

V začetku enaindvajsetega stoletja je evolucija robotov prešla v fazo, ko so bili vizualno identični ljudem. »Replikanti« so bili močnejši in agilnejši od ljudi ter enakovredni po inteligenci. Vse spomine o otroštvu in drugih dogodkih so jim »vsadili« ob »rojstvu« oziroma izdelavi. Ljudje so jih imeli za suženjsko delovno silo in za kolonizacijo drugih planetov. Po uporu replikantov so bili na Zemlji prepovedani, posebna skupina policistov pa je bila odgovorna za njihovo odstranjevanje. Takšna je bila vizija, ki jo je leta 1982 prinesel legendarni znanstvenofantastični film Ridleya Scotta Blade Runner.

Blade Runner (1982). Harrison Ford s psihološkimi testi preizkuša čustvene odzive sumljivih osebkov in tako skuša določiti, ali so ljudje ali replikanti.

Umetna inteligenca že dolgo časa buri domišljijo znanstvenikov in ustvarjalcev na različnih področjih umetnosti. Steven Spielberg se je tako v filmu Artificial Intelligence iz leta 2001 poigraval z idejo otroka-robota, ki bi bil sposoben ljubiti svoje »starše«. Odgovor na vprašanje, kaj sploh je umetna inteligenca, smo poiskali pri asistentki na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani dr. Meliti Hajdinjak, sicer rojakinji iz Tropovec, ki je aktivna tudi v raziskovalni skupini Laboratorija za umetno zaznavanje, sisteme in kibernetiko. »Pod pojmom umetna inteligenca razumemo znanstveno področje snovanja strojev (umetnih inteligentnih sistemov), predvsem računalniških programov, ki zaznavajo svojo okolico in se nanjo odzivajo podobno, kot se odziva človek. Izvorni cilj umetne inteligence je izdelati stroj, ki posnema človeško razmišljanje, vključno s čustvi in zavestjo. Obstaja več razvojnih smeri umetne inteligence – vizualna inteligenca se osredotoča na vidno zaznavanje okolja (razpoznavanje oblik, obrazov, prstnih odtisov), govorna inteligenca na slušno zaznavanje okolja in komuniciranje v naravnem jeziku (razpoznavanje govora, tvorjenje umetnega govora, razumevanje naravnega jezika, vodenje dialoga), manipulativna inteligenca se ukvarja z razvojem mehanizmov (robotov), ki posnemajo gibanje človeka, racionalna inteligenca pa se osredotoča na sklepanje, samoučenje, prilagajanje novim okoliščinam in ne nazadnje na čustvovanje,« pravi Hajdinjakova.

Od šaha do Watsona

V novejši zgodovini so bili med najbolj medijsko razvpitimi primeri napredka na področju umetne inteligence boji med svetovnimi šahovskimi prvaki in računalniškimi tekmeci. Medtem ko so pred petnajstimi leti nekateri ocenjevali, da naj bi bili človeški šahisti s pomočjo intuicije in strateške ocene pozicije še vedno boljši od računalnikov, se je zadnji takšen medijsko odmeven dvoboj med Vladimirjem Kramnikom in računalniškim programom Deep Fritz v Bonnu leta 2006 končal klavrno za takratnega svetovnega prvaka. Za zadnji medijsko razvpiti primer je poskrbel IBM-ov »superračunalnik« Watson, ki je v priljubljenem ameriškem kvizu Jeopardy! premagal dva najuspešnejša tekmovalca vseh časov. To naj bi bil še korak naprej v razvoju umetne inteligence, saj naj bi bil v tem primeru računalnik sposoben razumeti pomen zapletenih besednih struktur vključno s slengovskimi podpomeni. Vseeno pa preseneča ogromna pozornost, ki je bila posvečena računalniškemu sistemu Watson (v Sloveniji predvsem zato, ker je kot edino članico EU iz nekdanje SFRJ navedel Srbijo), ki ga zdaj pri IBM-u (oz. tehnologijo za njim) oglašujejo kot uporabnega v medicini, financah in telekomunikacijah. »Umetno inteligentni računalniški sistem Watson je iz vprašanj, ki so mu bila posredovana v elektronski obliki, izluščil ključne informacije, na podlagi katerih je v ogromni zbirki podatkov poiskal najbolj verjetne odgovore. Novost računalniškega sistema Watson ni v posebej prefinjenem, izvirnem računalniškem algoritmu, ki bi bil mejnik na področju umetne inteligence, temveč v sposobnosti hitro izvajati na tisoče že uveljavljenih postopkov za razumevanje naravnega jezika. Watson je namreč sestavljen iz gruče 90 strežnikov, vrednih več kot milijon dolarjev, ki lahko analizirajo okrog 500 GB podatkov na minuto, kar v povprečju ustreza milijonu knjig na sekundo. Med kvizom je dostopal do 200 milijonov strani strukturiranih in nestrukturiranih informacij, ki so bile shranjene v bralno-pisalnem pomnilniku (RAM), saj bi bil dostop do podatkov, shranjenih na trdem disku, prepočasen. Ker torej sistem Watson ne temelji na posebej uspešnem postopku analize podatkov, ampak na zelo dragi računalniški opremi, je največ prahu dvignil v laični javnosti, manj v strokovni in znanstveni,« pojasnjuje Hajdinjakova.

Jeopardy! 2011. Kdo je milijonar? Watson.

Top 5

Filmi, ki (vsaj posredno) obravnavajo področje umetne inteligence po izboru uredništva:

1. Blade Runner (Ridley Scott, 1982)
2. Wall – E (Andrew Stanton, 2008)
3. Terminator 2 (James Cameron, 1991)
4. The Matrix (Andy in Lana Wachowski, 1999)
5. AI (Steven Spielberg, 2001)

So nekateri med nami že roboti?

V že omenjenih znanstvenofantastičnih filmih pogosto vidimo robote oz. androide, ki so sposobni tudi čisto človeških občutkov (žalost, veselje, zaljubljenost…). Kako daleč pa je zadeva v realnosti, ali bodo v prihodnosti sploh kdaj obstajali roboti, ki bodo tega sposobni? »V znanstveni fantastiki so androidi (roboti ali umetni organizmi, ki so videti in se obnašajo kot ljudje) največkrat fizično in mentalno enakovredni ali celo nadrejeni človeku. Številni fiktivni androidi so videti in govorijo tako tekoče kot ljudje, čustvujejo, se premikajo, razmišljajo. V realnosti je stvar precej drugačna. Seveda obstajajo prototipi umetnih inteligentnih sistemov, tudi androidov, a zaenkrat njihovo obnašanje, vključno s premikanjem, govorjenjem in čustvovanjem, še zdaleč ne dosega človekovega. Zagotovo lahko pričakujemo, da bodo roboti postajali vse bolj podobni človeku – tako po videzu kot obnašanju. Ali bodo kdaj tako podobni človeku, da jih v množici ljudi ne bomo opazili, ne vem. Vsekakor pa ne verjamem, da lahko stroji postanejo inteligentnejši od človeka. Menim, da je mentalna inteligenca strojev omejena s človekovo, saj je vendar človek njihov snovalec. Res pa je, da lahko računalniški sistemi obdelajo veliko večje količine informacij kot ljudje, kar jim zagotavlja določeno mentalno prednost,« pravi Hajdinjakova, ki omenja tudi simpatično anekdoto, ki nakazuje na še vedno povsem »robotske« lastnosti inteligentnih sistemov: »Sodelavec je po telefonu poklical enega izmed najbolj uspešnih računalniških sistemov za podajanje informacij o vremenu in vremenski napovedi, imenovanega Jupiter. Na vprašanje, kakšno bo vreme v Ljubljani, je dobil odgovor: New York, večinoma sončno.« Kljub vsemu pa po besedah Hajdinjakove futurolog Raymond Kurzweil napoveduje, da bo do leta 2045 umetna inteligenca zavladala človeštvu. »Takrat naj bi računalniki postali inteligentnejši od ljudi in postali sposobni pisati knjige, sprejemati etične odločitve in ocenjevati umetniško vrednost umetniških del. Krivulja, ki ponazarja njegove izračune (ki sicer temeljijo na rasti računske moči), kaže, da naj bi umetna inteligenca do takrat prehitela človeško.«

Timotej Milanov

Mislišče

Biti in delovati kot človek

Samo Ratnik

Ko je leta 1956 deset znanstvenikov na kolidžu Dartmouth izbralo izraz »umetna inteligenca« kot ime za področje, s katerim so se takrat ukvarjali, si gotovo niso predstavljali, da so poimenovali najbolj vseobsežen in težek človeški podvig v dosedanji zgodovini. V več kot šestdesetih letih razvoja je umetna inteligenca odločilno vplivala na številne znanosti, humanistične vede in umetnosti, brisala meje med znanostmi na eni ter znanostjo in tehnologijo na drugi strani, da številnih uspešnic iz sveta zabave sploh ne omenjamo.

Umetna inteligenca, ki jo razlagamo kot preučevanje inteligentnega obnašanja pri ljudeh, živalih in strojih ter hkrati iskanje načinov za (po)ustvarjanje takega obnašanja, je kljub svoji kratki zgodovini že doživela burne vzpone in padce. Pionirji področja so si zadali cilj ustvariti stroj, ki bo imel um človeka in bo tako tudi deloval. Zveneče napovedi so ustvarile velika pričakovanja v znanstveni in širši javnosti, ki pa so se kaj kmalu izkazala kot nerealna. Še danes namreč vemo izredno malo o tem, kako um oziroma možgani delujejo, in tudi če bi vedeli veliko več, tega delovanja bržkone ne bi znali posnemati s tehniko. Posledično razočaranje je v veliki meri ustavilo financiranje področja, ki je potem precej zamrlo.

Nekateri pa so vendarle razumeli pomembnost in možnosti umetne inteligence. Osvobojeni pritiskov, ustvarjenih na podlagi napačnih predstav, so si zadali bolj oprijemljive cilje ter se usmerili v raziskovanje in izdelavo sistemov za opravljanje specifičnih (človeških) nalog. Tak pristop se je izkazal za mnogo plodnejšega in umetna inteligenca je počasi, a zanesljivo pronicala v uporabne tehnologije. Pester nabor usmeritev pa je dal tudi pomembno spoznanje: človekov način reševanja (tudi ko je dovolj enostaven, da ga še znamo opisati in hkrati prenesti v stroje) vrste problemov ni nujno najučinkovitejši. To spoznanje se zrcali tudi v zadnjem medijsko odmevnem primeru. Sistem Watson namreč, čeprav še zdaleč ne razume dejanske vsebine vprašanj kviza Jeopardy!, ampak »zgolj« zelo hitro analizira ogromne količine podatkov in poišče statistično najverjetnejši odgovor, še zmeraj premaga najboljšega človeškega tekmeca.

Toda medtem ko je Watson še zmeraj zgled edinstvenega sistema, smo v zadnjem času priča še pomembnejšemu koraku, in sicer prodoru umetne inteligence do širokih množic. Ta se dogaja na krilih poceni računske moči, ogromnih količin podatkov ter v zadnjem času vseprisotnosti tehnike v podobi mobilnih naprav. Programi nam tako izberejo glasbo ali najbližjo restavracijo na podlagi naših želja, čiščenje doma prepuščamo robotu, na obzorju pa je pameten avto, ki bo vozil sam.

Ironično se tako uresničuje scenarij, pred katerim so svarili v zgodnjih dneh razvoja umetne inteligence, ko človek del svoje avtonomije daje tehnologiji. Ta resda ne prihaja v podobi zlobnih robotov uničevalcev, zato pa je vpetost človeka toliko subtilnejša. In medtem ko bi lahko zlobnega robota (relativno) preprosto uničili, bomo sisteme iz resničnosti (npr. tiste, ki upravljajo delovanje borz) čedalje težje pogrešili. Zdi se, da nas torej še enkrat znova čaka razmislek o tem, kaj pomeni biti in delovati kot človek ter za kakšno ceno se bomo pripravljeni odreči svoji avtonomiji.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 19

Tisoč petsto ljudi na nedeljskih skokih na Goričkem

Vikersund? Planica? Ne – Pertoča!

Župan Edo ne bi bil rad predtekmovalec, cankovska Nina bi moža na zaletišče poslala zaradi zavarovalnine, Štajerec Boštjan rekorda ni zmogel, ker je bila smučina premehka, olimpijec Debelak pa neverjetno navdušen nad prekmursko izvedbo popularnega nordijskega športa

Dvanajst najpogumnejših je rekord skakalnice, ki meri 30 metrov, poskušalo izboljšati z alpskimi smučmi in svojim pristopom ali slogom – bolj ali manj uspešno.

Čeprav je Janez Jančar v izteku doskočišča padel v bale slame, je kmalu odšel nazaj na zaletišče. Tekmovalec iz Nuskove z osebnim rekordom 25 metrov je bil kratek: »Se zgodi.«

Le dan po (srečno) osvojeni bronasti kolajni smučarskih skakalcev v moštveni tekmi na svetovnem prvenstvu so bile oči pomurske javnosti uperjene na Pertočo. Skorajda nepredstavljivo. Kljub ne preveč zimskim razmeram je več kot 50 domačinov z umetnim snegom – porabili so 200 tisoč litrov vode – pripravilo skakalnico in izvedlo tekmo v smučarskih skokih. Organizatorji še seštevajo prodane kozarce kuhanega vina in porcije tradicionalne prireditvene hrane – čevapčičev –, precej hripav Jožef Bertalanič, eden od glavnih pri skokih na Pertoči, pa je Vestniku ponosno sporočil: »V nedeljo nas je obiskalo okoli tisoč petsto ljudi. Dokazali smo, da se na Goričkem ne podimo le za nogometno žogo, ampak lahko pripravimo tudi tekmo v nordijskem smučanju.«

S skakalnico s kritično točko 35 metrov oziroma po novem točko HS se je spopadlo petdeset tekmovalcev iz šestih klubov. Dvanajst najpogumnejših je rekord skakalnice, ki je 30 metrov, poskušalo preskočiti z alpskimi smučmi. Znova je bil najboljši pomurski rekorder – skok 31 metrov mu je uspel na skakalnici v Pečarovcih – Boštjan Matjašič, drugi je bil Matej Rižnar, tretje mesto je zasedel Matej Kostanjevec.

Osemintrideset skakalcev je tekmovalo s skakalnimi smučmi, na Pertočo pa so prišli iz šestih slovenskih skakalnih klubov. Skok dneva je uspel Žigi Omladiču – 28 metrov. Vremenske razmere konec tedna niso dovoljevale daljših dolžin. Matjašič iz Juršinec je hitro našel razlog: »Visoke temperature so omehčale smučino, zato smo imeli majhne hitrosti.« Organizatorji so pričakovali dolžine tudi do 40 metrov. Eden od idejnih vodij skokov na Pertoči Bertalanič ni bil pretirano razočaran: »Rekordi bodo padali, ko uredimo plastično skakalnico.« Veliko upov polaga v domačega mladeniča Mitjo Madjarja, ki »bi lahko uspel kot skakalec tudi v širšem prostoru, saj je izjemno nadarjen in ima veliko volje«.

Zelo navdušen je bil Janez Debelak, nekdanji reprezentančni skakalec, čigar brat Matjaž je na olimpijskih igrah v Calgaryju v Kanadi leta 1988 v žep spravil dve bronasti medalji, Janeza pa izločil v boju za uvrstitev v takrat močno jugoslovansko reprezentanco. »Res zanimivo. Prav všeč mi je tukaj. Nikdar si nisem mislil, da bom šel gledat skoke v Prekmurje,« je razlagal trener naraščajnikov. Pod doskočiščem je ponosno zrl pod vrh skakalnice rogašovski župan Edvard Mihalič. »Nič ne bom govoril o orožarski aferi,« nas je najprej v smehu odpravil nekdanji poveljnik teritorialne obrambe, »namreč ni še čas za to.« Pohvalil je organizatorje: »Kapo dol. Obljubim, da jim bo občina pomagala po najboljših močeh.« »Ne, ne upam, ker nimam jajc,« je vrnil žogico uradnemu napovedovalcu Janiju Flisarju, ki je župana pozval, naj se po skakalnici spusti kot predtekmovalec.

Starosta radijskega športnega poročevalstva pokrajine ob reki Muri Tonček Gider se pri svojem delu ni dal zmotiti, čeprav je skakalec padel na tla tik ob njem.

»Vleeeeeeeci, Boštjan ...,« je zgovoren Flisar v stilu Lajevca in Giacomellija iz zlatih časov Peterke spodbujal tekmovalce. »Ti ne bi poskušal skočiti,« pa je Nina v družbi ogovorila moža. »Ne. Nikakor.« »Škoda, na zavarovalni polici je visoka vsota,« je nadaljevala. Rafku je izginil nasmeh z ustnic. »Šalim se,« je za olajšanje poskrbela Nina in druščino povabila na pijačo. Domiselni prireditelji so tla na prostoru za publiko potresli s slamo, gostinsko ponudbo pa postavili na traktorske prekucne prikolice. Ker je severni veter čedalje bolj rezal do kosti, je kuhano vino prijalo, tako da kljub mrazu debata ni ponehala. »Vse je ena a. Če bo čas dopuščal, bržkone grem v Planico,« je rekel Janez Čerpnjak iz Kruplivnika, ki rad spremlja skoke. »Končno so tudi naši imeli srečo,« je komentiral medaljo in naročil še eno rundo. Da je že to nedeljo dišalo po poletih izpod Ponc, torej ni nobenega dvoma.

Tudi na Pomurje.si.

Andrej Bedek

Najmlajši tekmovalec je bil desetletni Denis Mencigar iz Večeslavec: »Tukaj sem skakal že lani, zato me ni strah.« Osebni rekord mladega nadobudneža je 19 metrov in pol.

Z alpskimi smučmi je možen tudi V-slog.

Po besedah organizatorjev si je nedeljsko tekmo v skokih na Pertoči ogledalo okoli 1500 ljudi.

Fotografije Nataša Juhnov

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 20

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Sirup

Ker majhni otroci težje požrejo tablete ali kapsule, dobijo zdravila v obliki tekočin. V Sloveniji jim pravimo sirup, uradni izraz pa je bolj zapleten – suspenzija. Uporablja se proti kašlju, vročini ali na primer kot antibiotik in se predpiše na žličke. Je zanimivih pisanih barv, zelo sladek in ima okus po sadju. Otroci ga imajo zaradi okusa običajno radi, vendar se je treba strogo držati pravil, če gre za zdravilo. Sirup pa je skoncentrirana tekočina z veliko sladkorja, ki se dobi s kuhanjem sadja, zelišč, poznamo pa tudi javorjev sirup. Te sirupe zmešamo z vodo in dobimo napitek ali jih prelijemo čez desert. Gumpiča je nekoč zamikal sladek okus sirupa, in ker ni bil pazljiv, se je prilepil na lepljiv zamašek.

Angleški jezik: syrup (sirap)
Nemški jezik: der Sirup (der sirup)
Madžarski jezik: szirup (sirup)
Španski jezik: jarabe (harabe)
Italijanski jezik: il sciróppo (il širopo)
Francoski jezik: le sirop (le siro)
Esperanto: siropo (siropo)

Prevode besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

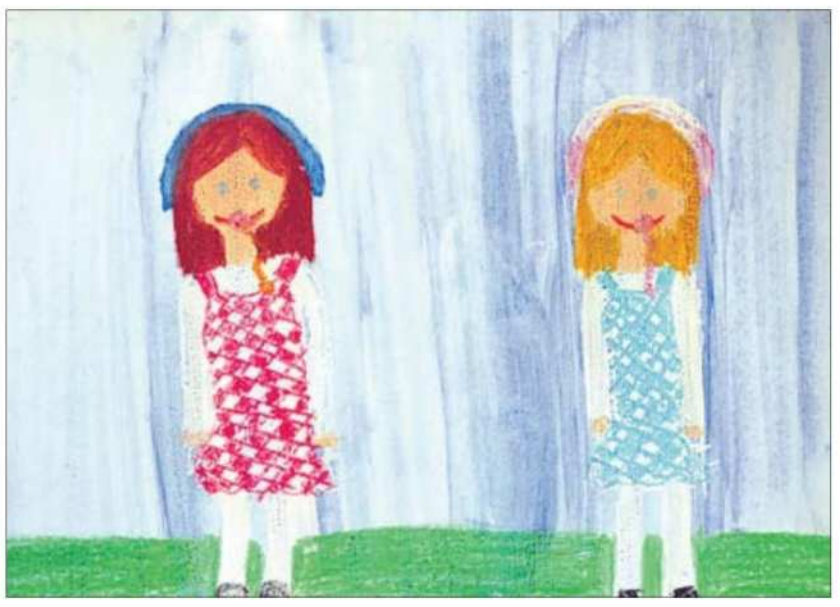

Deklici z dudo, Tina Sovič, 4. a, OŠ Križevci pri Ljutomeru

Pust zakrivljenih ust in veselega nasmeha

Koliko veselja med otroki lahko naredi pust! Na pustni torek pustne norčije in pustne zabave dosežejo vrhunec. Skrbne priprave pa se začnejo vsaj kakšen teden prej, v soboto pa je za pustne šeme na različnih pustovanjih od Murske Sobote, Moravskih Toplic do drugih krajev prva generalka, da bodo v torek po vrtcih, šolah in potem doma ali na obisku pri dedkih in babicah zaživele v svojih barvah in vlogah.

To je čas, ko otroci postanejo junaki ali junakinje, ki jih občudujejo v pravljicah, risankah in filmih. Zato so lahko na rajanjih in pustovanjih princeske, kraljične ali kakšne fine dame z lepimi oblekicami in pričeskami ali kakšne nagajive Pike Nogavičke, fantom pa se končno uresničijo sanje, da so najmočnejši na svetu – batmani, nindže želve, spidermani in druga oborožena sila, ki lahko reši svet. Redko pa med maškarami dandanes najdemo kavboje ali indijance, Rdečo kapico, kuharja ... Živalski liki, kot so muce, miške, tigri, pa so tako ali tako brezčasni.

To otroško veselje in norčavost sta nalezljiva, da se še kateri od staršev odloči, da bo pomagal preganjati zimo – nadene si lasuljo, nariše brke ali mu zrastejo ušesa in rep. Zvečer pa naše male maškare od utrujenosti sladko zaspijo. In sanjajo o gradovih, reševanju sveta pred nepridipravi in sladkih krofih z marmelado na sredini.

A. N. R. R.

Fotografija Bojana Benkovič

Kralj (Matjaž Benkovič Flisar) in njegova izbranka (Lejla Nelly Gonzalez Willy) sta zaplesala kraljevske plese, kakršne plešejo na angleškem dvoru.

Fotografija Jure Zauneker

Klovn – vesel ali žalosten – je bil vedno in je še priljubljena in aktualna maska.

Pisana in vesela druščina Pika Nogavička, gusar, zajček in policist. Ali še kdo manjka?

Fotografija Jure Zauneker

Pust hrust

Nekega dne sta prijatelj medved Janez in prijateljica miška Milena opazila plakat. Na njem je pisalo: Pust čez dva dni. Dogovorila sta se, da si bosta naredila kostume. Poiskala sta svari in se lotila dela. Janez je našel veliko stvari in si naredil kostum. Našel je tudi stare čevlje. Milena si je kostum narisala, ga izrezala in sešila.

Ko je bil dan za pustovanje, sta se srečala pred Mileninimi vrati. Milena je Janeza prva pohvalila: »Najlepši mušketir na svetu si.« Janez pa je takoj rekel: »Tudi ti si najlepša princeska na svetu in še krona se ti blešči.« Povabil jo je na pustovanje. Tam so bili tudi drugi prijatelji. Vsak je bil nekaj drugega. Bili so vesoljci, škrati, čarovnice, klovni, škatlice, Ostržek, dimnikar, kuhar in zdaj sta prišla še mušketir in princesa. Priredili so igro za najlepšo maškaro. Najlepša maškara je bila Milena. Dobila je nagrado in jo razdelila vsem enako. Kmalu je bilo pustovanja konec. Janez in Milena sta odšla domov. Pojedla sta večerjo in odšla spat.

Tako se je dogajalo vsako leto in vedno sta se Milena in Janez oblekla v drugo maškaro.

Zala Janža, 3. a, OŠ Beltinci

Pust

Pust spet nagaja in
z nami raja.
Vsi našemljeni smo
in lepo opremljeni.

Krofe slastne jemo,
potem pa po hišah gremo:
gusarji, vitezi, kraljice,
indijanci, kavbojci, ptice.

Pisane, krasne,
vesele in glasne,
takšne so maškare naše.
Veseli obrazi načičkanih hlač!

Jaka Godec, 6. b, OŠ Križevci pri Ljutomeru

Prispevke pošiljajte po elektronski pošti: nana.rr@vestnik.si ali po pošti: Vestnik, za Barve otroštva, Ul. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Otroci berejo za Ostržka

Fotografija Ivan Kavaš

Otroci imajo radi zgodbice, in če jim jih znamo približati, bodo vzljubili tudi knjige in branje. Najprej jih navdušujejo slikanice, potem posegajo po nekoliko debelejših knjigah z ilustracijami, kasneje pa jih v svoje zgodbe potegnejo dogodivščine vse do bolj debelih bukel. Tudi v ljutomerskem vrtcu se zavedajo, kako pomembno je, da otroke in njihove družine zgodaj spodbujajo k branju. Zato imajo pripravljene knjižne nahrbtnike, knjižne kotičke, obiskujejo knjižnico in so vključeni v akcijo Bralni Ostržek za predšolsko bralno značko. Otroci čez leto pridno berejo knjige, pripovedujejo zgodbe in na koncu pripravijo za male bralce slovesnost v Domu kulture. Letos so na prireditev povabili ilustratorko Karmen Smodiš, ki je otrokom pripovedovala, kako nastajajo ilustracije in kako s tem zgodbe oživijo. Domov pa so vsi odšli s knjigo, ki skriva novo zanimivo zgodbo. A. N. R. R.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 21

Namizni tenis

Bojan Roposa prvič članski državni prvak

V polfinalu premagal Gregorja Zafoštnika, v finalu Mitjo Horvata

Na 20. državnem članskem prvenstvu za posameznike in dvojice v Ljubljani je nastopilo 118 igralcev in igralk iz 26 klubov, med njimi tudi 12 Pomurcev. Ti so bili izredno uspešni, saj so dobili sedem medalj in najpomembnejši naslov med člani. To je prvič uspelo Bojanu Roposi, ki je v polfinalu premagal državnega reprezentanta Zafoštnika (4 : 0), v finalu pa trikratnega državnega prvaka in klubskega soigralca Mitjo Horvata (4 : 3). S tem je dosegel svoj največji uspeh v članski konkurenci. »Na prvenstvu sem zares igral zelo dobro in zelo sem vesel, da sem osvojil naslov prvaka. Res mi je vse uspevalo. Ponosen sem, da sem državni prvak, kajti s tem naslovom se zaenkrat ne more pohvaliti veliko igralcev. Mislim, da poleg mene le še pet,« je bil zadovoljen nekoliko presenetljivi državni prvak Bojan Roposa. Tretje mesto je zasedel Jan Žibrat, ki je v polfinalu izgubil s Horvatom (1 : 4). Med osmerico se je uvrstil Dominik Škraban, med najboljših 16 pa Gregor Kocuvan in Gorazd Horvat.

V dvojicah sta naslov podprvakov osvojila Žibrat-Kocuvan, ki sta v finalu izgubila z dvojico z Mute Slodej-Jamšek (1 : 3), v polfinalu pa premagala dvakratne državne prvake, dvojico Horvat-Plohl (3 : 0). Lanska finalista, dvojica Roposa-Škraban, sta se uvrstila med osmerico, med najboljših 16 pa dvojica G. Horvat-Pelcar. V mešanih dvojicah je Žibrat skupaj s Fajmutovo z Raven zasedel drugo mesto; v finalu sta izgubila z ljubljansko dvojico Golavšek-Tomazini (1 : 3). Škraban je bil skupaj z Verdinkovo iz Logatca tretji.

Na mednarodnem mladinskem in kadetskem prvenstvu Italije v Lignanu je nastopilo več kot 150 igralcev in igralk iz 19 držav. Za slovensko reprezentanco je pri mladinkah nastopila Staša Matis, pri kadetih pa Patrik Sukič, Mario Kolbl in Iztok Dolamič. Slovenski kadeti so igrali zelo dobro, saj so ekipno zasedli peto mesto. Po treh zmagah so v četrtfinalu izgubili z zmagovalno reprezentanco Hongkonga (0 : 3). V posamični konkurenci je bil odličen Patrik Sukič, ki se je po štirih zmagah uvrstil v osmino finala. Tam je premagal Slovaka Turcona (3 : 2) in v četrtfinalu Nemca Qi Dana (3 : 2). Šele v polfinalu je izgubil s Hungom iz Hongkonga (1 : 3) in zasedel tretje mesto, kar je njegov največji mednarodni uspeh med kadeti. Kolbl se je uvrstil v finalno skupino. Tudi v dvojicah sta dosegla lep uspeh Sukič-Kolbl z uvrstitvijo med osmerico, potem pa sta izgubila s slovaško dvojico Turcon-Vlacuska (1 : 3).

Fotografija Nataša Juhnov

Bojan Roposa je blestel.

Poraz Keme v Bratislavi

Nadaljuje se končnica v srednjeevropski super ligi za člane, kjer igra Kema iz Puconec za uvrstitev od sedmega do devetega mesta. Po dveh porazih s Stockeraumom iz Avstrije so v predzadnji tekmi gostovali v Bratislavi. Povprečna ekipa Rače jih je prepričljivo premagala in tako imajo v povratnem srečanju doma malo možnosti za ugodnejši skupni izid. Dobro so začeli po uvodni igri dvojic, potem pa je uspel zmagati le Bojan Roposa proti Lelkešu. Druga dva, Mitja Horvat in Dominik Škraban, sta uspela osvojiti le po kakšen niz. Kaže, da si Pucončani še niso opomogli od nesrečnega poraza v Mariboru.

Rača Bratislava – Kema Puconci 6 : 2 (Slovačik-Šereda – Roposa-Škraban 1 : 3, Lelkeš – Horvat 3 : 2, Slovačik – Roposa 3 : 1, Šereda – Škraban 3 : 0, Lelkeš – Roposa 2 : 3, Šereda – Horvat 3 : 1, Slovačik – Škraban 3 : 1, Šereda – Roposa 3 : 2).

Mirko Unger

Sobočani začeli s porazom

Fotografija Milan Jerše

V prostorih ŠD Radenska Pomgrad v Murski Soboti je bilo srečanje 1. kola slovenskega pokala v šahu. Domača ekipa se je pomerila s šahisti iz Podpeči in izgubila z minimalnim izidom 1,5 : 2,5. Dvoboj je odločila partija na zadnji deski. Posamezni izidi: Tomislav Gruškovnjak – Jure Zorko remi, Denis Gjuran – Marjan Črepan remi, Jernej Buzeti – Jan Gombač remi, Matej Titan – Jernej Šivic 0 : 1. Na fotografiji z desne: Tomislav Gruškovnjak, Denis Gjuran, Jernej Buzeti in Matej Titan. M. J.

Spodbudni izidi z 9. Grand Prixa Žalec

Izvrstni nastopi Pomurcev

Prednjačili so tekmovalci Karate kluba Radenci

Na mednarodnem turnirju za pokal Žalca v karateju je sodeloval 401 tekmovalec iz 54 klubov in petih držav. Na njem so se še posebej izkazali tudi mladi pomurski tekmovalci, ki so dosegli izvrstne rezultate. To velja v prvi vrsti za Karate klub Radenci, saj so dobili v borbah po tri zlate in srebrne medalje.

Zmagovalci so postali: mlajši dečko Sani Skotnik (do 30 kg), starejša deklica Tjaša Stanek (do 50 kg) in mladinec Filip Španbauer (do 68 kg). S prvim mestom se jim je pridružila tudi starejša deklica Kaja Casar (do 40 kg) iz KK M. Sobota. Drugi so bili mlajši dečko Matevž Jurinec (nad 35 kg), mlajša deklica Eva Jurinec (do 30 kg) in mladinec Marko Tkaučič (do 57 kg), vsi KK Radenci, ter kadetinja Silvija Rajnar (do 54 kg) in dečko Vid Veren Hochstetter (do 35 kg), oba KK M. Sobota. Bronastega odličja pa so se veselili: malček Nejc Nemec (do 30 kg), starejša deklica Melisa Novak (do 45 kg) in kadet Sebastijan Koltaji (do 63 kg), vsi KK M. Sobota, ter mladinka Staša Kralj (nad 59 kg), KK G. Radgona.

Tudi v katah je bera odličij velika. Zlata medalja je pripadla ekipi kadetinj KK M. Sobota (Silvija Rajnar, Saša Črnko, Kaja Časar) in njihovi ekipi starejših deklic (Melisa Novak, Fiona Zečiri, Kaja Casar), srebrna ekipi mlajših dečkov (Niko Kocet, Vid Veren Hochstetter, Jasmin Fras) in ekipi kadetov KK M. Sobota (Igor Kuzmič, Sebastijan Koltaji, An Šiplič), bronasta pa starejši deklici Kaji Casar in kadetinji Silviji Rajnar (obe KK M. Sobota), mladinki Doroteji Mauko in Nini Šenekar, mladincu Venu Saši Grujiću, kadetu Tadeju Mauku in veteranu Borisu Mauku, vsi KK G. Radgona.

Milan Jerše

teden v številkah

Kolesarstvo

33. enodnevna dirka po Furlaniji na 187 km (21 ekip): 1. Jose Serpa Perez (Kolumbija), 5. Simon Špilak (Lampre) +0:08. V nedeljo se je s prvo etapo začela 69. dirka Pariz–Nica. 1307 km dolga »Dirka proti soncu« ima osem etap. V prvi je zmagal Belgijec De Gendt, v glavnini pa je bil z istim časom Simon Špilak 56. (M. J.)

Rokoborba

VN Madžarske v Sombotelu, člani do 74 kg, 1. kolo: Jure Kuhar (Slovenija) – Ivo Žugaj (Hrvaška) 1 : 3. S tem je naš tekmovalec izpadel iz nadaljnjega tekmovanja.

Mednarodni turnir, Koprivnica (350 tekmovalcev iz sedmih držav), ml. dečki: 1. Aljaž Zadravec (RD Sobota) v svoji kategoriji. (M. J.)

Strelstvo

Športne igre lendavske občine: 1. Mladi 3145, 2. Varstroj 2895, 3. Upokojenci 2781; posamično: 1. Stanislav Zver 1053, 2. Franc Duh 1047, 3. Dominik Zver (vsi Mladi) 1045. Članice: 1. DOŠ Lendava 1694, 2. Policija 1151, 3. Elmont 595; posamično: 1. Sandra Legenič (Mladi) 663, 2. Vanja Kukovec (Policija) 623, 3. Marjetka Graj (DOŠ) 603. (F. H. M.)

Tenis

Odprt turnir dečkov do 16 let v Ljubljani 1. kolo: Marino Kegl (TK Jakopina) – Miha Povhe (Krško) 4 : 6, 6 : 1, 6 : 2; 2. kolo: Kegl – Aleš Germič (ŽTK MB), 6 : 2, 6 : 2; četrtfinale: Kegl – Maks Tekavec (TK Max LJ) 0 : 6, 3 : 6. (M. J.)

Lokostrelstvo

DP osnovnih šol, Kamnik: 1. OŠ Ivana Cankarja Ljutomer; posamično: 2. Teo Makoter (7. do 9. razred) in Matija Režonja (4. do 6. razred), 5. Dejan Perčič (7. do 9. razred). (M. J.)

Judo

Kadetski turnir za evropski pokal, Zagreb (548 tekmovalcev iz 24 držav), do 63 kg: 16. do 32. Melita Gönc (KBV Lendava).

Mednarodni turnir, Gleisdorf v Avstriji (392 tekmovalcev) – U-9: 1. Val Galof (do 29 kg) in Jakob Cirkvenčič (do 28 kg); U-11: 5. Žan Novak (do 33 kg); U-13: 1. Aleksander Ferenčak (do 45 kg), 2. Liam Galof (do 50 kg), 5. Tilen Jurkovič (do 50 kg); U-15: 1. Aleks Morčič (nad 90 kg). (F. B., M. J.)

Badminton

Mednarodno tekmovanje, Zg. Kungota (170 tekmovalcev iz štirih držav) – U-13: 9. do 16. Marko Bajs; U-15: 9. do 16. Luka Miletič; dvojice: 5. do 8. Luka Miletič-Aljaž Ferk (BK Branik); U-17: 3. do 4. Bianca Žitnik, vsi BK Mladost Lendava.

Klubski turnir – U-9: Tia Mate in David Jožef Horvath; U-11: Noemi Vegi in Niko Denša; U-13: Tadeja Bogar in Ajet Džemaili. (F. B.)

Košarka

20. krog italijanske lige, članice: Familio Schio – Benetke 93 : 53 (Jokićeva 10).

17. krog 2. lige vzhod: Radenska Creativ Sobota – Calcit Mavrica 87 : 59 (20 : 15, 22 : 11, 19 : 18, 26 : 15). Najboljši strelci: Jakara 20, Novak 17, Juteršnik 14 in Ribič 12. 18. krog: Vrani Vransko – Radenska Creativ Sobota 64 : 77 (13 : 21, 17 : 21, 21 : 24, 13 : 11).

8. krog 1. B-lige – mladinke: Tolmin – Pomurje 29 : 109 (Rebrica 28, Samec in Juteršnik po 17); 7. krog: Pomurje – Kranjska Gora 67 : 52 (Juteršnik 18, Dora 13, Aleksieva 12); 6. krog: Pomurje – Tolmin 100 : 25 (Dora 25, Samec in Rebrica po 17). 10. krog 1. SKL – kadetinje: Pomurje – Domžale 42 : 51 (Dora 16).

14. krog pomurske lige: G. Petrovci – PŠK Ljutomer II 51 : 65, G. Radgona – Beltinci 73 : 65, Sobota – PŠK Ljutomer I 80 : 59, Sv. Ana – Paloma 41 : 90. Vrstni red: PŠK Ljutomer I 23, PŠK Ljutomer II 21, Sobota 21, . (T. G., M. J.)

Rokomet

20. krog poljske super lige: Wisla Plock – Niela Wograwiec 34 : 25 (Boštjan Kavaš 2).

1. B-liga (ž): Millennium – Polje 26 : 32 (Rajh 7, Šijanec 5). 2. krog končnice 2. lige (m) za 9. do 12. mesto: Aleš Praznik – Arcont Radgona 32 : 33 (B. Žinkovič 8, J. Kotnik 6, A. Žunič 5). (T. G., M. J., N. K.)

Šah

Pomursko upokojensko prvenstvo, M. Sobota (16 igralcev): 1. Janko Brunčič 7,5, 2. Zvonko Lovrenčič (oba Ljutomer) 7, 3. Bogdan Hari 6,5, 4. Štefan Režonja, 5. Jože Glavač, oba po 6.

Konectedenski turnir ŠD Radenska Pomgrad, V. Polana (54 igralcev): 1. Darko Supančič, 2. Miran Zupe (oba MB), 3. Boris Kovač, vsi po 7,5, 4. Jernej Skuhala, 5. Boris Markoja, oba po 7, 6. Lea Števanec, 7. Matej Grah, 8. Igor Kos, 9. Mitja Kovač, 10. Nino Cmor, vsi po 6.

Mesečni mladinski turnir ŠD Radenska Pomgrad: Lucija Kadiš in Jaka Meglič po 3,5, Fabijan Marič Vild 2. (M. J.)

Modelarstvo

7. tekma Društva modelarjev Pomurja za slovenski pokal (37 tekmovalcev), F1A, člani: 1. Roland Koglot (Šempeter), 4. Boris Ouček (DPM), 5. Boštjan Bagari (AK MS); mladinci: 1. Luka Biteznik (N. Gorica), 2. Črt Šiftar (Štart Polana), 3. Andrej Ouček (DMP). F1H: 1. David Kovačič, 4. Nino Žalig, 5. Tomaž Benko (vsi DMP). (T. G.)

Atletika

DP v dvoranskem mnogoboju, Sl. Bistrica, pionirji U-16: 3. Nino Celec (AK Panvita) 2476 točk. (M. J.)

Pikado

Prvi odprti turnir Tuša v Lendavi (41 igralcev) 501 DO: 1. Mitja Habjan (Ena zvezda Hoče), 2. Ladislav Vörös (Torcida Lakoš), 3. Sašo Vutek (Friends team), 4. Peter Antolin (Maži bar), 5. Marjan Hamer (Radenci). Lucky Looser 301 DO: 1. Davor Horvat, 2. Aleksander Tašner, 3. Janko Horvat.

13. krog B-lige vzhod: Bar Ring – Škorpijon 17 : 0, Ena zvezda – Alcapone 11 : 6, Jack bar – Majolka 9 : 8, Pinocchio – Panters 11 : 6. Vrstni red: Ena zvezda 33, Bar Ring 30, Alcapone 29.

11. krog lendavske lige: Torcida – Minutka II 16 : 0, Minutka I – Kvatro Gal 1 : 15, Bar Nika – Tiffany 12 : 4. Vrstni red: Torcida 18, Kvatro Gal 15, Bar Nika 13.

17. krog pomurske lige: Dokležovje – Maži bar I 11 : 14, AC Kuhar – Pajdaši 19 : 6, Čarne vrane – Picolo 7 : 18, F1 Pajek – Viktorija 25 : 0, Maži bar II – Osa 7 : 17. Vrstni red: Picolo in Maži bar po 30, Osa 26. (T. G.)

21. krog občinske lige Križevci za prvaka: Coctail bar – Bar Spomin 7 : 3, Jorstik – Boosters 2 : 8, Bar Baza – Naš ovinek 3 : 7. Vrstni red: Boosters 24, Gabrijelov barček 20, Jorstik 19. Za obstanek: Avto Frč – Kalinovjak 8 : 2. Vrstni red: Boreški veterani 19, Living Room I in II ter Berkovci po 14. (M. J., F. H. M., T. G.)

Bovling

13. krog lendavske lige: Igor Šendlinger 458, Franc Tomažič 449, Boštjan Virag 435, Dušan Radakovič 428, Boštjan Hac 418; skupno: 1. Dušan Radakovič 5463, 2. Boštjan Virag 5342, 3. Franc Tomažič 5211, 4. Geza Gömböš 4988, 5. Tibor Könye 4985. (F. H. M.)

Namizni tenis

18. krog rekreativne lige ŠZ Puconci: Čobi bar Beltinci – Spin M. Nedelja 7 : 3, Jelenov hram – Kema mladi 6 : 4, Kema veterani – Sobota veterani 4 : 6, Animus Markišavci – Polana 3 : 7, Meho Bakovci – Live bonus Lendava (16. krog) 3 : 7. Vrstni red: Sobota veterani 34, Kema veterani 29, Jelenov hram 26. (M. J.)

Invalidski šport

3. kolo DP v kegljanju za paraplegike, Ravne na Koroškem: 5. Društvo paraplegikov Pomurja; posamično: 2. Marta Janežič. (T. G.)

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 22

Volilni občni zbor ŠD Radenska Pomgrad

Ludvik Titan novi predsednik

Častni člani Bolčič (posthumno), Kos in Režonja

Uvodoma je dosedanji predsednik Franc Kramar, ki je 12 let uspešno vodil društvo, posebej pozdravil najstarejšega in častnega člana Aleksandra Čisarja. Poudaril je, da je bil v celoti uresničen program dela, za kar gre zahvala vsem aktivnim članom, pa tudi razmere za delovanje so se z urejenimi klubskimi prostori izboljšale. To je

Fotografija Nataša Juhnov

Ludvik Titan, novi predsednik ŠD Radenska Pomgrad

med drugim pripomoglo k osvojitvi naslova najboljšega kluba ŠZS za leto 2010. Prav tako so od Športne zveze Murska Sobota dobili priznanje za drugo mesto med ekipnimi športi.

Med pomembnejšimi dosežki posameznikov je pet naslovov državnih prvakov. Med osnovnošolci do 12 let je to uspelo Jerneju Skuhali, v počasnem in pospešenem šahu Borisu Markoji, v pospešenem šahu do 14 let Barbari Skuhala in Sari Vombek kot srednješolski prvakinji. Poleg tega je bil Boris Markoja v konkurenci do 12 let tretji na prvenstvu EU. V ekipnih konkurencah se na državnih prvenstvih ponašajo s prvim mestom pri mladinkah v pospešenem šahu in drugim mestom v klubski kadetski ligi pri fantih ter na državnem mladinskem prvenstvu. Velik uspeh je tudi tretje mesto članov v državni ligi. Boris Markoja se je uvrstil v prvo kategorijo, Tomislav Gruškovnjak pa je dosegel še tretji bal za mednarodnega mojstra. Boris Kovač je prejel kot zaslužni učitelj SŠŠ bronasto plaketo ŠZS, Alojz Kos pa plaketo Športne zveze Murska Sobota. K dobrim izidom je nedvomno prispevala tudi srednja šahovska šola.

Tajnik društva Igor Kos je podal finančno poročilo. Saldo ob koncu leta je znašal 3.700 evrov. Po poslovanju z izgubo v preteklih dveh letih je zopet ustvarjen soliden presežek sredstev. Razočaranje pa predstavlja ponovno zmanjšanje sredstev mestne občine, saj naj bi v primerjavi z letom 2008 v dveh letih izgubili kar 40 odstotkov sredstev, kar je posledica manj denarja športnim klubom na podlagi javnega razpisa.

Program dela za letošnje leto je že ustaljen, novembra pa bodo obhajali jubilej, 75 let od ustanovitve šahovskega kluba v Murski Soboti, ki ga bodo zaznamovali z izdajo brošure in organizacijo večjega mednarodnega turnirja. Članska ekipa pa je pridobila pravico nastopa na evropskem klubskem prvenstvu, ki bo jeseni v Rogaški Slatini.

V nadaljevanju so naziv častnega člana podelili Božidarju Bolčiču (posthumno), Alojzu Kosu in Štefanu Režonji. Izvolili so tudi nove člane upravnega odbora in za predsednika Ludvika Titana, ki je posebej omenil, da bo ponovitev dosedanjih dosežkov v prihodnje težko ponoviti. Prizadevali si bodo, da bo društvo še naprej najboljše v državi. Po njegovih besedah ostaja še naprej prednostna naloga delo z mladimi in večja prepoznavnost šaha v javnosti.

Milan Jerše

Nogometna šola Mure 05

Murini naraščajniki

Vodenje šole prevzel Boris Štivan – Cilj je imeti čim več mladih reprezentantov

Fotografija Jure Zauneker

V nogometni šoli Mure 05 trenira kar 125 mladih nadobudnežev.

Prekaljen nogometni trener Boris Štivan je nedavno prevzel vodenje nogometne šole Mure 05. V klubu delujejo vse selekcije od U-6 do U-18, razen selekcij U-9 in U-13. »Ena prvih nalog je, da vzpostavimo tudi te selekcije,« je dejal Štivan. Pod budnim očesom osmih trenerjev trenira kar 125 nogometnih nadobudnežev.

»V preteklosti je bila žal Mura na slabem glasu, upam pa, da bomo to spremenili,« si želi izkušen nogometni strokovnjak. Težave so bile predvsem finančne, primanjkovalo pa je tudi koordinacije. Štivan je prepričan, da gre poslej vse lahko le navzgor. Govori odkrito: »Brez vztrajnosti staršev bi Murina šola najbrž propadla.« Delovanje šole je omogočeno s plačevanjem vadnine, ideja pa je, da bi imela šola svojega generalnega pokrovitelja.

Murini naraščajniki se na različnih turnirjih suvereno kosajo z vrstniki iz nogometno razvitejših okolij. »Posebej smo ponosni na selekcijo U-12, ki je na zadnjem turnirju recimo brez težav igrala in zmagovala proti Mariboru in hrvaškemu Slavenu Belupu.« Cilj nogometne šole Mure 05 je po besedah sogovornika »imeti čim več reprezentantov v mlajših selekcijah«. Trener Štivan je poudaril, da je v nogometni šoli Mure 05 veliko nogometašev, ki bi lahko šli po poti Mitje in Andreja Lotriča, Erika Janže in Žige Kousa, ki so že oblekli dres reprezentančnih mlajših ekip. »Vse, ki jih zanima nogomet, pozivam, predvsem pa otroke, rojene leta 2004 in 2005, da se v prihodnjih dneh oglasijo na naših treningih, ki potekajo v torek in četrtek v telovadnici tretje soboške devetletke, kjer bodo dobili vse potrebne informacije,« je še pristavil vodja Murine nogometne šole.

Tudi na Pomurje.si.

Andrej Bedek

Šesti krog za odbojkarskega prvaka

Sobočani znova ugnali Salonit

Odbojkarji Panvite Galexa v soboto z Blejci

Športna dvorana v Kanalu, 250 gledalcev, sodnika: Globačnik (Topolšica) in Melavc (Šempeter).

Salonit Anhovo: Paravan, Kovacs, J. Kovačič, Bektašević, A. Kovačič, Paliska, Dos Santos, Angel, Savičić, Krivec, Orel, Mijatovič, Šabec.

Panvita Galex: Ajlec, Zupanc, Pavlović, Mijalković, Kerec, Žitnik, Marič, Horvat, Flisar, Novak, Tot, Hrastovec.

Igralci Salonita se očitno ne morejo znebiti kompleksa, imenovanega Panvita Galex. Potem ko so jim velike težave povzročali že lani, so jih Sobočani tudi tokrat gladko premagali s 3 : 0 (20, 25, 16).

Že uvodni niz je bil v znamenju Sobočanov, ki so ob prvem tehničnem odmoru vodili z 8 : 4, ob drugem z 18 : 15, zbrano pa so igrali tudi v končnici. V drugem nizu so domačini zaigrali bolje, ves čas so vodili, a v končnici so popustili. Po vodstvu s 23 : 20 so gostom z napakami dovolili štiri točke zapored. Prve zaključne žoge Sobočani niso izkoristili, ampak jim je to uspelo šele v tretjem poskusu. Izgubljeni niz je igralce Salonita povsem potrl, zato so igralci Panvite Galexa zagospodarili na igrišču in brez večjih težav prišli do zaslužene zmage. Preostala izida: Marchiol Vodi – UKO Kropa 3 : 2, ACH Volley – Calcit Volleyball 3 : 1. Sinočnji 7. krog: Calcit Volleyball – Panvita Galex.

ACH Volley	7	7	0	21 : 1	27
Panvita G.	6	3	3	13 : 11	14
Calcit	6	2	4	10 : 13	13
Salonit	7	2	5	7 : 17	12
Marchiol	6	3	3	11 : 14	9
Kropa	6	2	4	9 : 15	6

V soboto evropski ligaš

V Mursko Soboto prihaja blejski ACH Volley, ki je lani nastopal v finalu lige prvakov. Blejci v srednjeevropski ligi nimajo tekmeca, v domačem prvenstvu pa zanesljivo vodijo. V soboto ob 19. uri se bodo z njimi pomerili odbojkarji Panvite Galexa. Gre za obračun, ki ga nikakor ne kaže zamuditi! Naj športna dvorana OŠ I poka po šivih! Vstopnice si lahko zagotovite v predprodaji v Kavarni Maximo in recepciji za bovling v Party Maxu, Unisexu, Spaček baru, Kratochwillu, Oštariji Kamenšnica in Čobi baru Beltinci. Po tekmi bo After Party v Party Maxu.

Tesen poraz Sobočank

18. krog 2. DOL (ž): Kostmann Sl. Gradec – Kema Puconci 0 : 3 (-20, -22, -14; Sakovič 18, Franko in Borko po 11), Ankaran Hrvatini – DŠR M. Sobota 3 : 2 (-22, 23, 10, -23, 14). Vodi Kema Puconci (53) pred Grosupljem (40), DŠR M. Sobota (26) pa je šesto. 17. krog 3. DOL vzhod: Maribor II – Beltinci Panvita Galex 3 : 1 (18, 20, -20, 16). 2. krog 3. DOL vzhod (ž) za 9. mesto: ZM Ljutomer – Mežica 0 : 3 (-16, -23, -12).

Milan Jerše

Premoč ekipe 100+

Fotografija arhiv ŠZ Križevci

S sklepnim turnirjem ZOLMN-trojk na odboj ŠZ Križevci pri Ljutomeru se je končala že 11. zimska sezona dvoranskega nogometa. V finalu je zmagala ekipa 100+, druga je bila Top Finedika, tretja pa MK Novak. Najboljši strelec je bil s 15 zadetki Boštjan Žajdela (Top Finedika).
Na fotografiji zgornja vrsta: Simon Žitnik, Tomi Hodnik (najboljši igralec), spodaj: Marko Sovič, Tomaž Osterc in Aleš Petek. M. J.

Regijska strelska liga

Goran Maučec in Gederovci

Pri pionirkah najnatančnejša Tamara Černi

S finalnim 9. krogom so sklenili regijsko ligo s serijsko zračno puško. Izidi so bili naslednji: Gančani – Segrap Ljutomer 1042 : 945, Graničar Cankova – Dobrovnik Jezero 1071 : 987, Veterani MS – Bakovci 1042 : 1086, Gederovci – Strelec Andrejci 1078 : 1063, prost pa je bil Graničar Domajinci. Končni vrstni red: 1. Gederovci 24 točk, 2. Strelec Andrejci 22, 3. Bakovci 20, 4. Graničar Domajinci 18, 5. Graničar Cankova 16, 6. Gančani 14, 7. Dobrovnik Jezero 12, 8. Veterani MS 10, 9. Segrap Ljutomer 8.

V posamični konkurenci je slavil Goran Maučec (Bakovci) z 2917 krogi, sledijo: Robi Kous (Gederovci) 2898, Jože Terplan (Strelec Andrejci) 2894, Milan Kreft (Gederovci) 2886 in Jože Gergorič (Strelec Andrejci) 2874.

Na 6. turnirju regijske pionirske lige, ki je bilo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je zmagala ekipa Kovinarja Ormoža (533) pred Črenšovci I (519), Tišino I in Pomurko I (oboji po 516) ter Pomurko II (504). Pri pionirkah je bila najnatančnejša Tamara Černi (Gančani) s 176 krogi, Iva Sever (Pomurka) je bila s 175 krogi tretja, Nastja Ozvatič (Tišina) pa s krogom manj četrta. Še najboljši pionirji: Žan Tomažič (Ormož) 183, Žan Kelenc 181, Tadej Rojnik (oba Črenšovci) je bil s 176 krogi četrti, Simon Kreslin (Pomurka) pa peti (173).

M. J.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 23

Dvoranski nogomet

Mura 05, Turnišče in Gančani

Tretja faza tekmovanja Rad igram nogomet U-8 in U-10 – V slovenskem finalu kar tri pomurske ekipe

V telovadnici OŠ Turnišče sta v soboto potekala dva turnirja 3. faze Rad igram nogomet U-8.

Velik uspeh sta dosegli dve pomurski ekipi, Mura 05 in Turnišče, ki sta se kot zmagovalki skupin uvrstili v finale med štiri najboljše v Sloveniji.

Mladi »Muraši« so premagali NŠ Poli Drava z 8 : 0, Fram z 10 : 0 in Maribor s 6 : 2. Najboljši strelec: Tio Cipot, 8 zadetkov; najboljši igralec: Aljaž Žekš (oba Mura 05).

Mladi Turniščani pa so ugnali Žalec z 1 : 0 in Šmartno 1928 s 4 : 3 ter igrali neodločeno 0 : 0 z drugouvrščenimi Gančani. Ti so premagali Šmartno 1928 s 5 : 1 in izgubili z Žalcem (1 : 2). Najboljši strelec: Jure Vegič (Gančani), 3 zadetki; najboljši igralec: Leon Režonja (Turnišče). Nagrade so podeljevali predsednik MNZ Lendava Branko Gros, župan Občine Turnišče Slavko Režonja in član UO NK Turnišče Alojz Prša.

V finale štirih najboljših v Sloveniji se je uvrstila tudi ekipa U-10 NK Gančani, ki je zmagala na polfinalnem turnirju v Podčetrtku. Vsekakor gre za velik uspeh mladih nogometašev iz pokrajine ob Muri.

M. J.

Fotografija Nataša Juhnov

Utrinek s tekme Mura 05 – NŠ Poli Drava

21. krog 1. SNL

Drugi zaporedni poraz Nafte

Ljubljančani boljši od Lendavčanov, ki so sedmi

Stadion ŠRC Stožice v Ljubljani, 500 gledalcev, sodnik: Damir Skomina (Koper). Strelca: 1 : 0 Šokota (53), 2 : 0 Bešić (72), Rdeči karton: Rujević (85). Rumeni kartoni: Omladič, Andjelković, Rujević; Tomažič - Šeruga, Levačič, Caban, Prašnikar.

Olimpija: Botonjić, Jović, Ranić (Zeljkovič, 85), Andjelković, Omladič (Bešić, 45), Smiljanić (Rujevič, 58), Vršič, Šokota, Sretenović, Salkič, Radujko.

Nafta: Jozić, Matjašec, Lesjak (Idrizi, 78), Lazić, Tomažič - Šeruga, Ibraimi, Dvorančič (Prašnikar, 64), Levačič, Vinko (Jovanovič, 79), Caban, Vaš.

Nogometaši edinega pomurskega prvoligaša so še v drugo sklonjenih glav zapuščali zeleno nogometno površino. Tokrat jih je v Ljubljani premagala Olimpija, ki je v spomladanskem delu prvenstva še vedno neporaženo moštvo. Začetne minute srečanja so pripadle Lendavčanom. Nato so pobudo počasi prevzeli gostitelji in v 14. minuti je poskušal zadeti Omladič. Pri gostih je le dve minuti zatem zagrozil Vaš. Pri gostiteljih se je v napadu najbolj trudil pomurski rojak Dare Vršič. V okvir vrat sta nato še do odmora sprožila Jović in Šokota.

V nadaljevanju se je izid na semaforju spremenil že v 53. minuti. Po podaji Ranića je Šokota preigral še vratarja Jozića in žogo poslal v prazno mrežo. Po zadetku je tempo igre nekoliko upadel, a to ni preprečilo povišanja izida na končnih 2 : 0 v 72. minuti. V kazenskem prostoru se je žoga odbila do Vršiča, ki jo je nato lepo podal do Bešića, ta pa je brez oklevanja streljal in zadel v polno. Lendavčani so se trudili, da bi zid do konca tekme vsaj znižali, vendar je bila domača obramba vselej na pravem mestu.

Maribor	14	6	1	41 : 12	48
Domžale	11	5	5	29 : 16	38
Koper	10	3	8	32 : 27	33
Olimpija	7	6	8	28 : 26	27
Gorica	7	5	9	23 : 32	26
Rudar	6	7	8	33 : 34	25
Nafta	7	4	10	30 : 34	25
Triglav	6	6	9	21 : 36	24
Celje	5	7	9	27 : 35	22
Primorje	5	5	11	27 : 39	20

Prvi poraz Maribora

Preostali izidi: CM Celje – Rudar 1 : 0 (1 : 0), Luka Koper – Triglav 0 : 1 (0 : 1), Maribor – Hit Gorica 1 : 2 (1 : 2), Primorje – Domžale 0 : 0. Pari 22. kroga: Nafta – Domžale (sobota ob 16. uri), Rudar – Luka Koper, Hit Gorica – CM Celje, Olimpija – Maribor, Triglav Gorenjska – Primorje.

Feri Horvat M., Milan Jerše

16. krog 2. SNL

Za uvod hladen tuš v Dobu

Neuspešno gostovanje Mure 05 – Izključen Nino Kouter

Športni park Dob pri Domžalah, 200 gledalcev, sodnik: Matej Jug (Tolmin). Strelca: 1 : 0 Stanko (32), 2 : 0 Škof (73). Rdeči karton: Kouter (75). Rumeni kartoni: Škof; Lotrič, Horvat.

Roltek Dob: Vezirovič, Mirtič, Mešanović, Mohar, Konjenić, Škof, Kunstelj, Mitrakovič, Vuk (Gasior, 87), Stanko (Simič, 83), Avbelj.

Mura 05: Luk, Kous, Maruško, Ošlaj, E. Janža, Horvat, Kouter, J. Janža, Lotrič, Sprečo (Bencak, 63), Bohar.

Kljub veliki želji po uspehu so črnobeli pokleknili že v prvem krogu nadaljevanja prvenstva. Pri izidu 0 : 0 je imel v 26. minuti idealno priložnost za dosego zadetka Sprečo, ki se je po idealni globinski podaji Lotriča znašel sam pred domačimi vrati, vendar je z žogo zadel vratarja Vezirovića v nogo. Pred vodilnim zadetkom Doba pa je bil Lotrič grobo zrušen na robu kazenskega prostora domačinov, Sobočanom nenaklonjen sodnik Jug pa ni piskal. Gostitelji so po hitri akciji uspeli izigrati Murino obrambo, Vuk je z 10 metrov z leve strani zadel prečko, odbito žogo pa je Stanko poslal v mrežo. Drugi zadetek so domači dosegli v 73. minuti, ko je Škof po dolgi podaji s 14 metrov žogo potisnil mimo Luka. Za nameček je dve minuti zatem dobil rdeči karton Nino Kouter zaradi nešportne poteze nad nasprotnikom.

Interblock	8	6	2	25 : 13	30
B. krajina	7	6	3	31 : 20	27
Dravinja	7	6	3	21 : 15	27
Aluminij	7	5	4	27 : 17	26
Mura 05	6	2	8	20 : 24	20
Drava	5	4	6	21 : 25	19
Krško	5	4	7	13 : 17	19
Dob	4	4	7	21 : 26	19
Šenčur	4	4	7	26 : 31	16
Šmartno	3	3	10	21 : 39	12

Drugi izidi: Šmartno 1928 – Dravinja Kostroj 1 : 1 (1 : 1), Aluminij – Interblock 0 : 0, Bela krajina – Krško 3 : 3 (1 : 0), Garmin Šenčur – Labod Drava preloženo. Pari 17. kroga: Dravinja Kostroj – Mura 05, Bela krajina – Roltek Dob, Krško – Aluminij, IB Interblock – Garmin Šenčur, Labod Drava – Šmartno 1928.

Milan Jerše

EP v streljanju z zračnim orožjem

Daleč od pričakovanj

Brescia v Italiji je gostila najboljše strelce in strelke

Na sklepnem turnirju stare celine je nastopilo tudi pet Slovencev v članski in pet v mladinski konkurenci. Strelska zveza Slovenije je močno poostrila norme za nastop na evropskem prvenstvu, z letošnjimi tekmami pa sta si nastop v Lombardiji zagotovila tudi dva Pomurca, Robert Markoja (SD Štefana Kovača Turnišče) v članski in Mitja Černi (SD Gančani) v mladinski konkurenci. Izidi – zračna puška, člani: 1. Peter Sidi (Madžarska) 606,7 (596), 45. Robert Markoja 589. »Najbolj me je iztirilo, da sem tekmo začel z dvema deveticama, ki sta mi navkljub dobri pripravi povzročili dodatno napetost, tako da v nadaljevanju enostavno več nisem užival,« je po tekmi povedal razočaran Markoja. Ekipno: 1. Ukrajina 1780, 10. Slovenija 1772; mladinci: 42. Mitja Černi 578.

M. J.

Regions Cup

Dostojno predstavljati državo

Tekme bodo v Pomurju, to pa povečuje naše možnosti

Amaterska reprezentanca MNZ Murska Sobota si je z zmago med slovenskimi regijskimi reprezentancami priborila pravico sodelovanja na tekmovanju za Regions Cup v letošnji sezoni. Kot slovenski amaterski prvaki bodo predstavljali naš nogomet na evropskem tekmovanju amaterskih nogometnih reprezentanc.

Selektor reprezentance je pomurska nogometna legenda Bogdan Črnko. Tokrat so se nogometaši zbrali prvič, med kandidati pa je 25 igralcev, od katerih se bo izkristalizirala skupina osemnajstih. Na pripravah bodo odigrali dve ali tri srečanja, cilj pa je, da v prvi vrsti dostojno predstavljajo slovenski nogomet na mednarodnem prizorišču.

Tekmovanje v naši skupini bo trajalo od 5. do 9. aprila, in sicer v Pomurju. Igralo se bo v Veržeju in Križevcih na Goričkem, to pa povečuje naše možnosti, da se vmešamo v boj za vrh. V skupini s Slovenijo so še Makedonija, Izrael in Turčija, pot na Regions Cup pa vodi le zmagovalca skupine. O možnostih je odveč izgubljati besede, saj se ekipe med sabo ne poznajo in negotovost je morda še dodatna draž temu mednarodnemu tekmovanju amaterskih reprezentanc.

F. B.

Ženski nogomet

Priprave na Primorskem

V reprezentanci tudi Špurova, Tibautova, Vrablova in Zverova

Ženska nogometna reprezentanca Slovenije je imela pred bližnjimi kvalifikacijskimi tekmami za nastop na evropskem prvenstvu večdnevne priprave na Primorskem. Trenirala je na igriščih Bonifike v Kopru in v Dekanih, kjer so igralke testirale fizično pripravljenost pred pomembnimi srečanji. V tem času so odigrale tudi medsebojno tekmo. Selektor Darko Žižek je na priprave povabil tudi štiri igralke ŽNK Pomurje Beltinci. To so bile: Staša Špur, Tjaša Tibaut, Tanja Vrabel in Mateja Zver.

M. J.

Nogomet

Mitja Mörec z juga na sever

Sanjska premiera Jožeta Benka na Kitajskem

28-letni obrambni igralec in nekdanji slovenski reprezentant Mitja Mörec, ki je kariero začel v Muri, nazadnje pa je bil član grškega drugoligaša Panaitolikosa, je podpisal pogodbo na Danskem. Tam bo do konca sezone nosil dres enega od vodilnih danskih klubov Lyngby iz prestolnice Köbenhavn. Zanimivo je, da je Lyngby po osvojitvi danskega pokala leta 1990 igral prav proti Muri in jo izločil iz nadaljnjega tekmovanja v evropskem pokalu.

V svojem prvem nastopu za nov kitajski klub iz Wuhana se je z dvema zadetkoma izkazal vodilni strelec slovenske lige Jože Benko. Drugoligaško ekipo Yanbian so premagali z 2 : 0.

Prijateljski tekmi mladih reprezentanc U-18: Hrvaška – Slovenija 1 : 1, Slovenija – Hrvaška 0 : 1. V obeh srečanjih je igral tudi igralec Mure 05 Mitja Lotrič.

18. krog 1. SML: Mura 05 – Interblock 0 : 5 (0 : 2). Vodi CM Celje (41), 14. Mura 05 (12).

18. krog 1. SKL: Mura 05 – Interblock 0 : 0. Vodi Interblock (42), 6. Mura 05 (28).

18. krog U-14 vzhod: CM Celje – Tehnostroj Veržej 4 : 0 (3 : 0). Vodi Maribor (48), 9. Mura 05 (26), 12. Tehnostroj Veržej (11).

Mednarodni turnir U-10, Lenti, finale: Nafta – Sombotel 4 : 0, Nafta – Nagykanizsa 1 : 0.

Prijateljske tekme: Bistrica – Čarda 0 : 3 (Graj 2, Cipot), Mostje – Turnišče 2 : 4 (Gostan 2; D. Prša, Fuks, Köveš, Mujdrica), Hodoš – Tromejnik 0 : 7 (Radiković 3, Mihalič 2, Lepoša, Šnurer), Bogojina – Tišina 4 : 1 (Recek 2, Černela, Godvajs; Varga), Črenšovci – Lipa 3 : 3 (Virag 2, D. Horvat; Zver 2, Zadravec), Kapca – Hotiza 0 : 11 (Čurin in Vori po 3, Bažika in Antolin po 2, Kotnjek), Polana – Hotiza 3 : 5 (Žalik 3; Tibaut, Čurin, Kotnjek, Kranjec, Gjerkeš); Odranci – Ižakovci 8 : 2, Dobrovnik – Čentiba 2 : 3 (Somi, Kociper; Herceg, Berki, Plevel), Apače – Grad 0 : 3 (Krpič, Fujs, Bernjak), Šalovci – Tromejnik 2 : 6 (Štefanicki, Korpič; Čontala 2, Forjanič, Mešič, Suša, Bokan), Odranci – Ižakovci 8 : 2 (Gostan in Oluić po 2, Zelko, Tompa, Tkalec, Pejnovič; Kosi 2).

F. B., M. J., T. G., F. H. M.

Migaj raje z nami!
OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE – ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ
REGIJSKA PISARNA MORAVSKE TOPLICE
www.olympic.si

Sobota, 12. marca: 9. Jožefov pohod. Start ob 9.30 pred VGD Cankova. Organizator: ŠD Studenec Cankova. Informacije: 031 493 009 (Barbara) ali habot.barbara@gmail.com.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 24

besede mode

Praznovanje življenja

Moč barve govori v prid pomladno-poletni sezoni, ki prihaja. Kljub recesiji, ki nas noče kar čez noč zapustiti, je v modnih krogih mogoče začutiti željo po novem, svežem in močno izpovednem. Upanje je povezano z rdečo barvo, katere moč je v simboliki življenja, krvi in boja. Čas praznovanja življenja vsakega dneva je na pladnju mnogih blagovnih znamk. Ponudba je zares različna; skriva se v oblačilih romantičnega minimalizma, barvah sedemdesetih let in natančnih krojih, ki znajo poudariti posameznikovo osebnost.

Rdeča

V modnih smernicah rdeča barva morda ni bila toliko poudarjena, kot je sedaj v resnici zaželena. Rdeča preproga je bila samo eden izmed odrov, kjer smo videli resnično veliko prav živahno rdečih barvnih odtenkov. Sledili so tudi odtenki maline, robide in borovnice. Četudi nam rdeča ni všeč, se ji bomo prav težko izognili. Morda pa bomo lažje izbirali med toplimi odtenki rumene in oranžne. Slednja se skupaj z rdečo ni toliko pojavljala, saj so bili lansko pomladno in poletno oblačilno sezono pogostejši električno modri odtenki, kirurško zelena barva in barva lilij. Tokrat si ljudje očitno želimo barve. Neka sila nas vleče naprej in zdi se, da smo se resnično naveličali sive in črne; pa tudi vseh temnih odtenkov, ki jih vsaka zima prinaša.

Veseli vzorci

Zvončki in trobentice, mačice, vijolice pa tulipani in vsak popek, ki pokuka iz narave, so zares lep navdih. Pustimo domišljiji prosto pot. Poiščimo staro belo srajco in jo okrasimo, kakor najbolje znamo. Vsak nepravilen vbod bo deloval avtorsko. Slednje spada med največje teme prihajajoče pomladi. Vzemimo si toliko časa in prečistimo omaro tako, da bo pomladna garderoba zadihala. Na tak način bodo kombinacije oblačil kar same stopale pred oči, to pa pomeni, da jutranja telovadba po garderobni omari odpade. Takoj bomo zaznali, kaj spada skupaj in kaj si bomo oblekli glede na dogodke, ki se bodo zvrstili tistega dne.

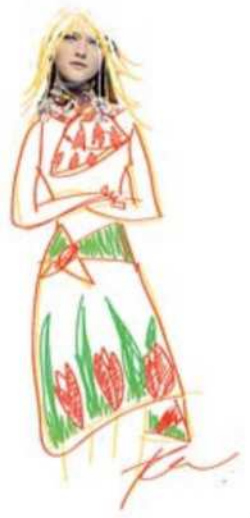

Lahkotni materiali

Tkanine določajo videz dogodka, zato jih skrbno izbirajmo. Če nam ni všeč volna, je nikar ne izberimo, čeprav vedno prinaša pridih luksuza. Svila in bombaž ponujata prijeten otip. Tudi džins ne ponuja tipičnega videza. Nekoliko več je ponudbe temno modrega japonskega denima, ki prav prijetno preseneča z enostavnostjo in prijetno širino krojev.

Vsak dan nam ni dan, temveč podarjen – sem nekje in nekoč prebrala. Življenje lahko praznujemo na različne načine in ne samo ob rojstnih dneh. Moda nam tokrat zares pomaga, saj ne dopušča nobenega depresivnega odtenka, ki bi zmotil pomladno harmonijo. Tokrat se še sence zdijo barvite.

Tatjana Kalamar Morales

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Zakaj postanejo zobje preobčutljivi

Občutljivost zob resda ne pripelje do izgube zob, a je potrebno določeno ukrepanje

Se vam je že pripetilo, da vas je ob pitju hladne, vroče ali sladke pijače ali samo ob vdihu hladnega zraka zaskelelo v zobeh? Raziskave kažejo, da stanje ni tako redko; pripeti se praktično slehernemu posamezniku vsaj enkrat v življenju. Ob tem navadno ne gre za običajen zobobol, ki bi bil posledica kariesa, zlomljenega zoba, manjkajoče zalivke ali luknje v zobu. S prej opisanim bolečim zobom na videz ni nič narobe. Pravimo, da gre za preobčutljivost zob. Nekdo lahko občuti zelo močno bolečino, spet drugega bo manj bolelo. Tudi število bolečih zob je lahko različno: lahko vas boli le en zob ali vsi.

Zakaj postanejo zobje preobčutljivi?

Strokovnjaki o možnih vzrokih razpravljajo in jih navajajo kar nekaj. K stanju lahko pripomore uporaba pretrde ščetke, ki poškoduje dlesni ter na ta način izpostavi del zobnega korena, ki ga imenujemo dentin. Če prideta z njim v neposreden stik hladna, vroča ali sladka pijača oziroma mrzel zrak, povzročita prej omenjeno bolečino. Kajenje ne obarva le zob, pač pa poškoduje tudi dlesni in prav tako povzroči preobčutljivost zob. To povzročita tudi hrana, ki vsebuje kisline, in pitje kislih napitkov, saj počasi raztapljata sklenino, s čimer izpostavita dentin. Pomemben faktor je tudi starost, saj z leti pride do odstopanja dlesni, poleg tega pa je več poškodb na zobeh oziroma obzobnem tkivu.

Kako ravnamo s preobčutljivimi zobmi?

Občutljivost zob resda ne pripelje neposredno do izgube zob, a je potrebno določeno ukrepanje, ki ublaži bolečino in prepreči ponovitev težav. V lekarnah vam svetujemo uporabo zobne paste, ki je namenjena preobčutljivim zobem. Paste ne priporočamo otrokom in mladostnikom, mlajšim od 12 let. Občutljivost zob se pri mlečnih zobeh zanimivo ne pojavlja. Ob čiščenju zob in izpiranju ustne votline s to pasto uporabite minimalno količino vode, da tako povečate njen učinek. Zobe čistite vsaj dvakrat dnevno vsaj eno minuto s ščetko s čim mehkejšimi ščetinami. Če se stanje po mesecu dni ne izboljša, obiščite svojega zobozdravnika, da izključi resnejše stanje.

Kako preprečimo preobčutljivost zob?

Naj vas nikar ne zavede trditev, da s prekomernim ščetkanjem zob lahko povzročimo preobčutljivost zob. To velja le v primeru uporabe pretrde ščetke, s katero ob čiščenju premočno pritiskamo. Opustitev ustne higiene bi namreč vodila do kariesa in nastanka zobnih oblog, ki poškodujejo sklenino in dlesni, kar prav tako povzroči zobobol.

Za čiščenje zato uporabljajte mehkejšo zobno ščetko, s katero ne pritiskajte premočno na zobe in dlesni. Svetujemo vam tudi, da opustite kajenje ter se izogibate kisli hrani in pijači, kot so limone, vino, kava, sadni sokovi, grozdje, marelice idr.

Bojan Madjar, mag. farm.

POMURSKE LEKARNE

z našega štedilnika

Kremna juha iz fileja prekajene postrvi

300 g prekajene postrvi, 1 drobna čebula, 1 lovorov list, poper v zrnju, 900 ml zelenjavne jušne osnove, 2 žlički koruznega škroba, 200 g mlade koruze, 1 žlička sesekljanega peteršilja.

Fileju snamemo kožo in ga položimo v veliko kozico. Dodamo čebulo, lovorov list in poprova zrna. Zalijemo z jušno osnovo in vse skupaj zavremo. Juho počasi kuhamo 12–15 minut. Pri tem pazimo, da ribe ne razkuhamo. Ribje meso vzamemo iz juhe in ga razdelimo na velike kose. Lovorov list in poprova zrna odstranimo iz juhe. Jedilni škrob gladko umešamo z malo vode in ga zmešamo v juho. Zavremo in kuhamo približno minuto oziroma tako dolgo, da se juha malce zgosti. Na koncu v juho zakuhamo še koruzo, dodamo ribje meso, po potrebi še solimo in začinimo s sesekljanim peteršiljem.

Puranja krača z zeljnim narastkom in korenčkom s sladkim janežem

800 dag puranjih krač, 40 dag svežega zelja, 15 dag čebule, 4 jajca, 1,5 dl sladke smetane, 1,5 dl kisle smetane, 15 dag vlečenega testa, 10 dag sladkorja, 10 dag masla, 2 dl zelenjavne osnove, sol, beli poper, sladki janež.

Puranje krače nasolimo in jih pečemo eno uro v pečici, ogreti na 165 °C. Zelje naribamo. V ponvi segrejemo maslo, mu dodamo čebulo, narezano zelje in vse podušimo. Solimo in popramo. Ohladimo, dodamo jajce in maso razdelimo na dva dela. Poljuben model premažemo z maščobo, vanj naložimo vlečeno testo, zeljno maso, vlečeno testo, zeljno maso in na koncu vlečeno testo. Vse skupaj zalijemo s prelivom iz jajc in smetane. Pečemo 35 minut v pečici, ogreti na 165 °C.

Korenček s sladkim janežem

Sladkor karameliziramo, mu dodamo janež in zelenjavno osnovo, nato pa še kuhan korenček in vse skupaj malo pokuhamo. Pečene puranje krače narežemo na poljubne rezine, s katerimi obložimo zeljni narastek, in zraven postrežemo korenček z janežem.

Solata

10 dag očiščenega motovilca, 10 dag črne redkvice, 0,05 l olivnega olja, 0,05 l jabolčnega kisa.

Redkev na grobo naribamo in jo zmešamo skupaj z motovilcem, posolimo ter prelijemo z mešanico olja in kisa.

Krhki flancati na vinski peni z nastrganimi lešniki

15 dag moke, 0,5 dag pecilnega praška, 10 dag masla, 2 rumenjaka, 10 dag sladkorja, 2 dag kisle smetane, malo limoninega soka, 0,05 l belega vina, 1 čajna žlička ruma, sol, olje za cvrenje.

Vinska pena

1 dl suhega belega vina, 5 dag sladkorja, 1 jajce, 5 dag lešnikov.

Maslo, rumenjake in sladkor penasto umešamo. Dodamo kislo smetano, sok limone, belo vino in rum. Vse dobro razmešamo. Nato dodamo moko s pecilnim praškom in malo soli. Dobro vgnetemo. Pustimo počivati na hladnem približno 30 minut. Testo razvaljamo za konico noža na tanko. Razrežemo na kvadrate in vsakega za centimeter po dolgem prerežemo. Flancate v vročem olju na hitro ocvremo. Vino, jajce in sladkor penasto stepamo nad soparo. Pazimo, da voda ne zavre, saj se pena lahko sesiri. Peno prelijemo po ocvrtih flancatih in po vrhu potresemo nastrgane lešnike.

Brigita Čufar, vodja kuhinje v restavraciji Maximo

Svetloba

Svetloba ima na nas mnogo večji vpliv, kot se zdi na prvi pogled. Prispeva k celotni atmosferi in k čutenju prostora. Pravilna osvetlitev prostorov ponuja v času, ko zunaj ni daljših sončnih obdobij, ampak so zimski dnevi bolj turobni, nekaj več prijetnejšega vzdušja.

Sicer pa si brez ustrezne dnevne svetlobe težko predstavljamo kakovostnejše bivanje.

Najugodnejše razpoloženje naredi prava količina naravne in umetne svetlobe.

tečajnica

Tečajnica Banke Slovenije
Referenčni tečaji ECB 7. 3. 2011
(x enot nacionalne valute za 1 evro)

Ameriški dolar	USD	1,4028
Bolgarski lev	BGN	1,9558
Hrvaška kuna	HRK	7,4072
Madžarski forint	HUF	271,66
Švicarski frank	CHF	1,2960
Turška lira	TRY	2,2473
Britanski funt	GBP	0,8610

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 25

Delaj dobro in dolgo živi

Kako si lahko preprosto podaljšate življenje? Pri tem ne gre prezreti nekaj dobronamernih nasvetov. Tako je pomembno, da vedno pričakujete najboljše.

Od sto tisoč žensk, ki so sodelovale v zelo obširni ameriški študiji, so za tiste, ki so jih glede na podatke, pridobljene s posebnim vprašalnikom, označili za »optimistične«, ugotovili 14 odstotkov manj verjetnosti, da bodo umrle v prvih osmih letih študije, kot za pesimistke.

V tej zvezi je zelo pomembna tudi skrb za bližnjega. Kljub dodatnemu stresu, ki ga povzroča skrb za drugega, moški in ženske, ki skrbijo za svojega partnerja, za 36 odstotkov zmanjšajo možnosti, da bodo umrli v naslednjih sedmih letih, pravijo raziskovalci z Michiganske univerze. Znanstveniki predvidevajo, da pomoč bližnjemu pomaga sproščati tako imenovani hormon ljubezni, oksitocin, ki zmanjšuje vpliv stresnega hormona kortizola.

Slednji namreč dviguje krvni tlak in tako posledično vpliva tudi na odpornost organizma.

Kaj je pokazala raziskava o odnosu do bioizdelkov

Najbolj priljubljena sta zelenjava in sadje

Večina anketirancev kupuje bioizdelke v specializiranih trgovinah

V tokratni raziskavi Marketagent.com so preverjali odnos do bioizdelkov. V raziskavi je sodelovalo 500 aktivnih uporabnikov interneta v starosti od 20 do 59 let. Izsledki raziskave so pokazali, da večina ljudi vsaj občasno kupuje bioizdelke (79,4 odstotka). Po mnenju anketiranih je ponudba bioizdelkov v za to specializiranih trgovinah večja kot v drugih trgovinah, vendar večina te izdelke kupuje v velikih trgovskih centrih (72 odstotkov).

Med posameznimi bioizdelki, ki jih anketiranci kupujejo vsaj občasno, so sadje in zelenjava (84 odstotkov), mlečni izdelki (60,1 odstotkov), kruh (41,8 odstotka) in meso (39,5 odstotka). Da gre za bioizdelek, se zdi anketirancem najbolj pomembno oziroma zelo pomembno pri živilskih izdelkih (90,6 odstotka), čistilnih sredstvih (71,8 odstotka) in kozmetiki (65,7 odstotka). V specializiranih prodajalnah izdelke kupujejo predvsem ženske (45,9 odstotka), moški pa 38,6 odstotka. Moški pa se bolj kot ženske odločajo za nakup na ekoloških kmetijah (41 odstotka, ženske 28,3 odstotka). Raziskava je prav tako pokazala, da nakupovanje bioizdelkov v trgovskih centrih s starostjo upada, povečuje pa se nakupovanje v specializiranih prodajalnah, na tržnicah in kmetijah. Tako na primer kupuje v velikih trgovskih centrih bioizdelke 78,8 odstotka mladih med 20 in 29 letom in 64,7 odstotka starejših med 50 in 59 letom. Po drugi strani pa v specializiranih prodajalnah kupuje 39,4 odstotka mladih med 20 in 29 letom in 43,7 odstotka starejših, starih od 50 do 59 let. V specializiranih prodajalnah izdelke bolj kupujejo ženske (45,9 odstotka, moški 38,5 odstotka), na ekoloških kmetijah pa moški (41 odstotkov, ženske 28,3 odstotka).

Povzel M. J.

Kam izginjajo čebele?

Albert Einstein je nekoč dejal: »Ko bodo začele umirati čebele, ima človeštvo samo še štiri leta časa, da se reši.« Se nam zdaj dogaja prav to?

Pred letom so mediji pisali o velikem umiranju čebel, članki na to temo pa so v zadnjem času poniknili. Marsikdo ne ve, da pozimi umre 30 do 35 odstotkov vseh čebeljih družin, še bolj skrb vzbujajoč pa je podatek, da se je število čebel na hektar zemljišča v razvitem svetu v zadnjih 30 letih zmanjšalo za 90 odstotkov. Problem je že tako hud, da se v resnih akademskih krogih pojavljajo zamisli o tovarnah opraševanja. Znanstveniki iščejo načine, kako bi z umetnimi postopki nadomestili vlogo čebel v naravi, vendar stvari niso preproste. Če se bo število čebel v naslednjih štirih letih še zmanjševalo, obstaja velika nevarnost, da poti nazaj ne bo.

www.peugeot.si

NOVI PEUGEOT 508 SW.
Čas zase.

PEUGEOT PRIPOROČA TOTAL Poraba (kombiniran način vožnje, l/100 km): od 4,4 do 7,3; izpuh CO_2 (g/km): od 115 do 169.

Čas je dragocen, zato ga preživite kakovostno. Po zaslugi dovršene tehnologije, kakovostnih materialov, dinamičnega videza in izvrstnega udobja v vožnji, boste kot lastnik novega Peugeota 508 SW komaj čakali, da sedete vanj.

Pokličite 080 1 508 in se naročite na preizkusno vožnjo novega Peugeota 508 SW.

PEUGEOT 508 SW

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

AVTOBUSNI PROMET M.S., AC PEUGEOT
Bakovska 29b - 9000 Murska Sobota
Tel. 02 530 16 20

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 26

turistične prireditve

Nedelica – V petek, 11. marca, ob 18. uri bo v prostorih Ancove galerije (Nedelica 115) delavnica velikonočnih okraskov. Udeleženci bodo izdelovali zajčke iz koruznega ličja in barvali pirhe.

Radenci – V soboto, 12. marca, ob 19. uri bo v večnamenski dvorani v Radencih sklepna prireditev s podelitvijo priznanj na petnajsti Pomurski salamijadi, ki jo organizira Turistično društvo Radenci. Obiskovalci bodo lahko poskusili domače salame ter dobrote aktiva kmečkih žena in deklet, na prireditvi pa bodo ocenjevali tudi težo salame velikanke. Za glasbo bodo poskrbeli Toti štirje. Ljubiteljski izdelovalci domačih salam, ki jih bo ocenjevala komisija, bodo lahko te oddali v sredo, 9. marca, med 17. in 19. uro v bistroju Partis v Radencih na Radgonski cesti 6 (pri pošti).

Cankova – V soboto, 12. marca, ob 9.30 bo pred vaško-gasilskim domom začetek devetega Jožefovega pohoda, ki ga organizira ŠD Studenec Cankova. Pohod je dolg dvanajst kilometrov, potekal pa bo po urejenih pešpoteh in asfaltu na relaciji Cankova–Korovci–Gerlinci–Krašči–Domajinci–Topolovci–Cankova.

Pristava – V soboto, 12. marca, ob 18. uri se bo začela pri vaško-gasilskem domu prireditev Gregorjevo – spust gregorjevih hišic, ki jo pripravlja KTD Mak Pristava.

Martjanci – V soboto, 12. marca, in v nedeljo, 13. marca, med 9. in 17. uri bo pripravilo na polju med Martjanci in Tešanovci Društvo modelarjev Pomurja Svetovni pokal Mura cup 2011. Prvi dan bo tekmovanje z modeli F1-A, drugi dan pa z modeli F1-B, F1-C in F1-Q.

Ljutomer – V soboto, 12. marca, ob 9. uri bo na Glavnem trgu Turistična tržnica, ki jo pripravlja LTO Prlekija. Med ponudbo bodo tudi izdelki ljudske obrti in domače dobrote.

Orehovci – V nedeljo, 13. marca, ob 13. uri bo pri gasilskem domu v Orehovcih start daljše poti Atilovega pohoda. Za krajšo pot bo zbirališče ob 14. uri pri preši TD Klopotec na Kapeli (Paričjak 21). Pohodniki se bodo podali od Orehovskega Vrha preko Janževega Vrha do preše na Kapelskem Vrhu. Po ogledu cerkve sv. Marije Magdalene se bodo podali na območje nekdanjega gradu kralja Atile, kjer bodo iskali Atilov zaklad, pohod pa bodo končali z druženjem v vinotoču Belak.

Cankova – V nedeljo, 13. marca, bodo v okviru štirinajstih Jožefovih dni med 8. in 14. uro v vaškem domu razstava in delavnica ročnih del in domače obrti, predstavitev turistične dejavnosti ter razstava proizvajalcev vin, medu, olja ter drugih izdelkov in pridelkov. Organizatorji so TD Cankova, ŠD Studenec in Župnijski urad Cankova.

Razkrižje – V nedeljo, 13. marca, ob 13. uri se bodo zbrali pri kulturnem domu udeleženci letošnjega osmega pohoda v okviru programa Živimo zdravo. Z avtobusom se bodo odpeljali do Stare Gore, kjer bo pohod po Stari Gori in okolici.

Murska Sobota – V torek, 15. marca, med 14. in 18. uro bo v Mercator centru Murska Sobota predstavitev projektnih nalog osnovnih šol v okviru akcije Turistične zveze Slovenije Turizmu pomaga lastna glava.

Radenci – V avli poslovne stavbe Radenske je odprta razstava fotografij fotonatečaja Radenskega vestnika Izbirajmo vašo naj fotografijo. Razstava bo na ogled do 20. marca.

Grad – V prostorih gradu Grad je na ogled razstava keramike bolgarskega umetnika Ivana Angelova Panova z naslovom Za zaprtimi vrati / In the back of the closed door. Razstavo sta pripravila JZ Krajinski park Goričko in Kozjanski park, na ogled pa bo do 31. marca 2011.

Aktualne družbene teme na pustovanju

Obračun s sodobnimi demoni

V ospredju pustnih norčij finančne težave mariborske nadškofije in slabo gospodarjenje gradbenih podjetij

Turistično društvo Ljutomer je povabilo kulturna in turistična društva, da se v povorki pustnih mask na Fašenku v Lotmerki posvetijo kakemu aktualnemu dogodku v državi ali domačem okolju.

Vendar pa letos v nasprotju s prejšnjimi leti niso bili v ospredju politiki. Najbolj zanimiva tema za prleške maškare so bile tokrat finančne težave mariborske nadškofije, katere so se vsaka na svoj način lotile kar tri skupine. Med njimi tudi Künštni Prleki, ki so si pri svojem poslovanju vzeli za zgled nadškofijo in še nekatera druga podjetja v državi, ki so uspeli zapraviti veliko premoženja. »Ugotovili smo, da sami ne znamo tako slabo gospodariti kot nadškofija in nekatera naša podjetja. Neutrudno smo zapravljali, da smo končno ostali brez vsega. Sedaj, ko smo končno vse zapravili, pa smo se odločili, da bomo zbirali denar od državljanov.«

V Turističnem društvu Mak Pristava so povezali praznovanje osmega marca in pustovanja. Pri tem so članice društva prikazale, kako si predstavljajo idealno praznovanje osmega marca ter odnose med moškimi in ženskami vse leto v Pristavi. Pri tem ženske le počivajo in uživajo, moški pa poskrbijo za kuhanje, čiščenje, masažo in podobno. »Če hočete idealnega moškega, ga pridite iskat v Pristavo,« so zatrdile.

Člani Turističnega društva Stara Cesta so v Ljutomer pripeljali zapornika iz Guantanama, katerega so dobili v varovanje od slovenske vlade, potem ko so jim ga poslali Američani. Na Stari Cesti si obetajo, da bo tako njihov kraj postal znan v domovini in tujini ter da si bodo zapornika prišli gledat obiskovalci od blizu in daleč. Zapornik se je očitno zabaval in med Prleki zelo dobro počutil.

V turističnem društvu iz Stročje vasi so s povorko opozorili na nevarno cesto, ki pelje skozi njihovo vas, še posebej pri kapeli, kjer so jim obljubili krožišče, vendar ga še niso začeli graditi. Tako so ga kar sami začeli graditi.

Člani Turističnega društva Cven so povedali, da so se tudi letos odločili rešiti enega od problemov, ki so ga zakuhali vlada in vse manj sposobno politiki ter tatinski gospodarstveniki. Zato so uredili ljudsko kuhinjo, v kateri ponujajo hrano vsem, ki so lačni. Dijaki iz Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer pa so se lotili omrežja Facebook in se oblekli v teroriste.

Jože Gabor

Fotografije Jože Gabor

Na Stari Cesti so prepričani, da se bo zapornik iz Guantanama pri njih dobro počutil.

Skupina iz Stročje vasi je opozorila na nevarno cesto, ki pelje skozi njihovo vas.

Okrogla miza Mladi in turizem v Lendavi

Sta prireditvi Bogračfest in Lendavska trgatev le za promocijo?

»Ne moremo pričakovati, da bodo mladi delali brezplačno, saj jih za enako delo v Ljubljani dobro plačajo«

Mladinski svet Lendava in Občina Lendava sta organizirala okroglo mizo z naslovom Mladi in turizem v Lendavi, na kateri sta sodelovala direktor Term Lendava Igor Magdič in župan lendavske občine Anton Balažek.

Predsednik Mladinskega sveta Lendava Mihael Kasaš je povedal, da so okroglo mizo s to tematiko pripravili, da bi spregovorili o tem, kakšne so možnosti vključevanja mladih v turizem v občini, pa tudi da več izvejo o tem, kakšno je stanje v občinskem turizmu in kaj lahko skupaj naredijo, da bi se razmere izboljšale. Mladi menijo, da bi moralo biti na tem področju boljše sodelovanje. Sami bi se lahko bolje vključili tako pri organizaciji prireditev kot tudi pri promociji turizma po internetu.

Direktor Term Lendava Igor Magdič je povedal, da v njihovem hotelu beležijo letno več kot sto tisoč prenočitev in okrog 25 tisoč obiskovalcev. Trudijo se biti čim bolj odprti in sodelovati z lokalnim okoljem, saj se zavedajo, da se ljudje vračajo v isti kraj zaradi doživetij, dogajanja, pri čemer je lokalno okolje z naravnimi in kulturnimi znamenitostmi velikega pomena.

Udeleženci pogovora so se strinjali, da vsi, ki sodelujejo pri turistični ponudbi Lendave in okolice, morajo narediti skupno analizo stanja in motivirati lokalno okolje, da se bodo ljudje bolj vključevali v turistično ponudbo, pri tem pa tudi iskati alternativne možnosti ponudbe in jih razvijati. Mlademu človeku, ki končuje študij, mora nekdo v tem okolju, kot je poudaril Ivan Koncut, ustvariti primerne možnosti, da bo dobil delovno mesto, na katerem bo z veseljem delal. Ne moramo pa pričakovati, da nam bodo mladi delali brezplačno, saj jih za enako delo v Ljubljani dobro plačajo. Osnovno vprašanje je, kako privabiti obiskovalce, turiste v naše kraje.

Župan Občine Lendava Anton Balažek je dodal, da bomo morali v prihodnje ponudbo termalnega turizma v občini nadgraditi, pri čemer lahko veliko prispevajo tudi mladi z idejami in aktivnostmi, pri tem pa lahko najdejo tudi zaposlitvene možnosti. V občini sta dve odmevni prireditvi Bogračfest in Lendavska trgatev, ki pa imata za zdaj le promocijski učinek, ne znajo pa jih primerno tržiti. V turizmu doslej niso znali izoblikovati zanimivih turističnih produktov. Želeli bi tudi več aktivnosti turističnih društev, pri čemer je lep zgled dobre prakse hotiško turistično društvo, kjer znajo organizirati prireditev, s katero društvo tudi zasluži.

J. G.

Fotografija Gregor Dornanjiko

Sladki pohod po Sladki poti

V nedeljo je Mikroturistični grozd Sladka pot organiziral osmi pohod po Sladki poti. Dvanajst kilometrov dolgega pohoda se je udeležilo več kot 200 pohodnikov iz vse Slovenije. Zbrani so v Ratkovcih pred prvo kmečko sirarno v Krajinskem parku Goričko poskusili sire, jogurte, namaze in druge mlečne izdelke. Pot so nadaljevali do medičarske delavnice družine Celec, dvojezične osnovne šole v Prosenjakovcih, Časarjevega mlina v Berkovcih in nazaj v Ratkovce, kjer so imeli toplo malico, ki jo je pripravila Turistična kmetija Tremel iz Bokrač. G. D.

ŠTEFAN HAJDINJAK	MESTO NA ZAHODU UKRAJINE	S KAŠO IN JETRI NADEVANA KLOBASA	ULITA PLOŠČA	FINA LANENA TKANINA	LOJZE KRAKAR	ČEŠKO ŽENSKO IME	OBER	DRŽAVNA PRAVNICA	KOT MED SEVEROM IN OPAZOVANIM OBJEKTOM				
NAŠE GLAVNO MESTO													
DEL OZVEZDJA VELIKEGA MEDVEDA													
AMERIŠKI PEVEC REDDING					FRANCOSKI KOMIK (JACQUES) / PTICA PEVKA								
SREDSTVO ZA PRIVEZOVANJE				NORVEŠKA PISATELJICA (AMALIE) / KOCINA	S								
VESTNIK	ŽENSKE PRSI / PESEM FRANCETA PREŠERNA						KRAŠKI LIST. GRM / ORANŽADA IZ RADENSKE				DEKLE NA POZIV	SENČNO POBOČJE VZPETINE	NAG ČLOVEK
KRILO (POGOV.)						OSMEROKOTNIK / EGIPČANSKI BOG SONCA							
AKTINIJ			AKVARIJSKA RIBICA / KAMNITA GMOTA						REKA MED POLJSKO IN NEMČIJO / SLONOV ČEKAN				
ZAŠČITNI SIMBOL PRIREDITVE								OBMOČJE, PODROČJE / BODEČ PLEVEL					
VESTNIK	TEKSTILNI IZDELEK	VODJA ODDELKA V LAGERJU / OČALA Z DRŽAJEM					SVET, KI NAS OBDAJA / PAKETEK, ZAVOJČEK						
POD				VOZILO ZA ENEGA / TROPSKO DREVO ZA VEZAN LES							EVGEN CAR / SPANJE		
IZDELOVALEC LESENIH VOZOV						ASTROLOGINJA (META) / NENADNA SMRT						PRIROČNIK ZA VERSKI POUK	ENA OD ELEKTROD
RIŽEVO ŽGANJE					STIČIŠČE DVEH STEN / DENARNO NAKAZILO				TEKOČA VODA / KORITO ZA KRMLJENJE ŽIVINE				
NEZNANEC			VODJA MENIHOV / ARABSKO OGRINJALO					MESTO V KIT. PROVINCI SHANDONG / ČLOVEK, KI KEGLJA					
RUSKA IGRALKA SAVINA				TOASTER / FILMSKI VESOLJČEK							TANJA ODER ITALIJANSKA LUKA OB JADRANU		
IZUMITELJ DINAMITA (ALFRED)						OBŽALOVANJE / MELODIKA				GRŠKI POTUJOČI PEVEC / INKOVSKI VLADAR			
STROKOVNJAK ZA ZGRADBO ŽIVIH BITIJ							RUSKI SKLADATELJ (MIHAIL) / SLIKAR DEBENJAK						
													SRBSKO MOŠKO IME
					LIJAK				ŽIVAL, KI MEKETA / RADIJ				
					ČLOVEK, KI GA OKARAMO								
					REKA NA ZAHODU SLOVENIJE					JAPONSKA NABIRALKA BISEROV			

Horoskop napisala Jolanda www.vedezevanjedolly.com
Za osebni obisk 031 457 557 ali 090 44 66 | 1,29 eur/min

OVEN 21. 3.–20. 4.

Lotili se boste reševanja težav, ki so nastale v preteklosti, in tudi tistih, ki so nastale sedaj. Enostavno boste dobili dovolj informacij, da boste vedeli, kje in kako začeti. Na ljubezenskem področju ne bodite preveč zadržani, zato pokažite malo več ljubezni.

BIK 21. 4.–21. 5.

Tisto, kar že nekaj časa upate, da se bo zgodilo, se vam vztrajno približuje, za vas je zdaj pomembno, da vzdržite do konca. Razmislite o odnosih, v katere ste vpleteni, koliko vam koristijo, in tistim, ki za vas niso dobri, se izogibajte.

DVOJČKA 22. 5.–21. 6.

Lahko se malo umirite, saj ste dosegli tisto, kar ste želeli, ne dovolite, da neka oseba vnese nemir v vaše okolje. Na preizkušnji bo vaša potrpežljivost, zato ostanite mirni. V ljubezni je natančno tako, kot želite.

RAK 21. 6.–22. 7.

Na delovnem področju boste zelo ustvarjalni, vse, česar se boste lotili, vam bo uspelo. V domačem krogu se boste počutili dobro, saj bo v zraku vladala harmonija. Tisti, ki ste samski, pa le poslušajte svoje srce in naredite korak k določeni osebi.

LEV 23. 7.–23. 8.

Potrebovali boste veliko potrpežljivosti, taktnosti in malo diplomacije, da boste prišli do določenih uspehov, pa nikar se preveč ne obremenjujte, vse se zgodi v natančno določenem vrstnem redu. Konec tedna si vzemite čas za prijatelje in ljubezen.

DEVICA 24. 8.–23. 9.

Uspelo vam bo združiti prijetno s koristnim, ampak vi ste že vedeli, saj ste vse temeljito premislili, zato si dovolite tudi uživati v uspehu. Koristno bi bilo poslušati starejšo osebo v vaši bližini, saj vam prinaša uspeh.

TEHTNICA 24. 9.– 23. 10.

To, kar boste izvedeli, naj vas ne zamaje, ampak raje preverite informacije, da ne boste naredili kakšne neumnosti. Tisto, kar ni dobro za vas, se bo pokazalo samo od sebe. Dobro bi bilo razmisliti, kako naprej, poslovno kot tudi čustveno.

ŠKORPIJON 23. 10.–23. 11.

Nadaljujte, kot ste začeli, uspeh sledi vztrajnosti in redu, tako ne morete zgrešiti cilja, ki ste si ga zadali. Na ljubezenskem področju se prepustite, naj vas partner vodi, tisti, ki ste samski, pa pričakujte prijetno povabilo.

STRELEC 24. 11.–22. 12.

Pričakujte rešitev in koristno sodelovanje, ki vam bo prineslo napredek. Dokončajte začete zadeve in seveda načrtujte prihodnost. V ljubezni pa nikar ne čakajte, raje premislite, ali niste tudi vi prispevali k nastalemu položaju.

KOZOROG 23. 12.–20. 1.

V tem tednu se boste morali odločiti, kako naprej, samo razmišljanje in tuhtanje vam ne bo prineslo rezultatov. Pot, na katero se boste podali, vam prinaša nepredvidljive okoliščine, zato bodite odprti tudi za kakšno prijetno srečanje.

VODNAR 21. 1.–19. 2.

Mogoče ne bo vse tako, kot si boste želeli, je pa res, da boste na koncu ugotovili, da je slabo tudi za nekaj dobro. Tistemu, kar slišite iz okolice, pa nikar ne verjemite, zaupajte sebi in svojim občutkom.

RIBI 20. 2.– 20. 3.

V tem tednu lahko pričakujete izboljšanje vašega stanja, če ste se odločili kaj premakniti, je zdaj pravi čas, da to storite. V ljubezenskem odnosu boste zacveteli, saj vam bo partner izkazoval veliko pozornosti in ljubezni.

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belović
2.–8. nagrada: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do **petka, 18. marca 2011.**

Rešitev:

Ime in priimek, naslov:

Rešitve iz 8. številke: TANJA IN DAMIR PINTARIČ, JED NA KAMNU, IZ MURE

1. nagrada kuharska knjiga: Vesna Meznarič, Slamnjak 13, 9240 Ljutomer. **2.–8. nagrada majica:** Marija Jauk, Skakovci 67, 9261 Cankova; Niko Barbarič, Polana 19 a, 9000 Murska Sobota; Marija Casar, Motvarjevci 5, 9207 Prosenjakovci; Brigita Recek, Sodišinci 45, 9251 Tišina; Jože Noč, Stranska pot 9, 4272 Jesenice; Avgust Sobočan, Nedelica 128 a, 9224 Turnišče; Ciril Bunderla, Dankovci 37, 9202 Mačkovci.

Nagrade lahko prevzamete do konca prihodnjega meseca v naročniški službi Podjetja za informiranje v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3 x 3 mora vsebovati številke od 1 do 9.

				7		4		5
5				9				3
9		6						
	1					7		
			1	8	2			
3	4					8		
					1		6	
			3		9		7	
8		5					3	

deset razlik

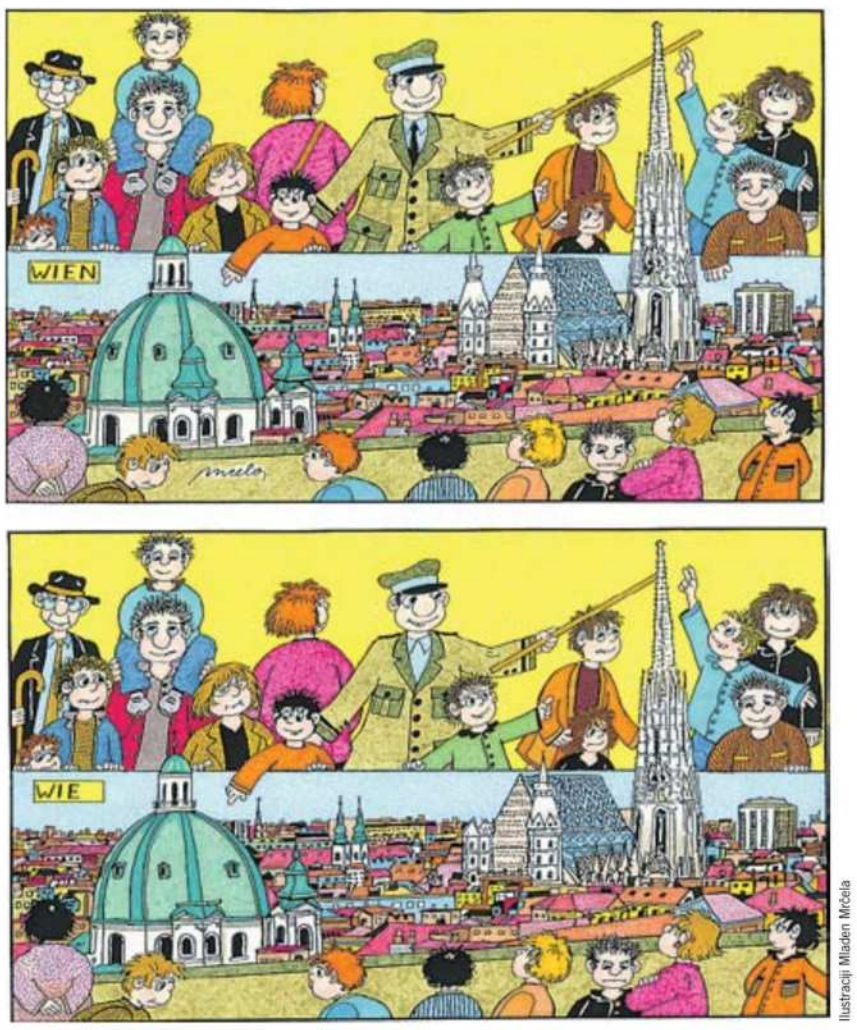

Ilustraciji Mladen Mrčela

oglasi@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

motorna vozila

MITSUBISHI COLT CZ 3, 1,3 INSTYL, 95 KM, letnik 2007, prevoženih 21.500 km, črn, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 041 768 780, popoldan. m019101

živali

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo. Vzreja nesnic Tibaot, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m018969

NESNICE, MLADE, začetek nesnosti, cepljene, rjave, sive, črne. Naročite: Nemčavci, tel.: 528 11 90, Petanjci, tel.: 546 15 05, Beznovci, tel.: 549 10 25, Grad, tel.: 553 11 48. m018798

NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, stare 8 tednov, prodam. Tel.: 031 429 116. m019115

NESNICE, rjave, grahaste, črne in belosive, stare 13 tednov, prodam za 3,70 evra. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m019146

posesti

STANOVANJE v M. Soboti oddamo v najem. Tel.: 031 525 899. m019091

FRIZERSKI SALON, opremljen, v M. Soboti oddamo v najem. Tel.: 031 552 235. m019091

POSLOVNI PROSTOR, 50 m², v M. Soboti, oddamo v najem. Tel.: 031 525 899. m019091

V Črešnjevcih pri G. Radgoni prodamo starejšo hišo z gospodarskim poslopjem in 15 a zemljišča. V hiši so elektrika, vodovod in centralna kurjava. Cena 45.000 evrov. Tel.: 031 319 899. m019056

V NAJEM VZAMEM travnik ali njivo. Tel.: 031 521 613. m019095

PROSTOR, 65 m², primeren za obrtno ali poslovno dejavnost oz. skladišče, in dvosobno stanovanje, z možnostjo uporabe vrta, v Černelavcih dam v najem. Kasneje možen odkup. Tel.: 040 205 817. m019114

VINOGRAD v Dobrovniku dajem v brezplačen najem za ves pridelek. Tel.: 545 12 94. m019155

HIŠO, do 100 m², in 10 arov zemlje, na lepi legi, kupim. Tel.: 041 641 150. m019157

kmetijska mehanizacija

KUPIM URSUS, ZETOR, IMT ali podobno. Tel.: 070 521 564. m019032

TRAKTOR IMT 560 prodam. Tel.: 031 542 680. m019093

KUPIM KMETIJSKE PRIKLJUČKE IN TRAKTORJE. Plačilo takoj. Tel.: 041 679 937. m018550

DVOOSNO PREKUCNO PRIKOLICO, 5 t, in dvobrazdni obračalni plug Vogelnot prodam. Tel.: 070 266 145. m019127

DVOOSNO PREKUCNO PRIKOLICO Tehnostroj, 8 t, prodam. Tel.: 070 216 954. m019143

KOMBAJN CLAAS PROTECTOR, letnik 1969, prodam. Tel.: 031 830 255. m019145

TRAKTOR IMT 539 prodam. Tel.: 041 866 095. m019149

RABLJEN DEUTZ-FAHR AGROTRON 90, letnik 2005, FIAT AGRI DT 180-90, letnik 1991, FENDT FARMER 309C, letnik 2003, plug Regent Taurus 2000 TCX, letnik 1998, plug Lemken Europal 7, letnik 2006, prodam. Tel.: 041 633 097. m019152

kmetijski pridelki

LUŠČENO KORUZO, 800 kg, prodam. Tel.: 554 10 87. m019125

KROMPIR ZA SAJENJE, sorte marabel, prodam. Tel.: 542 11 71 ali 031 709 080. m019116

KURILNO OLJE, PREMOG
***UGODNE CENE IN MOŽNOSTI PLAČILA!* Tel.: 57 88 200**
KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, s. p., G. Bistrica 51

Ni večje bolečine kot v dneh žalosti nositi v srcu srečnih dni spomine.

ZAHVALA

V 69. letu nas je nepričakovano in za vedno zapustila draga mama, babica, prababica, sestra, botra in tašča

Emilija Bobič

iz Križevec v Prekmurju 156

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot, nam izrekli sožalje ter v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Hvala g. duhovniku Balažicu za ganljive besede in obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Hozjan in vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in denarne prispevke.

Žalujoči:
hčerki Milena in Cvetka z družinama ter brat Janez s Ciliko, vnukinje Martina, Janja, Tajda, Jasmina, Sabina in Mateja ter pravnukinje Lana, Tjaša in Tia

Sanitetni prevozi v vse zdravstvene ustanove po Sloveniji

Rešilna, nenujni reševalni prevozi, d. o. o., Tišina 1
informacije - naročila: GSM: 041 674 467 – Janko Vrbančič

FISA nepremičnine

FISA nepremičnine d.o.o.,
družba za poslovanje z nepremičninami,
Lendavska ulica 8,
9000 Murska Sobota,
tel.:++386 (0)2 522 35 35,
fax.:++386 (0)2 522 35 34

www.fisa.si

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Kupon za 20 % popusta pri ceni storitve sterilizacije/kastracije psa/mačke po predhodnem naročilu lahko popust uveljavite pri veterinarskih organizacijah:

1. Veterinarska postaja Lendava (02 578 85 87)
2. Veterinarska postaja Gornja Radgona (02 564 85 90)
3. Veterinarska ambulanta Šantl (02 564 39 24)
4. Veterinarska ambulanta Ljutomer (02 584 85 55)
5. Veterinaria Murska Sobota (02 521 38 57)
6. Veterinarski inženiring Nabergoj Moravske Toplice (02 548 12 30)

Veljavnost kupona do 31. maja 2011

DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA,
Trg zmage 8, p. p. 30, 9000 Murska Sobota

Dolžnost vas, lastnikov živali, je, da preprečite, da bi se vaše živali nekontrolirano razmnoževale: »Skrbnik hišnih živali mora z zagotovitvijo osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali.« (11. člen Zakona o zaščiti živali)

Po končani akciji S/K bomo izžrebali 5 nagrajencev, katerim bomo podelili nagrade!

(IZVOD ZA VETERINARSKO POSTAJO)

AKCIJA S/K 2011

PODATKI O LASTNIKU ŽIVALI (vpišite):
Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Občina: _____ e-naslov: _____
Tel. št.: _____
Pes/psica : _____ (obkroži in vpiši število)
Maček/mačka: _____ (obkroži in vpiši število)

POMEMBNO! Z enim kuponom lahko uveljavite popust za več živali. Pred sterilizacijo oz. kastracijo mora biti vaša žival zdrava in razglistena.
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA, Trg zmage 8, p. p. 30, 9000 M. Sobota
(IZVOD ZA DRUŠTVO)

*Edini, ki ostane močan nad vsemi,
edini cvet, ki ne ovene,
edini val, ki se ne razbije,
edina luč, ki ne ugasne.
(Jimenez)*

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil dragi oče, tast, dedek in pradedek

Franc Himelrajh

s Kapelske ceste 21 v Radencih

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami delili bolečino in ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se g. župniku Janku Ivančiču za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Vrbnjak, društvu upokojencev in društvu vinogradnikov.

Žalujoči vsi njegovi

*Vse do zadnjega si upal,
da bolezen s trdno voljo boš ugnal,
a pošle so ti moči
in zatisnil si oči.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate bo ostal drag spomin.
Odšel si, a v naših srcih si ostal.*

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno zapustil oče, dedek, pradedek, brat, stric, tast in bratranec

Štefan Flegar

iz Gerlinec 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za vsak stisk roke, za pomoč, izrečeno sožalje in tolažbo ter darovano cvetje, sveče, svete maše in prispevke za obnovo kapele.

Posebna zahvala je namenjena gospodu duhovniku, cerkvenemu pevskemu zboru, lovskim rogistom in lovskemu pevskemu zboru. Iskrena hvala govornikom Dragu Vogrinčiču, Alojzu Grahu in Slavku Jauku ter PGD Gerlinci in vsem gasilcem iz sosednjih gasilskih društev, LD Cankova in pobrateni LD Križevci ter drugim prisotnim lovcem, društvu upokojencev in društvu vojnih veteranov.

Hvala tudi pogrebništvu Banfi.

Žalujoči vsi njegovi najdražji

*Nisi se izgubil kot
zven v tihoto,
nisi odšel v nič in
pozabo:
po tebi merim stvarem
pomen
in tvojo pesem skušam
peti za tabo.
(T. Pavček)*

ZAHVALA

V 60. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedi in brat

Gusti Gomboc

iz Tropovec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in prispevke.
Iskrena hvala ambulanti g. zdravnika Köveša ter g. župniku, pevcem, govornici za pogrebni obred in vsem, ki ste nam kakor koli pomagali.

Žalujoči njegovi najdražji

ODKUP IN ODVOZ RABLJENIH, POŠKODOVANIH, IZRABLJENIH IN ZAPUŠČENIH VOZIL TER TRAKTORJEV IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE.

Vi nimate nobenih stroškov!

051 650 999

vlečna služba • selitve • prevozi do 6 t

AMTINI, d. o. o., Polana 19, 9000 M. Sobota

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 29

Le kdo pozabil bi plemenito srce,
ki nas je ljubilo do zadnjega dne.

ZAHVALA

V 59. letu nas je zapustil
dragi mož, oče, dedek in tast

Geza Kutoš

iz Križevec

Ob nenadomestljivi praznini se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, v dobrodelne namene ter nam izrazili ustno in pisno sožalje. Iskrena hvala g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, govorniku Janezu za besede slovesa in vsem gasilcem. Posebej hvala g. Viljemu Kerčmarju, družinama Leopolda Novaka in Milana Hartmana, županu Francu Šlihthuberju z vsemi sodelavci in pogrebništvu Hozjan.

Žalujoči tvoji najdražji

Dragi dedi, vedno te bova nosila v svojih srcih
– tvoja vnuka Mišel in Marino

ZAHVALA

V 96. letu je za vedno zaspal naš dragi
oče, tast, dedek, pradedek in prapradedek

Štefan Šuster

iz Srednje Bistrice

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala župniku g. Ivanu Krajncu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku g. Jožetu Duhu za poslovilne besede. Posebej se zahvaljujemo gasilcem za častno stražo in poslovilno slovesnost. Hvala tudi pogrebništvu Ferenčak.

Zahvaljujemo se tudi osebju Doma starejših Lendava, ki mu je med njegovim bivanjem v domu pomagalo, da je bila jesen njegovega življenja lepša in njemu prijaznejša.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama in babica

Katarina Malačič

iz Cankarjeve ulice 3
v Murski Soboti

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti ter darovali vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene.

Posebna hvala g. škofu Gezi Erniši za pogrebni obred, pevcem in govornici ge. Eriki Hertl za besede slovesa.

Hvala osebni zdravnici Perič in osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Hvala sosedi gospe Šeruga, gospe Paniki in gospe Leji za vso pomoč med njeno boleznijo.

Hvala tudi domu starejših v Murski Soboti, pogrebništvu Banfi in Komunali.

Vsi njeni, ki smo jo imeli radi

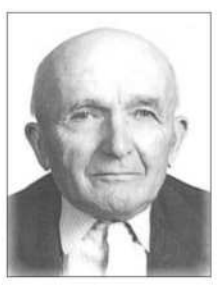

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 89. letu se je od nas poslovil
naš dragi oče, tast, dedek in pradedek

Pál Zakál

iz Motvarjevec 58

Hvaležni smo vsem, ki ste ga spoštovali, imeli radi, mu kar koli dobrega storili v življenju, ga obiskovali in mu namenili tople besede.
Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in prispevke v dobrodelne namene.
Lepa hvala osebju Doma starejših Lendava, bolnišnice v Rakičanu, g. duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospe Mariji za ganljive besede slovesa in pogrebništvu Banfi.
Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči njegovi najdražji

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre –
le daleč, daleč je ...

V SPOMIN

Danes mineva deset let od takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

Feliks Markovič

iz Ključarovec 77

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu in mu prižgete svečo v spomin.

Njegovi najdražji

S svojim smehom vsakega osrečiti si znala,
a pred usodo sama nemočna si ostala.

ZAHVALA

V 70. letu se je od nas poslovila draga

Mariška Žitek

iz Zvezne ulice 18 v Rakičanu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene.
Hvala tudi osebju bolnišnice v Murski Soboti, g. duhovniku za opravljen pogreb, govornikoma za besede slovesa, pevcem in pogrebništvu Banfi.

Žalujoči mož Franc in njeni najdražji

Vse do zadnjega si upal,
da bolezen s trdno voljo boš ugnal,
a pošle so ti moči
in zatisnil si oči.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate bo ostal drag spomin.
Odšel si, a v naših srcih si ostal.
Za ljubezen in dobroto hvala ti.

ZAHVALA

V 46. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, sin, dedi, brat in sorodnik

Franc Tivold

iz Martjanec 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala za vsak stisk roke, za pomoč, izrečeno sožalje in tolažbo ter darovano cvetje, sveče, za svete maše in prispevke v dobre namene.
Iskrena hvala tudi g. župniku za pogrebni obred in darovano sveto mašo, pevcem za odpete žalostinke, osebju intenzivne terapije internega oddelka, vsem sodelavcem in pogrebništvu Banfi.
Hvala vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo in se ustavite ob njegovem grobu.

Za njim žalujemo: žena Terezija, sin Boris, hčerka Mojca z družino, mama Marija, sestra Anica z družino, tast in tašča ter drugo sorodstvo.

Pogreša te tvoja vnukinja Tajda

Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(S. Makarovič)

ZAHVALA

V 63. letu se je od nas poslovil dragi mož, oče, dedi in brat

Štefan Harkai, prof.

dolgoletni ravnatelj Ekonomske šole Murska Sobota
iz Puconcev

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, nekdanjim sodelavcem Ekonomske šole Murska Sobota, društvu Društvo - Ravnatelj, čebelarjem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrazili ustna in pisna sožalja, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.
Lepa hvala g. duhovniku in ge. duhovnici za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, vsem govorcem za ganljive besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Žalujoči njegovi najdražji

Dedi, pogrešamo te,
tvoji Maša, Blažka, Lara in Blaž

razno

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966. m018686

KOMPLETEN SATELITSKI SPREJEMNIK z anteno ugodno prodam. Tel.: 522 14 60. m019110

BUKOVI BRIKETI in DRVA iz SUŠILNICE. Tel.: 051 828 683. Fishner. Z nami vam bo zares toplo! m017877

delo

Na turistični kmetiji v Slovenski Istri pri Kopru (www.istranova.eu) zaposlimo natakarico/natakarja, lahko nešolana, z voljo do dela. Možna hrana in stanovanje v hiši. Informacije: 040 458 152, Flavio. Istranova, d. o. o., Padna 34, 6333 Sečovlje. m019058

ZAPOSLIMO DVA PRODAJALCA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL. Pogoj: izkušnje pri prodaji vozil in veselje do dela z avtomobili. Avto Škafar, d. o. o., Plese 1, M. Sobota, tel.: 522 32 30. m019106

Podjetje za tlakovanje in urejanje okolice nujno išče voznika tovornjaka z vozniškim dovoljenjem kategorij C, E, dovoljenjem za upravljanje žerjava in strojnimi znanji (bager, Bobcat, prekucnik) ter sodelavca z znanjem tlakovanja in izobrazbo za polaganje zunanjih oblog. Pogoja: vozniško dovoljenje kategorije B in znanje nemškega jezika. Prošnje pošljite na podjetje Firma Kainersdorfer, Garten- und Landschaftsbau - Pflasterbau, Rohrbach 52, A-8092 Mettersdorf, Tel: 0664-468 21 63 ali 03477-2798 m019118

čestitka

Dragi vnuk ANDREJ, ob uspešno opravljeni diplomi ti čestitava in želiva, da bi še večkrat prišel na Goričko – Lojzka in Lojze. m019156

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopališka ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00
DE POGREBNIŠTVO,
Panonska ulica 3,
Murska Sobota
POGREBNE STORITVE UREDITE VSE NA ENEM MESTU PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443

POGREBNE STORITVE, OPREMA, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ **BANFI** s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota
V TEŽKIH TRENUTKIH VAM SVETUJEMO IN POSKRBIMO ZA CELOTNO ORGANIZACIJO IN IZVEDBO POGREBA
Brezplačni prevozi do 40 km.
Plačilo na več obrokov brez obresti.
24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti
Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Cvetličarstvo in pogrebništvo
Marija Ferenčak, s. p.,
Trnje 58, 9232 Črenšovci
Telefon: (02) 570 15 60 ali
031 615 535, 031 653 699
- izdelava vencev in aranžmajev
- dostava zastonj
- pogrebne storitve in oprema
- urejanje zelenic in pokopališč
- prodaja vseh vrst rastlin in cvetja
- konkurenčne cene

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 30

Lastniki psov in mačk, pozor!

Vaša dolžnost je, da preprečite, da bi se vaše živali nekontrolirano razmnoževale. »Skrbnik hišnih živali mora z zagotovitvijo osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali.« (11. člen Zakona o zaščiti živali). **NEZAKONITO POBIJANJE MLADIČEV JE KAZNIVO!**

Akcija sterilizacij ter kastracij psov in mačk na vseh veterinarskih postajah v Pomurju do 31. 5. 2011
(20 % popusta pri ceni storitve)

KRŠITVE	KAZEN
Skrbnik hišnih živali mora preprečiti rojstvo neželenih mladičev	**400–800 €**
Preobremenjevanje živali (če med dvema kotitvama ne preteče najmanj 290 dni)	**400–800 €**

Kupon za popust prejmete na vseh občinah v Pomurju ali pri Društvu za zaščito živali Pomurja, Trg zmage 8, 9000 M. Sobota, e-naslov: dzzpom@gmail.com, tel. št.: 070 879 212, 070 738 620, 031 528 396 (Poslali vam ga bomo po pošti. Ne pozabite pripisati svojega naslova.)

Kupon po predhodnem naročilu lahko uveljavite pri vseh veterinarskih organizacijah v Pomurju.

Pred sterilizacijo oz. kastracijo mora biti vaša žival zdrava in razglistena!

Po koncu akcije S/K bomo izžrebali 5 nagrajencev, katerim bomo podelili nagrade!

Društvo za zaščito živali Pomurja
www.dzzpomurja.si,
e-pošta: dzzpom@gmail.com,
TRR št.: 02340-0256066415 NLB, d. d., Ljubljana, Podružnica Pomurje

Kupon tudi v Vestniku na 28. strani

To pismo je namenjeno vsem tajkunom

To pismo je namenjeno vsem tajkunom in vsem, ki uničujejo našo lepo domovino Slovenijo.

Mnogih od teh takrat še niti ni bilo na svetu, ko so mnogi naši ljudje trpeli pod nemškim okupatorjem. Trpeli so mnogi otroci, mladi in starejši huda mučenja v zaporih – gestapovskih in vojaških zaporih ter koncentracijskih taboriščih. In danes, žal, to ni nič več vredno.

Premnogi so darovali svoja življenja za našo svobodo, ki jo sedaj tako uničujejo, za svoje koristoljubje. Za taka dejanja ni opravičila.

Bila sem še otrok, ko so v Mariboru kot talca ustrelili dva moja bratranca, Metoda Špindlerja, ki je bil zdravnik v Juršincih, in njegovega brata Dančka. Leta 1944, 13. septembra, pa so v Celovcu ustrelili mojega brata Cirila. Star je bil komaj 23 let. Tudi mlajši brat Metod je bil v vojaških zaporih, tam so tudi zanj zahtevali smrtno kazen, ker pa je prosil za pomilostitev, se je malo zavleklo in dočakal je osvoboditev.

Prilagam vam pismo brata Metoda Špindlerja, ki ga je nekoč pisal ne vem komu, ker sem dobila samo en list. Imel je družino, pet otrok ... Umrl je 1972. leta, komaj v 47. letu.

Ne vem, kako je sedaj, nekdaj pa vem, da v osnovnih šolah otrokom niso nič pripovedovali o vojni in njenih grozotah. Imam tudi knjigo »Poslovilna pisma žrtev za svobodo«. To knjigo in še marsikaj bi priporočila vsem, ki se danes tako neodgovorno obnašajo do naše domovine, naj si preberejo in naj se vsaj malo zamislijo.

Mila iz Ljutomera

Odlomek pisma Metoda Špindlerja:

»Po šestih tednih so me odpeljali v Graz, od tam pa v Ludwigsburg. Tu sem se ustavil le kratek čas, ker so me premestili v Stuttgart, od tam pa v Heilbronn. Povsod sem bil v vojaških zaporih. V Stuttgartu sem bil trikrat pred vojaškim sodiščem, kjer je tožilec zahteval smrtno kazen zaradi namena, da pobegnem v partizane. Ker pa sem jaz zanikal vsa priznanja, češ da mi jih je gestapovec Reibenschuh v Ptuju izsilil, ter zahteval, naj pokličejo Reibenschuha pred sodišče zaradi pričevanja, je bila razprava trikrat preložena. Jaz sem lahko zanikal vse in zahteval, naj pride gestapovec pred sodišče zato, ker sem pred odhodom iz Ludwigsburga izvedel, da je bil Reibenschuh aprila 1944 pri Ribičevem mlinu ubit. Dobil sem namreč zdoma paket s kruhom, ki je bil zavit v del časopisa z osmrtnico.«

pomurje.SI
BOLJŠA STRAN SPLETA

Svet knjižnice na podlagi 17. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01) in 12. člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva (Uradni list RS 8/04) razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA javnega zavoda Knjižnica Lendava Könyvtár Lendva

Za direktorja je lahko imenovan/-a kandidat/-ka, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjuje še naslednje pogoje:
- ima univerzitetno izobrazbo družboslovne ali humanistične smeri,
- ima pet let delovnih izkušenj, od tega tri leta na vodstvenih delih,
- sposobnost organiziranja in vodenja dela,
- aktivno obvlada slovenski in madžarski jezik,
- obvlada osnove računalništva,
- pozna dejavnosti na področju knjižničarstva.

Direktor vodi tudi strokovno delo knjižnice, zato mora izpolnjevati pogoje za strokovnega delavca knjižnice.

Kandidat za direktorja mora predložiti program razvoja dejavnosti zavoda za mandatno obdobje.

Izbrani kandidat bo imenovan za obdobje petih let.

Prijavo z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in življenjepisom mora kandidat predložiti do 25. marca 2011 na naslov Knjižnica Lendava, Glavna ulica 12, 9220 Lendava, s pripisom »Razpis za direktorja KL«. Upošteva se poštni žig 25. 3. 2011.

RRA Mura
Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o.

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

V okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013 se je začel izvajati projekt Romano kher – Romska hiša. Cilj projekta je razvoj romske skupnosti predvsem na področju zaposlovanja, politične participacije in mednarodnega sodelovanja. Vodilni partner projekta je Regionalna razvojna agencija Mura, dokler so projektni partnerji Inštitut za narodnostna vprašanja, Združenje Forum romskih svetnikov Slovenije, Romski akademski klub in Zavod za socialni razvoj. Projekt Romano kher bo trajal od 3. 12. 2010–2. 12. 2014, sofinancirata pa ga Evropski socialni sklad ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Za potrebe izvajanja projekta vzamemo v
NAJEM POSLOVNI IN IZOBRAŽEVALNI PROSTOR,

ki mora biti v romskem naselju. Prostor mora imeti pisarno za 6–8 delovnih mest, prostor za pogovore, izobraževalno/sejno sobo za 20 udeležencev, prostor za arhiv, čajno kuhinjo, sanitarije in parkirišče. Zagotovljen mora imeti dostop do telefonskega, spletnega in električnega omrežja ter druge komunalne infrastrukture. Prostor mora biti tudi primerno vzdrževan in ogrevan.

Podrobne specifikacije smo objavili na portalu javnih naročil na www.enarocanje.si (datum objave 16. 2. 2011, številka objave je JN1468/2011).

Svet zavoda
Osnovne šole Bogojina
Bogojina 134
9222 Bogojina

razpisuje delovno mesto RAVNATELJA/RAVNATELJICE (m/ž)

Kandidat ali kandidatka (v nadaljevanju kandidat) mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno z določili Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Ur. l. RS št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in Ur. l. RS št. 36/08, 58/09, 64/09 in 65/09) .
Kandidati morajo za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati: pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.
Izbrani kandidat bo imenovan za pet (5) let. Delovno razmerje se sklene za čas mandata. Predvideni začetek dela je 1. 9. 2011.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev morajo vsebovati:
- potrdila o izobrazbi, opravljenem strokovnem izpitu in pridobljenem nazivu;
- kratek življenjepis z opisom dosedanjih delovnih izkušenj;
- program vodenja zavoda;
- originalno dokazilo o nekaznovanosti zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se pregania po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev in o nekaznovanosti zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost; potrdilo o nekaznovanosti pridobijo kandidati na Ministrstvu za pravosodje;
- originalno dokazilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku oziroma zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica, in osebno pisno izjavo, da pri katerem koli drugem sodišču – zunaj kraja prebivališča – zoper njega ni uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave vključno z dokazili v zaprti ovojnici na naslov: Svet zavoda Osnovne šole Bogojina, Bogojina 134, 9222 Bogojina, s pripisom ZA RAZPIS RAVNATELJA.

Rok za oddajo prijave na razpis je 8 dni od dneva objave razpisa.

Kandidati bodo prejeli pisno obvestilo o imenovanju v zakonitem roku.

www.banka-koper.si 080 1318

IZBERITE SVOJO SMER
PAKETI SEVER, JUG, VZHOD IN ZAHOD
Ugodnosti za nove komitente ob odprtju osebnega računa
Postanite naš komitent do 30. septembra 2011, izberite paket Sever, Jug, Vzhod ali Zahod in sodelujte v nagradni igri. 4 srečneže bomo popeljali na eno od 4 strani evropskega neba:
Berlin Istanbul Atene Pariz
Več o ponudbi in nagradni igri na www.banka-koper.si
BANKA KOPER
Z vami gledamo naprej.
Članica skupine INTESA SANPAOLO

DRUŠTVO ANONIMNIH ALKOHOLIKOV SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki si delimo izkušnje, moč in upanje, da bi lahko rešili svoj skupni problem in pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v
- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

Ko je hudo, me pokliči!
telefon Samarijan
080 1113

Neprekinjeno noč in dan!
Klic je brezplačen, omogoča ga Telekom

Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 31

glasbene lestvice na radiu murski val

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

1. PREDEN ZASPIM – Art Music Ochestra
2. NEKOČ SE BOŠ VRNIL – Blue planet
3. LEPE PESMI ZNAMO ŠPILAT – Langa
4. SOSKE NA SAL / ZAKAJ NISI – Halgato band
5. VONJ TVOJIH LAS – Hebi

PREDLOGA

ISTINA – Moira
DAJ, SRCE, ZAŠTEKAJ – Broken Hearts

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. KDO JE KOLOVRAT – Kolovrat
2. OČETOV KLJUČ – Slovenski zvoki
3. LEPA DEKLICA – Zdomarji
4. PRIDI KDAJ NA KAVO – Štajerski baroni
5. ŽENINI TRIJE VOGALI – Novi spomini

PREDLOGA

DALEČ PROČ – Zreška pomlad
VSE BI DALA – Ans. Braneta Klavžarja z Brigito in Boštjanom Doričem

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. POJ MI PESEM – Vlado Kreslin
2. HORIZONT – Flirrt
3. TO JE MOJ DAN – Kataya
4. DNEVU SE SLABO PIŠE – Samo Budna
5. MALISHKA – Siddharta

PREDLOGA

VANILIJA – Maja Keuc
LADADIDEI – April

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. PYRO – Kings Of Leon
2. HIGHER – Taio Cruz + Kylie Minogue
3. F**KIN' PERFECT – Pink
4. COLDER – Reamonn
5. GIVE A LITTLE MORE – Maroon 5

PREDLOGA

BORN THIS WAY – Lady Ga Ga
GRENADE – Bruno Mars

Majico Murskega vala dobi:
Franc Sukič, Vidonci 132, 9264 Grad.
Nagrada čaka v naročniški službi Podjetja za informiranje.

Kupon št. 10

Glasujem za skladbo

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka, 15. marca 2011, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz srednji val 648 kHz

Petek, 11. marca

05.00 Jutranji program, Simona, Petkova hajka Bojana Rajka, Relax, napoved športnih in kulturnih prireditev

19.15 Mladi val: Eva in Anja z gosti predstavljata srednjo zdravstveno šolo

Sobota, 12. marca

18.15 Pesem našega srca, glasovanje za narodnozabavno uspešnico jutranjih programov

20.00 Propoeler, Primož in Cepo predstavljata dele letalske opreme

Nedelja, 13. marca

10.30 Nedeljska kuhinja: Katarina Venturini, plesalka (Simona Špindler)

18.00 Na narodni farmi: deset let ansambla Vrt

Ponedeljek, 14. marca

09.15 Poslanski studio: Göncz, Žerjav, Györek, Kampuš in Jurša ter poslušalci

18.00 MV-dur: ansambel Siddharta pred koncertom v Stožicah

Torek, 15. marca

12.30 Potrošniški nasvet s svetovalko Lidijo Domajnko (reklamacija rokavic po enem tednu)

19.15 Eti ta je muzika, Nika Zorjan

Sreda, 16. marca

10.15 Župan v studiu: Anton Balažek, Lendava/Lendva

20.00 Mursko-morski val, mesečni kviz z Jožetom Režonjo, strokovnjakom za turizem

Četrtek, 17. marca

09.15 Kmetijski nasvet, pospeševalec Sašo Sever, strokovnjak za prašičerejo

18.00 Mali radio, gostje učenci Osnovne šole Stročja vas

TELEVIZIJA S STATUSOM POSEBNEGA POMENA
as televizija
www.tv-as.net
02/ 521 30 30
051 38 77 77
GNES - informativna oddaja od ponedeljka do petka ob 18., 20. in 22.30 uri

napovednik prireditev

Otvoritev

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 10. marca, ob 18. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota otvoritev razstav Zgodovinske monografije o Prekmurju in Porabju v Pokrajinski in študijski knjižnici in Najvrednejši eksponati likovne zbirke Pokrajinske in študijske knjižnice. Knjižno razstavo bo predstavil bibliotekar specialist Andrej Pavlič, likovno razstavo pa umetnostni zgodovinar mag. Franc Obal. V kulturnem programu bo nastopil Nikolaj Zver (harmonika). Razstava bo na ogled do 1. aprila.

POTRNA

V petek, 11. marca, ob 18.30 bo v Pavlovi hiši otvoritev razstave Veno Pilon – Slovenec v Parizu. Ob tem bo nastopil Reinhard Padigner Trio. Razstavo so pripravili v sodelovanju s Pilonovo galerijo, ob otvoritvi jo bo predstavila dr. Irene Mislej iz Pilonove galerije, na ogled pa bo do 30. aprila.

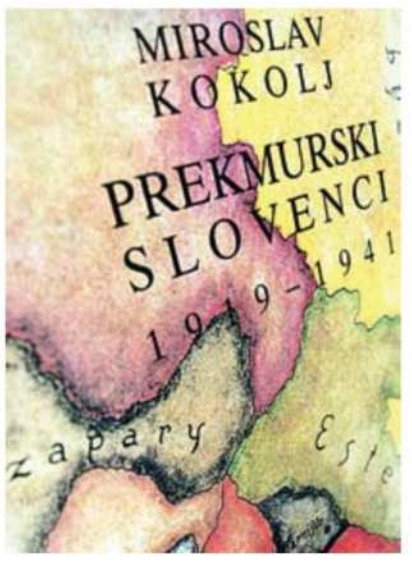

Razstava zgodovinskih monografij o Prekmurju in Porabju v Pokrajinski in študijski knjižnici.

V Pavlovi hiši v Potrni bo od petka dalje na ogled razstava Veno Pilon – Slovenec v Parizu.

Koncert

MURSKA SOBOTA

V soboto, 12. marca, ob 14. uri bo na Ekonomski šoli Murska Sobota dobrodelni koncert Da ti lahko pomagam, mi prisluhni, ki ga prireja Društvo Prva medicinska pomoč Rogašovci. Nastopili bodo Tinkara Kovač, Marko banda, Regina, Art Music Orchestra, Vlado Poredoš, Blue Planet in drugi.

V soboto, 12. marca, ob 21.30 bo v MIKK-u Murska Sobota Hip hop praksa. Vstopnine ni.

BELTINCI

V soboto, 12. marca, ob 18. uri bo v dvorani beltinskega gradu koncert, na katerem bosta nastopila Matjaž Balažic in Žan Trobas (harmonika). Organizator je Glasbena šola Beltinci.

GORNJA RADGONA

V torek, 15. marca, ob 18.30 bo v ZGŠ Maestro javni oddelčni nastop učencev ZGŠ Maestro.

Gledališče

LENDAVA

V četrtek, 10. marca, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani madžarska otroška predstava Pom pom mesei.

APAČE

V petek, 11. marca, ob 9. uri bo na Osnovni šoli Apače območno srečanje lutkovnih skupin Prlekije Lutka Lutkica. Organizatorja sta območni izpostavi JSKD Ljutomer in Gornja Radgona.

STANJEVCI

V petek, 11. marca, ob 19. uri bo v kulturni dvorani Občine Gornji Petrovci v Stanjevcih veseli večer s humorističnimi skeči in goričkimi svatovskimi plesi. Organizator je KUD Goričko Gornji Petrovci.

Literatura

RADENCI

V sredo, 16. marca, ob 19. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin literarni večer s predstavitvijo knjige črtic Bee Baboš Logar Mala ulica. Knjigo bosta predstavila Milan Vincetič in Vida Pelc Bajkovič, v glasbenem programu pa bosta sodelovala Evita Drvarič (klavir) in Polonca Kulčar (violina). Organizatorja sta KUD Bubla Radenci in Zdravilišče Radenci.

RAZKRIŽJE

V četrtek, 10. marca, ob 18. uri bo v prostorih knjižnice in čitalnice predstavitev knjige Ivanke Klopčič Casar Popotni okruški. Sodelovala bo tudi Glasbena šola Slavka Osterca Ljutomer.

LJUTOMER

V dvorani Glasbene šole Ljutomer bosta v sredo, 16. marca, ob 18. uri srečanje z Marijo Šedivy in predstavitev njene zbirke zgodb Samo luč ugasnem. Pogovor bo vodila Cilka Jakelj, organizator pa je območna izpostava JSKD Ljutomer.

V avli Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer bo v sredo, 16. marca, ob 19. uri večer dijaške poezija ljutomerskih gimnazijcev.

BELTINCI

V petek, 11. marca, ob 19. uri bo v poročni dvorani gradu v sklopu KUD-ovih grajskih večerov srečanje s porabskim pisateljem Franckom Mukičem. Organizatorja sta KUD Beltinci in Založba Franc-Franc, s pisateljem pa se bo pogovarjal direktor založbe Franci Just.

MURSKA SOBOTA

V sredo, 16. marca, ob 19. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici glasbeno-literarni večer s Svetlano Makarovič Saga o Hallgerd.

Predavanje

NEGOVA

V četrtek, 10. marca, ob 18. uri bo na OŠ Negova predavanje Miše Pušenjak Koristne kombinacije zelišč in vrtnin v vrtu, ki ga pripravlja TD Negova-Spodnji Ivanjci.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 12. marca, ob 14. uri bodo pripravili v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota delavnico origami, na kateri bodo izdelovali papirnate žerjave (ptice, ki so simbol miru). Z delavnico bodo zaokrožili gostovanje razstave Hirošima.

Ples

TURNIŠČE

V četrtek, 10. marca, ob 16. uri bo v kulturnem domu območno srečanje plesnih in ritmičnih skupin Migam (predšolski otroci) in Gibalnica (šolski otroci). Organizatorja sta Kulturno društvo Štefana Raja Turnišče in lendavska območna izpostava javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Dogodek

RAZKRIŽJE

V soboto, 12. marca, ob 14. uri bo v knjižnici in čitalnici prireditev Srečanje najmlajših občanov Občine Razkrižje. Sodelujejo otroci Vrtca Razkrižje in Glasbena šola Slavka Osterca Ljutomer.

DOKLEŽOVJE

V soboto, 12. marca, ob 18. uri bo v kulturnem domu potopisno predavanje humanitarne odprave Kenija 2009. Organizator je Društvo čolnarjev Dokležovje.

MURSKA SOBOTA

V petek, 11. marca, med 8.30 in 17.30 bo dan odprtih vrat v ribiški trgovini Zadravec, na katerem bodo obiskovalcem tudi strokovno svetovali.

POMURJE

V soboto, 12. marca, bo ob gregorjevem pomurska sekcija Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije v mestnih parkih v Murski Soboti, Lendavi in Ljutomeru organizirala spoznavanje ptic Ptički se ženijo. Med 8. in 12. uro bodo v parkih stojnice, vsako polno uro pa bo voden izlet po parkih, kjer bodo ornitologi obiskovalcem predstavljali pernate prebivalce.

LENDAVA

V torek, 15. marca, ob 11. uri bo v gledališki in koncertni dvorani kulturni program ob madžarskem narodnem prazniku za šole. Ob 18. uri bo prireditev s kulturnim programom ob madžarskem narodnem prazniku.

GORNJA RADGONA

V torek, 15. marca, ob 9. uri bo na sedežu društva upokojencev zdravstveno predavanje.

Razstava

MURSKA SOBOTA

V Galeriji je do 24. marca na ogled razstava Evropski trienale male plastike 2010 – Deljene identitete: objekti na meji med umetnostjo in dizajnom. V četrtek, 17. marca, ob 10. in 17. uri bosta zadnji javni strokovni vodstvi po razstavi.

V razstavišču Pokrajinskega muzeja (II. nadstropje) je na ogled razstava Hirošima, ki jo je pripravil Spominski mirovni muzej iz Hirošime, Sloveniji pa jo posreduje Železničarsko-esperantsko društvo Maribor.

V cvetličarni Park je na ogled razstava Ena slika in slikar avtorja Geze Gibičarja.

LENDAVA

V preddverju gledališke in koncertne dvorane je fotografska razstava Ladislava Šimona Projekt 365. Razstava bo na ogled do 25. marca.

V prostorih galerije na lendavskem gradu je na ogled razstava slik, risb, grafik in plakatov velikega češkega slikarja in grafika Alfonsa Muche.

V gostišču Route 66 je na ogled razstave fotografij Mirana Dominka.

RADENCI

V avli DOSOR-ja je na ogled razstava likovnikov Društva upokojencev Radenci. Razstava bo na ogled do 27. marca.

GORNJA RADGONA

V avli doma kulture je na ogled razstava akademske slikarke Martine Bohar.

Kino

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 10. 3. do 16. 3.)

Akcijski film Divja vožnja – 3D (17.40, 20.00, v soboto tudi 15.30 in 22.15, v nedeljo tudi 15.30)

Komedija Moja neprava žena (19.40, v petek in soboto tudi 22.10)

Drama Kraljev govor (17.00, 19.30, v soboto tudi 14.30 in 22.00, v nedeljo tudi 14.30)

Drama Peterka: leta odločitve (17.20, v soboto in nedeljo tudi 14.50)

GORNJA RADGONA

V petek, 11. marca, ob 18. uri bo animirana družinska pustolovščina Zlatolaska (sinhronizirano).

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

BARVA CMYK datum: 10. 03. 2011 VESTNIK stran 32

Četrtek:	Petek:	Sobota:	Nedelja:	Ponedeljek:
pretežno jasno	jasno	pretežno jasno	pretežno oblačno, rahel dež	oblačno, rahel dež
-4 | 13	-1 | 15	0 | 15	3 | 9	5 | 8

vreme

Andrej Velkavrh

Pust je pregnal mraz

V četrtek bo precej jasno, a občasno bo na nebu kar nekaj koprenastih oblakov, ki pa verjetno ne bodo prav gosti. Jutro bo še hladno, dnevne temperature pa čisto pomladanske. Tudi v petek bo pretežno jasno in zjutraj še manj hladno. Podobno vreme bo tudi v soboto. V nedeljo bo že oblačno. Dopoldne bo še suho, popoldne pa bo od zahoda začelo deževati. Glavnino padavin pričakujemo v noči na ponedeljek in v ponedeljek čez dan. Seveda bo zato tudi nekoliko hladneje čez dan, a kakšne ohladitve ni na vidiku.

Dobro, da Sonce seva

»Če mučence (10. marec) mrazi, zmrzuje še 40 dni« trdi ljudski pregovor. Torej bo od četrtka odvisno vse. Zdaj sem pa malo v dvomih: jutro bo še hladno in temperatura bo pod ničlo. Ampak dan bo čisto lepo topel. Kaj torej šteje? Upam, da tisto zadnje.

Pust je pregnal mraz in nič ne kaže, da bi se v naslednjem tednu ali dveh kaj ohladilo. Sonce je že močno, saj se približuje spomladansko enakonočje. Pravzaprav se dan ne podaljšuje več tako hitro, kot se je februarja. Ampak sončen dan je, »vsaj na soncu«, kar topel, tudi če termometer ne kaže ravno vročine. Spomladi je toplota res relativna stvar. Temperaturna nasprotja so velika. Občutek toplote je precej odvisen od sonca. Če je oblačno, pride do izraza okolica, ki je od zime še vsa ohlajena, da ne rečem podhlajena. Toplote ne občutimo samo glede na trenutno temperaturo zraka, ampak nekaj energije dobimo tudi s sevanjem okolice in Sonca. Dobro, da Sonce seva. Morda je težje razumeti, da sevajo tudi hiše, tla in tako naprej. Ampak tu ni kaj dodati! In energija, ki jo dobimo s sevanjem iz okolice, je odvisna od temperature okolice. Morda bo zdaj bolj razumljivo, zakaj nas spomladi rado zazebe, če se skrije sonce ali če je oblačno. (Jeseni, ko je vse pregreto, je slika precej drugačna.) In najvišje dnevne temperature spomladi trajajo precej manj časa kot poleti ali jeseni. Tisti vrhunec je lahko le pol ure ali kakšno uro, potem pa se že ohlaja. Zato je poletnih ali jesenskih 20 stopinj čisto nekaj drugega kot pomladnih. In stara modrost ne govori zaman, da se spomladi ne smemo prehitro sleči.

vestnikov koledar

Č – 10. marec	40 mučenikov
P – 11. marec	KRIŠTOF
S – 12. marec	GREGOR
N – 13. marec	KRISTINA
P – 14. marec	MATILDA
T – 15. marec	KLEMEN
S – 16. marec	HILARIJ

V četrtek, 10. marca, sonce vzide ob 6. uri in 23 minut, zaide ob 18. uri. Tako bo dan dolg 11 ur in 37 minut. V nedeljo, 13. marca, ob 0.45 bo na nebu nastopil prvi krajec.

Fotografija Andrej Bedek

fotografija tedna

Facebookovske revolucije so vse bližje deželi na sončni strani Alp. Najprej arabski svet, nato južna soseda. Na Hrvaškem je vse zakuhal Ivan Pernar, petindvajsetletnik, ki v lastni državi prihodnosti pod vodstvom premierke Jadranke Kosor ne vidi več. Na prve demonstracije, na katere je sodržavljane pozval po socialnem omrežju, je odšel sam, zdaj protesti potekajo po vsej državi. Tudi le deset kilometrov od meje s Pomurjem. Na protivladnih protestih se je v ponedeljek v Čakovcu namreč zbralo najmanj 700 ljudi. Protestniki so nezadovoljstvo nad hrvaško vlado izražali s transparenti in vzkliki »Jadranka, odidi« in »Hočemo volitve«. Miljenko Hajdarović, učitelj zgodovine in sociologije, je na shodu poudaril, da otroke že od petega razreda uči demokracijo, vendar šolarji ne razumejo, kaj to pomeni. Kot je še dejal, pa že enajstletniki na Hrvaškem vedo, kaj je korupcija. Nam pa je postavil vprašanje: »A ni že čas, da tudi Slovence greste na ulice?«
Več na Pomurje.si. Andrej Bedek

Sredi vojnih grozot

Brzostrelke so vsakdanja glasba

Na spletni strani Pomurje.si dvanajstminutni film iz Afganistana

Po septembru 2001, ko sta padla newyorška dvojčka, se je zahodna koalicija odločila, da jim bo že pokazala. Talibanom, teroristom, Osami Bin Ladnu in podobni zalegi, so rekli. Od takrat mineva deset let. In ne talibani in ne teroristi, še najmanj pa Osama, so do zdaj »dobili svoje«. Najbolj vojno seveda občutijo vsi drugi – otroci in civilisti. Leta 2003 se je v vojno v Afganistanu vključil Nato, prvi pripadniki Slovenske vojske pa marca 2004. Trenutno je v Afganistanu 87 slovenskih vojakov, ki urijo tudi domače oborožene sile, obenem pa patruljirajo tudi po nevarnih ozemljih, kjer potekajo spopadi. Številke mrtvih, posledica morije, gredo v neskončnost. Tako med vojaki kot med civilisti. V vsaki vojni so komentarji popolnoma odveč.
Andrej Bedek, Vida Toš

Murski val in Vestnik na mobilnem Planetu!
Pošljite SMS P MURSKIVAL ali P VESTNIK na 1919.
VESTNIK Planet

sestavljanka za vas

Vsi, ki boste 3., 10., 17., in 24. marca (skupno 4) zbirali sličice, jih pravilno sestavili, zlepili in pripisali natančne podatke, jih boste lahko v času sejma MEGRA od 29. marca do 2. aprila v Gornji Radgoni zamenjali pri sejemski blagajni za brezplačno vstopnico za ogled sejma.

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek: Rojstni podatki:

Naselje, kraj, številka: Davčna številka:

Datum:

Poštna številka:

Pošta: Podpis:

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam.

Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravna Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK